

naša luč

1977

5

povejmo po domače!

pregovori

Kdor preprosto živi, je srečen.
Krujav osel pride laže v hlev kot vročekrven konj.
Človek pol sveta obteče, a najboljši kruh doma se peče.
Kar se vleče, ne uteče.
Kdor v brezno leti, za robido lovi.
V sili konj muhe žre.
Nesreča pride na konju, odide pa peš.
Nesreča nikoli ne počiva.
Previdnost je mati modrosti.
Lastna nesreča se tehta na cente, tuja na funte.
V nesreči je obup največja nesreča.
Sreča je opoteča.
Smrt, birič in zima usmiljenja nima.
Kdor ne posluša, naj okuša.
Oči verjamejo sebi, ušesa drugim.
Dobro blago se samo hvali.
Kdor molči, desetim odgovori.
Z eno lepo besedo včasih več dosežeš kot z desetimi govori.
Ena lastovica še ne naredi pomladi.
Noben dan ni tako dolg, da ne bi bilo večera.
Žena podpira tri vogle hiše in še četrtega možu pomaga.
Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.
Prva zamera je boljša kakor druga.

Dvoje oči, dvoje ušes, en jezik.
Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača.
Varuj se tistih mačk, ki spredaj ližejo, zadaj pa praskajo!
Vsak sodi po sebi.
Kdor sebe ne spoštuje, sebi v skledo pljuje.
Kar sušca ozeleni, se rado posuši.
Če se aprila vreme smeje, se bo še kesalo pozneje.
Danes meni, jutri tebi.

kako rečemo

Narod mehkužnik bi dušo izdihnil, še sveče bi mu ne žgali, še bilj bi mu ne peli. (Cankar)
To blago gre (= se dobro prodaja).
Nad to hišo počiva blagor nebes.
Blagor si ga tistemu, ki jo bo dobil!
Ta človek je blagoslov za hišo.
Kar tjavdan bleka.
Bleknil je tja v tri dni.
Ta je pa lepa!
Ves dan je v knjigah.
Iz oči mu švigajo jezni bliski.
Srce se mi trga.
Ženem si stvar k srcu.
Srce mi krvavi.
Priraslo mi je kaj k srcu.
Za boglonaj ti ne bo pomagal.
Za boglonaj me pa še toži!
Z njim je bogpomagaj.
Bogsigavedi kdo je to rekel.

primere

Gleda kot tele v nova vrata.
Gleda kot vrag iz vrča.
Gleda kot zaboden vol.
Govori, kakor bi orehe stresal.
Govori, kakor bi med lizal.
Govori, kakor bi rožice sadil.
Govori kot raztrgan dohtar.
Gre, kakor bi mislil še danes v Rim priti.
Gre kot koza po deski.
Gre kot Elija.
Potrpljenje je kot grenko zelišče.
Grmovje je gosto in zaraslo kot volčji kozuh pozimi.
Hiti, kot da nese žegnan ogenj.
Hiša ga pogreša kot grm ptiča.

Hodi kakor podgromasta (= bolna) kokoš.
Hodi, kot bi polža jezdil.
Huda vest je mutast birič.

besede

JABOLKO —

lica je imela rdeča kot jabolko; zlato jabolko svobode; iz vratu mu je štrlelo jabolko (= Adamovo jabolko); neprestano ga draži na kašelj v jabolku; jabolko na zvoniku se lesketa; ugrizniti v kisló jabolko; jabolko spora, razdora; jabolko ne pade daleč od drevesa.

KOKOŠ —

jata kokoši; kokoši dobro nesejo; hoditi s kokošmi spat; po tistem dogodku se je vedel kot mokra kokoš.

MATI —

skrbí zanj kot mati; učiteljica je bila svojim učencem druga mati; ti si bila mati mojih pesmi; preteklost je mati sedanjosti; hči je cela mati; krušna mati; spremenil se je, da ga lastna mati ne bi spoznala; pisana mati; bil je tak, kot ga je mati rodila (= gol); previdnost je mati modrosti; kakršna mati, takšna hči.

NABRATI —

nabrati blago, zaveso; na drobno nabrati, nabrati čelo v gube; ustnice so se ji nabrale na jok; koralde si je na novo nabrala; nabralo se je ljudi, da niso imeli kam sesti; na šipi so se nabrale kapljice vode; v srcu se mu je nabrala grenkoba; nabral se ga je kakor berač mraza; spotoma se je nabrala novic; takrat se je nabral strahu.

OBESITI —

obesiti perilo, obsojenca; obesil je učenje na kol, na kljuko; obesiti meso v dim; obesila je takoj vse

*Slika na naslovni strani:
Briše pri Polhovem Gradcu.*

naša luč

1977 5

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 26
maj 1977

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	3 angl. f.
Avstrija	100 šil.
Belgija	220 bel. fran.
Francija	30 fr. fran.
Italija	6000 lir
Švica	16 š. fran.
Nizozemska	13 n. gld.
Nemčija	16 n. mark
Švedska	25 š. kron
Avstralija	6 av. dol.
Kanada	7 kan. dol.
ZDA	7 am. dol.

Razlika v cenah je po-
gojena zaradi neenakih
poštnin v posameznih dr-
žavah in različnih deviz-
nih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo po-
verjeniki in uprava „Naše
luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.
Printed in Austria

med nami rečeno

Zadnje čase je postala Cerkev doma v tamkajšnjem režimskem tisku na-
enkrat nenavadno prisotna. Tega nismo bili nikdar po vojni vajeni. Naj na-
vedemo primere te sedanje prisotnosti:

● Običajna sobotna priloga osrednjega slovenskega dnevnika Delo je
13. marca objavila obsežen razgovor uredništva z ljubljanskim nadškofom
dr. Pogačnikom o mestu in vlogi Cerkve v današnji slovenski družbi.

● Ljubljansko Delo je prineslo 1. marca zapis in fotografijo o obisku
Edvarda Kardelja pri svojem nekdanjem profesorju verouka na učiteljski
dr. Demšarju ob njegovi stoletnici rojstva.

● Demšarjevo stoletnico je počastil tudi informativni tednik Dela ITD
25. marca s celostransko objavo razgovora med omenjenim učiteljem in učen-
cem in s objavo dveh velikih fotografij obeh.

● Ljubljansko Delo je zabeležilo 16. marca obisk predstavnikov obeh
slovenskih manjšinskih organizacij pri slovenskih škofih v Ljubljani. Škofje
so predstavnikom obljubili, da se bodo na pristojnih mestih zavzeli za njihove
pravice.

Odkod naenkrat takšna navzočnost Cerkve v versko „nevtralnih“ družbenih
občilih SR Slovenije? Ali gre pri tem za prve lastovke, znanilke pomladi, ali
pa le za Potemkinove vasi, to je, za pesek v oči, tik pred začetkom povel-
sinške konference v Beogradu?

Mednarodni tisk sicer res odkriva zadnji čas v jugoslovanski stvarnosti
znamenja večje strpnosti, pogojene zlasti od vedno večje sovjetske nevar-
nosti, a stvarni zapisi domačega tiska povsem jasno ugotavljajo, da je ta
strpnost možna le znotraj trdno zakoličenih meja socialistične samoupravne
družbe, torej znotraj enopartijskega, to je, nedemokratskega sistema. Nekaj
teh zapisov:

● Republiški sekretar za notranje zadeve Marjan Orožen je na novinarski
konferenci 16. marca ugotovil, da „se je močno zvečal delež občanov pri
odkrivanju in prijavljanju kaznivih primerov na notranjem področju proti
spodkopavanju družbene ureditve“ (Delo, 17. marca). O helsinški pravici svo-
bodne samoodločbe narodov ni torej še nobenega govora.

● Medtem ko je ljubljanski nadškof v omenjenem razgovoru z Delom
omenil vrsto težav (nagajanje vernim učiteljem, iznajdevanje klerikalizma, za-
viranje gradnje kulturnih objektov, atelzacija šole, široko dovoljevanje splava,
oviranje verskega življenja na sploh, diskriminacija duhovnikov-nečlanov Du-
hovniškega društva pri zavarovanju in druge), je pa komisija SR Slovenije za
odnose z verskimi skupnostmi tri dni kasneje ugotovila, da so „odnosi med
našo socialistično samoupravno družbo in verskimi skupnostmi v SR Sloveniji
urejeni“; pojavljajo da se le občasno težave, ki pa se rešujejo po načelih,
sprejetih v NOV. (Delo, 16. marca.)

● Koordinacijski odbor za urejanje odnosov med samoupravno družbo
in verskimi skupnostmi je sprejel stališče, da uveljavlja šola marksizem kot
znanost ter napotilo za revolucionarno akcijo in učitelj, ki ne vzgaja v smislu
marksizma, si „lahko izbere drug poklic“ (Delo, 26. marca). Kje je pravica
naroda, da si sam določi, kako naj šola njegove otroke uči in vzgaja? In kje
je pravica učiteljev, da učijo in vzgajajo otroke svetovnonazorsko nevtraln,
brez vseh predznakov?

Pri sedanji nenadni navzočnosti Cerkve v javnih občilih torej le še ne gre
za prve lastovke.

Iz intervjuja z ljubljanskim nadškofom:

Kakšni problemi nas tarejo? Omenim le nekatere. Želimo npr., da bi bile oblasti bolj širokosrčne pri izdaji dovoljenj za gradnjo kulturnih objektov in da bi rade ustregle

NAJHITREJŠA STROJEPISKA — Trenutno je najhitrejša strojepiska v Sloveniji Angelica Božič iz Maribora. Tekmuje že 17 let v strojepisju. Letos pa se bo tudi udeležila mednarodnega tekmovanja v strojepisju v Boki Kotorski, kjer bodo tekmovalke iz devetih evropskih dr-

žji. Hotel je odprt. V aprilu so ga povsem zasedli prvi gostje iz ZR Nemčije, Velike Britanije in Avstrije.

„MARLES“ BO GRADIL PRI SPLITU — „Marles“ iz Maribora bo do začeta junija zgradil v turističnem naselju Ruskamen pri Splitu 30 montažnih hiš. To je prvi takšen prodor „Marlesa“ na hrvaško obalno turistično področje. Hiše so načrtovane v stilu pristnih dalmatinskih hiš.

REKORDEN IZVOZ LESA — Medtem ko je padel izvoz pohištva in montažnih stanovanjskih hiš zlasti v Avstrijo in ZR Nemčijo, so v „Marlesu“ dosegli rekorden izvoz žaganega lesa. Tako so izvozili 23 tisoč kubikov žaganega lesa.

MESEC SMRTI NA SLOVENSKEH CESTAH — Marca je bil dosežen rekord, ko je na slovenskih cestah v prometnih nesrečah umrlo 51 ljudi. Največ smrtnih žrtev je bilo med pešči. Najbolj nevarne pa so bile štajerske ceste, na katerih je bilo največ smrtnih žrtev.

Celje, mesto ob zavoju Savinje, je živahno industrijsko, trgovsko, kulturno in turistično središče.

splošni želji občanov določenega kraja. Razumete, da nas škofo zelo skrbi in boli ateizacija šole in tako široko dovoljevanje splava. Vera vsak splav prepoveduje. Da nižji forumi versko življenje često ovirajo, ne boste menda oporekali. In še marsikaj drugega bi mogel potožiti.

Kako koristno bi bilo za našo skupnost, če bi tudi neverni člani naše družbe uvideli, kako vernost in moralnost, ki jo mi učimo, pozitivno vpliva na javno in zasebno blaginjo.

Pravično je, da je glede obdavčitve ter glede zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja med duhovniki, ki so člani duhovniškega društva, in nečlani zginito razločevanje, čeprav glede zavarovanja ne popolnoma.

Skromno zbirko Pesmi iz mladih let, sem izdal tudi z namenom, da dokažem nevzdržnost trditve o „črnem kruhu“, češ da veren človek ne more svobodno umetniško ustvarjati. To je bilo, kolikor se spominjam, mišljenje literarnega kritika Josipa Vidmarja. Da pa je poklic duhovnika in literata lepo združljiv, nam dovolj zgovorno priča domača in tuja literarna zgodovina.

(Delo, Ljubljana, 12. 3. 1977)

žav. Angelica Božič doseže 450 do 500 čistih udarcev na minuto. Z več kot 500 čistimi udarci na minuto se postane mednarodni mojster. V Jugoslaviji so samo trije mednarodni mojstri, v Sloveniji jih pa sploh ni.

HOTELSKI VELIKAN OB MORJU — Grand-hotel „Emona“ v turističnem središču Bernardin pri Portorožu je največji med slovenskimi hoteli tako po zunanjem izgledu kot po prostornini. Hotel ima dvanaest nadstropij z 508 ležišči. Temu primeren je tudi cena gradnje, ki je od prvotnih 90 milijonov dinarjev narasla do zdaj na 140 milijonov, končni obračun pa bo gotovo še precej vi-

„SREBRNI KUHAR“ V IZOLI — Na nedavni gostinski in turistični razstavi „Gast '77“ v Celovcu je dobil Gostinski šolski center iz Izole nagrado „srebrni kuhar“.

VIŠJA KILOMETRINA — Nova kilometrina znaša 2 din za prevoženi kilometer. Predlog za novo kilometrino so pripravili strokovnjaki Avtomoto-zveze Slovenije, upoštevali pa niso le podražitve bencina, temveč kar 16 različnih stroškov, ki jih imamo z avtom.

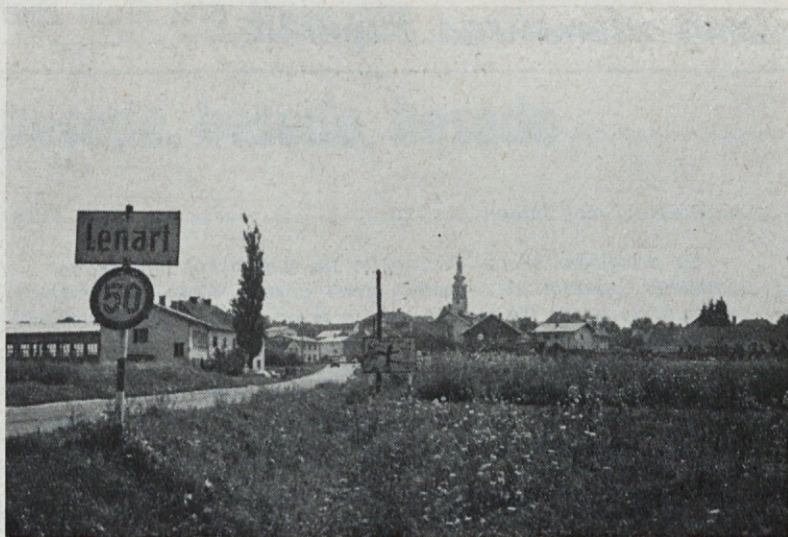
KRKA POČASI UMIRA — Zaradi različnih vplivov onesnaženja dolenska lepota Krka zadnja leta izgublja znano zeleno barvo. Po oceni strokovnjakov bo reka, če ne bo nihče poskrbel zanjo, uničena do leta 2000. Reko Krko pa ne onesnažuje samo industrija, ampak tudi kmetijstvo in gospodinjstvo.

PORAST OSEBNIH AVTOMOBILOV — Konec lanskega decembra je bilo v Jugoslaviji 1,73 milijona osebnih avtomobilov, kar je za 13 odstotkov več, kot jih je bilo predlani. Tako je še leta 1975 prišel v Jugoslavijo osebni avto povprečno na 13,9 prebivalca, lani pa že na 12,4 prebivalca, v Sloveniji pa lani že na 5,9 prebivalca.

NAŠE POHIŠTVO PRIDOBIVA TUJE KUPCE — V teku so razgovori jugoslovanskih proizvajalcev pohištva s tujimi kupci o prodaji pohištva v vrednosti 200 milijonov dinarjev. Če upoštevamo, da so naši razstavljalci na mednarodnem pohištvenem sejmu, ki je bil v Parizu od 13. do 17. januarja, že sklenili pogodbe v skupni vrednosti 170 milijonov din, tedaj drži ocena, da je jugoslovansko pohištvo v inozemstvu vedno bolj cenjeno in priljubljeno.

INVALIDNINE ZVIŠANE ZA 11 % — Od 1. januarja letos so se zvišale invalidnine za 11 %. Ortopedski dodatek, dalje dodatek za nego in pomoč pa so se zvišali za 16 %.

VIŠJE POKOJNINE — Ker so se po uradnih statističnih podatkih povprečni osebni dohodki v lanskem

letu v primerjavi z letom poprej povečali za 15,5 %, se morajo skladno s tem povečati tudi pokojnine; prvega januarja letos so bile povečane za 12 %. Po sklepu skupščine skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja pa bodo dokončno povečane še za preostalih 3,5 %.

NOV SLOVENSKI MLADINSKI FILM — Po dobrih tridesetih letih slovenske filmske proizvodnje se je z devetim mladinskim filmom vendarle zgodilo nekaj novega: dobili

Sv. Lenart v Slovenskih goricah je središče Slovenskih goric. Leži na položni terasi nad pritoki Pesnice.

smo pravzaprav prvi mladinski film z zares sodobno, v naš čas in prostor postavljeno temo. Naslov filma je „Sreča na vrhici“ in se oddaljuje od idiličnega pravljicarstva.

dalje na 10. strani

Hoče ležijo pod vzhodnimi bregovi Pohorja.

Predragi moji farani!

Ko prihajamo skupaj in sem in tja tudi nekaj dlje skupaj ostajamo, opažam, da nekateri starši govore s svojimi otroki po tuje. Ne le, da me to zelo boli, to je po mojem mnenju kratko in malo narobe.

Vem za razloge takega ravnanja: da ne bodo imeli otroci nekoč težav, če ostanejo v tujini, s tujim jezikom, pa da jih ne bo treba biti sram, da niso domačini... In vendar je takšno početje povsem zgrešeno.

Kar zadeva misel, da bi moralo biti nekoga sram, ker je te in te narodnosti in ne druge, no, to je komaj vredno kakšne besede. Kot da bi moralo biti smreko sram, da je smreka, in bor, da je bor. Hočem reči: danosti so danosti, brez naših zaslug in krivd. In danosti sprejeti je edino modro.

Več premisleka je vreden strah, češ da otroci ne bodo znali jezika dežele, ki bo postala njihova druga domovina, če bodo govorili starši z njimi po domače. A tudi ta strah je nepotreben, skušnja ga je že zdavnaj ovrgla.

Slovenski duhovnik iz Kanade mi je pripovedoval o neki slovenski družini, ki živi daleč od velemest. Do vstopa v šolo niso njihovi otroci znali besede po angleško. Na koncu prvega razreda so imeli kar po vrsti vsi najboljše rede v angleščini in francoščini. Kako je to mogoče? Otrok se vsake stvari brž nauči. Zato ni čudno, da so se v enem letu naučili v šoli tamkajšnjega jezika. In francoščine? Zato, ker so znali že slovensko in so tuji jezik globlje razumeli, to je, ne po besedah, ampak po pojmi.

Slovenski duhovnik iz Argentine mi je pravil, da je bil pretekt v tamkajšnjem slovenskem zavodu. In zanimivo: gojenci, ki so govorili v zavodu med seboj slovensko, so imeli na argentinski gimnaziji tudi v španščini najboljše rede; tisti pa, ki so govorili med seboj v zavodu le špansko, so imeli na gimnaziji v španščini navadno zelo poprečne rede.

Nekateri naši starši se boje, da bi bila dva jezika za njihove otroke prevelika psihična obremenitev. Psihologi odgovarjajo, da ni za otroka nobeno duševno breme, če govori v določenih prostorih en jezik, v drugih pa drugega. Torej doma po slovensko, zunaj, z drugorodci, po tuje.

Če koga ne prepriča dokazovanje o dolžnosti, ki jo ima, da posreduje svojemu otroku materni jezik, ali misel, da bo otrok ob znanju domačega jezika ostale jezike globlje doumel in torej boljše znal, in s tem imel možnost večjega napredovanja v življenju, naj pomisli vsaj to, da podari otroku z znanjem slovensčine brez posebnega napora nov jezik. In naš pregovor pravi: Kolikor jezikov znaš, toliko veljaš! Res je sicer, da slo-

Prav lepo Vas pozdravlja

Vaš župnik

nastavi še drugo lice!

Naš Gospod je govoril o popolni odpovedi maščevanju in o brezmejni ljubezni do ljudi.

Do Kristusa je veljalo staro načelo: Oko za oko in zob za zob! To medsebojno obračunavanje se je nemalokrat stopnjevalo do krvne osvete. Kako je bil Jezus s svojo novo zapovedjo napreden, je razvidno iz tega, da še danes velja ponekod krvna osveta kot pravilo. Ne, pravi Kristus, verigo sovraštva je treba pretrgati: edino maščevanje mojega učenca sme biti ljubezen.

„Tiste, ki vas sovražijo, ki vas črtijo, ki vas kolnejo, ki vas obrekujejo, ljubite, delajte jim dobro, blagoslovljajte jih, molite zanje!“ Za tedanje razmere je bila to resnična revolucija. Jezusova božja revolucija proti človeški majhnosti.

„Če te nekdo bije po enem licu, mu ne vrni udarca, ampak mu nastavi še drugo lice! In če ti hoče kdo vzeti plašč, daj mu še suknjo, čeprav bi ti ponoči prišla prav, da bi se z njo pokrili!“

Morda se bo komu zdelo to Kristusovo navodilo nekakšno navajanje k značajni slabosti, v resnici pa je nagovarjanje k veličini, k premagovanju sebe in bližnjih z ljubeznijo. Le kje se bo ustavilo, če bomo vračali zlo z zlom? Samo ljubezen je zmožna ustaviti zlo in spet ustvariti mir v človeški družini.

„Ljubite tiste, ki vas nimajo radi, delajte dobro tistim, ki vam ne delajo dobro, posojajte tistim, od katerih veste, da ne boste dobili nazaj!“ To je do konca izčiščena ljubezen, ki ne ljubi zaradi plačila, ampak zgolj zato, ker ve, da je tako prav. Kako čudovita osnova za človeško sožitje bi bila, ko bi se nam vsaj v majhni meri posrečilo.

„Potem pa dejavna ljubezen: ne sodite, ne obsojajte, oprostajte, dajajte!“ Misli, besede, dejanja — vse v duhu brez mere in meje razdajajoče se božje ljubezni v „dobri, potlačeni, potrjeni in zvrhani meri“.

Gospod je dal še nekaj nabi-
bov za obe zapovedi: Če boste tako ravnali, ne boste sojeni in obsojeni, ampak boste dosegli usmiljenje; poplačani boste z zvrhano mero; boste res božji otroci, saj je Bog tudi tak. Ta zadnji razlog je najgloblji: čeprav se zdi komu tako početje, ki ga Kristus zahteva, nekoristno ali celo nespametno, je vendar v sozvočju z božjim stvarstvom, saj se je Bog razodel kot vseodpuščajoča in vsedarujoča se ljubezen.

Same od sebe se ponujajo nekatere misli:

Kako je sleherno maščevanje pogansko! In kako je oboževanje denarja nič manj pogansko! Je izraz nevere v božji obračun v onostranstvu. Koliko karikaturni ljudi je vsak čas tudi med kristjani!

Kako težko je biti kristjan! Izprazniti se do takšne mere, da ponudi človek surovežu tudi drugo lice v udarec! V svojem srcu se od materije popolnoma odvezati! Zaživeti v polno, računajoč le z Bogom! Ne, to ni lahko: naš egoizem je dostikrat prevelik.

Pa vendar — kako lepo je biti kristjan! Ko človek živi, kar le mogoče, iz duha! Ko deli, kar ima, s potrebnimi. Ko se tudi sam razdaja za druge. Tako, kot so to znale delati naše matere.

tudi molk ima svojo ceno

besede, besede, besede

Bogve ali bo prišel kdaj za našo molitev čas molčanja.

Naše besede bi morali potopiti v velikansko kopel žveplene kisline, da bi jih očistili navad, zgrešenosti in premnogih zlorab. In ta (koristna, odrešilna) kopel bi bila prav molitev.

„Boljše je molčati in živeti prav, kot govoriti in ne živeti prav. Lepo je učiti, če tisti, ki uči, to tudi dela. Imamo le enega Učitelja, ki je govoril in se je izpolnilo, kar je rekel. Kar pa je molče napravil, je vredno Očeta. Kdor si zares osvoji Jezusove besede, lahko doume njegov molk, da bo popoln: da bo deloval po stvarih, o katerih govori, in da ga bodo spoznali po stvarih, o katerih molči.“ (Ignacij Antiohijski).

Zares čudovito sporočilo: „... da bo deloval po stvarih, o katerih govori, in da ga bodo spoznali po tem, o čemer molči.“ Osebna izkaznica, spoznavno znamenje je zlasti v molku.

Isti sv. Ignacij ima še neko geslo, ki se zdi celó pikro: „Čim bolj molčečega škofa vidiš, tem večje spoštovanje imej do njega!“ To bi seveda veljalo za vsakogar, ne le za škofa.

Človek, ki molči, zna spoštovati in zbuja spoštovanje. Molk daje pravico do besede, ji daje upoštevanja vredno poverilnico in ji pokloni izredno učinkovito vplivanje.

Navedli smo besede sv. Ignacija Antiohijskega, mučenca. Svojega mnenja o molku ni spremenil niti med mučenštvom. Rimske vernike je rotiti, naj ne zastavljajo njegove poti v smrt z besedami. „Če bomo namreč skupno molčali, bom jaz živa beseda, če pa hočete nazaj moje telo, bom postal samo zvok.“ V tem je zelo važen namig. Prava

beseda je v molku. Druge so le zven.

Latinski pregovor pravi: „Če raste Beseda, pojemajo besede.“ Z rastjo Besede izginjajo naše besede, morajo se skriti. Če pa naše besede naraščajo, pojema Beseda.

O nekem menihu z gore Atos pri-povedujejo, da je začel moliti ob sončnem zahodu in le redko se mu je posrečilo, da je zmolil molitev tako hitro, da je prišel do končnega amen, preden se je začel delati dan.

Ko bi imeli tudi danes take mo-že! Ne bilo bi jim treba govoriti. Že sam njihov obraz bi bil pravo poslanstvo.

Dandanes je zopet v modi pušča-va. Nekateri se vsaj za nekaj dni

umaknejo v puščavo. Kdor pa si ne more privoščiti letalskega voznega listka, misli in sumi, da sta molitev in njen naravni kraj, puščava, razkošje samo za nekatere izbrance. Drugi šepčejo o „malomeščanih puščavske duhovnosti“ ali o „sladokuscih molitve“.

Kdor govori o potrebi puščave, ne ve dostikrat povedati, da si lahko puščavo sami ustvarimo sredi mestnega vrveža in sredi krčevitega modernega življenja. Zgraditi moramo otočke duhovnega življenja, da ga ne pogoltne zmešnjava. Miren kotiček v našem stanovanju, duhovne vaje, dan zbranosti v kakem samostanu, samotni izlet v planine, obisk polmračne prazne cerkve... To so preprosti napotki, o katerih ni treba posebej govoriti.

Morda pomeni za mnoge ta puščava, ki si jo ustvarimo doma, pravo razkošje, ker nimajo ne svoje sobe, niti mirnega kotička, in si ne morejo privoščiti niti enega samega dneva. Vendar ni v tem glavno vprašanje. Prepričan sem, da lahko

vsakdo najde čas in prostor za molitev in se umakne od vsakdanjih stvari.

Poudariti hočem, da si moramo ustvariti ta košček puščave, samotne, v življenju samem, ne ob robu vsakdanjega življenja. Taka puščava ob robu bi bila le za nekatere in bi bila za slehernika nepravilna. Puščava v življenju samem pa posvečuje vsakdanjo posvetnost. Ne gre za ločevanje, gre za pronicanje duhovnosti v posvetnost.

Puščava torej v avtobusu, v gneči podzemeljske železnice, pri delu na tekočem traku, v topilnicah. To bi bil sijajen izziv svetnemu hruvu, most, ki bi ga pogumno vrgli na sovražno ozemlje.

Poudarjam: zame je bistveno vprašanje v tem, ali znam krožiti sredi vrtočnega prometa v moderni prestolnici, ne da bi izgubil glavo in...dušo. In pri tem ne smem imeti svojega cestišča z izrednimi pravicami kot izjema med „obsojeno“ množico navadnih avtomobilistov.

Vprašanje je v tem, ali delam z bistrostjo in zaradi glavobola dela ne opustim.

Rad bi razpisal natečaj za izgradnjo notranje puščave sredi burnega življenja in človeške zmešnjave. Pri gradnji lahko sodeluje vsakdo, ki je do grla zakopan v najgloblji človeško stvarnost.

Duhovni svetovalci in esteti molitve so pri tem izvzeti, ker so nezaželeni in ker so sumljivi. Morda imajo vse listine o „duhovni tehniki“ v redu, nimajo pa veljavnega spričevala, da pripadajo vsakdanji zmešnjavi. Vrh tega že preveč dobro poznamo njih metode, vzorce in predloge.

Prepustimo rajši besedo drugim. Povabimo raziskovalce, ki se vsako jutro spuščajo v nekatere peklenske kroge moderne družbe. Zanimajo nas njihova poročila.

Z drugimi besedami: tu gre za raziskovalce, brez predsodkov in brez predhodnih rešitev. Želimo nasvetov in poročil tistih, ki „posku-

otroci si želé toplote

Sosedovi imajo štiriletno, zelo razvito hčerko Natašo. Kot vsem otrokom te starosti so tudi Nataši silno všeč pravljice.

Ko je očka Nataši prvič pripovedoval pravljico o Rdeči kapici in strašnem volku, je deklica lagodno slonela v njegovem naročju. Bilo ji je nadvse lepo.

Naslednjega dne ni mogla učati očetovega povratka iz službe. Kar naprej je spraševala mamo, kdaj bo očka prišel in ali je že toliko ura, da bo prispel domov.

Ko je končno na vratih pozvonilo, je Nataška vsa srečna stekla k njim in jih na stežaj odprla. Potem ko ga je kot po navadi poljubila, je že začela siliti vanj in ga prosila, naj ji pove o Rdeči kapici in strašnem volku. Očka se je okrepčal in, ker je bil pri volji, vzel hčerko v naročje in ji zopet pripovedoval pravljico prejšnjega dne. Nataška je bila zadovoljna in je šla bolj pridna kot sicer brez televizije spat. Očka je mislil: No, sedaj bo imela zadosti Rdeče kapice in strašnega volka.

Toda veselil se je prezgodaj. Tudi naslednji dan ga je Nataška čakala pri vratih in tako dolgo moledovala, naj ji pripoveduje pravljico o Rdeči kapici in krvoločnem volku, da je očka, čeprav do smrti zbit, vzel otroka v naročje in ji pri-

povedoval že dobro poznano zgodbo. „Naj bo, zadnjikrat,“ si je rekel, „jutri pa ne bo treba več pripovedovati.“

Pa se je zmotil. Deklica je hotela spet in spet slišati zgodbo o Rdeči kapici in strašnem volku. Oče ni vedel, kaj storiti. Tako ne bo moglo iti več naprej, saj je bil vedno od službe do smrti zbit. Tedaj mu je prišlo na misel, da bi kupil magnetofon, posnel pravljico na trak in pustil hčerki, da bi si jo vrtela, kolikor bi hotela.

Ko je naslednjega dne prišel domov in je hčerka spet začela moledovati za Rdečo kapico in strašnega volka, je očka zmagoslavno potegnil na dan magnetofon in ga pred strmečo hčerko pognal v tek. Res, vse je lepo teklo in kazalo je, da je to rešitev težkega vprašanja.

A naslednji dan je bilo po starem. Nataška je čakala očeta pri vratih in nepopustljivo moledovala, naj ji pripoveduje pravljico o Rdeči kapici in strašnem volku. Očka se

šajo" in se trudijo, kako bi uresničili ta navidezno nori načrt.

Naj spregovori delavec, ki dela v tiskalnici; prometnik, ki usmerja promet na strateškem križišču; inženir, ki se ubada z elektronskimi stroji; lomilec stavka v tiskarni kakega dnevnika; blagajnik v banki; sprevodnik mestnega avtobusa; telefonistka v centrali, kjer jo neprestano kličejo.

Vse te vabimo, da naj zgradijo puščavo sredi tega vrveža in zmešnjave. Nato naj nam spregovorijo o težavah, upih, neuspehih, neprijetnostih in o morda le delnem uspehu.

Mi pa, duhovni učitelji, bomo vsaj enkrat umolknili in se ne bomo vmešavali s svojimi modrimi nasveti. Morda bi se vsem tem upali dati en sam nasvet, ki ga je zapisal izkušeni mož Charles de Foucauld: Moliti pomeni misliti na Boga z ljubeznijo. In nič drugega. Čakati, da se bo kdo oglasil.

Alessandro Pronzato

začudi in ji reče: „Ali nisi imela magnetofona na voljo in nisi poslušala pravljice?“ — „Sem,“ je odvrnila hčerka, „toda magnetofonu ne morem sedeti v naročju.“

Oče se je zavedel. Otroku ni šlo za pravljico, temveč za človeško toplino in zavarovanost, ki ju je Nataška občutila, ko je lagodno počivala v očetovem naročju. Otroci nočejo reči, predmetov, otroci hočejo nas, naše osebe, naša čustva, naš čas.

Pred nekaj dnevi mi je prijatelj, voznik taksija, pripovedoval naslednji dogodek:

„Nam, vozačem taksijev, se lahko pripetijo tudi najbolj neverjetne reči.

Poklicali so me na določeno številko na Prešernovi cesti. Ko sem se ustavil pred hišo, je prišla v spremstvu treh otrok zelo dostojanstvena gospa. Starejši je moral biti star štiri leta, najmlajši pa leto dni. Odprl sem vrata in gospa

je otroke namestila na sedeže. Obrnila se je k meni in rekla: „Pozenite taksimeter, takoj se bom vrnila!“

Storil sem, kakor mi je naročila, in mirno čakal. Otroci so medtem kričali, se suvali in pretepali. Le malo je manjkalo, da nista starejša dva spodrinila dojenčka in ga vrgla na tla. Nisem vedel, kaj naj storim.

Čez četrte ure se je gospa vrnila in vprašala: „Koliko sem dolžna?“

„Kako vendar, saj se nismo nikamor peljali?“

„Res se nismo nikamor peljali, a otroci so bili v avtomobilu in morali ste čakati petnajst minut. Stvar je namreč taka. Nujno sem morala medkrajevno telefonirati. Imeti sem morala mir, saj je šlo za zelo važno zadevo. Otrok nisem mogla pomiriti, zato sem poklicala vas, da jih spravim za kratek čas v taksi in se v miru dogovorim po telefonu.“

Plačala je tarifo in dodala še

dobro napitnino: „To pa za vaš trud in potrpežljivost z otroki.“

Nato je odšla z njimi v hišo.

Ko sem to slišal, sem bil zelo presenečen. Moje prvo vprašanje je bilo, koliko časa bo ta gospa še zdržala pri svojih otrocih in kdaj bo doživela živčni zlom. Če so ti otroci pred tujim človekom, v tujem vozilu in v pričakovanju vožnje uganjali tak hrup, kaj se mora potem dogajati doma v stanovanju, kjer jim je vse domače.

Zanimal sem se za gospo, njeno družino in razmere v hiši. Zvedel sem, da je zdravnica, in sicer ugledna. Tudi njen mož je zdravnik. Delata v bližnjem dispanzerju. Oba sta čez glavo zaposlena. Zaradi službe sta otroke že od mladih nog prepustila varstvu začasnih gospodinskih pomočnic ali tudi starejšim osebam, ki prihajajo za nekaj ur na dan pazit nanje. Nekaj časa so imeli tudi staro mamo, toda ta ni zdržala več kot teden dni. Tudi druge osebe ne vzdrdalje na 8. str. zgoraj v sredi

misli

Ljubljanski pomožni škof dr. Lenič stoletniku dr. Demšarju: Gospod jubilant, pred nami stojite kot veliko božje znamenje za naš čas. Znamenje nedopovedljivo dobrega človeka, ki je ves zasidran v Bogu. Znamenje vere, božje resničnosti, Jezusovega križa in vstajenja. Tako oznanjate ne toliko z besedo kakor z zgledom, dejanjem, oznanjate z močjo ljubezni. In tako ste veliki nosilec duhovnega sveta, sveta ljubezni. Vaše skromno življenje tako glasno govori kakor sv. Pavel Korinčanom: „Vse bo minilo, vse bo zgorelo kakor slama v ognju, ostala bo samo ljubezen.“ S svojim stoletnim življenjem ste zapeli našemu svetu novo sončno pesem, pesem o dobrem človeku, pesem o Kristusu ljubezni. Zavedali ste se tistega, kar je nekdo zapisal: „Kristus ima danes samo naše roke, da po njih opravi svoje delo, samo naše noge, da ljudi vodi po pravi poti, samo naše ustnice, da ljudem govori o sebi. Mi smo danes še edino sveto pismo, ki ga javnost bere, mi smo zadnje božje sporočilo svetu, napisano v besedi in dejanju. Skrbimo, da to pismo ne bo ponarejeno in da bo pisava čitljiva!“

Kaj je zares zanesljivo? Tako zanesljivo, da je za to vredno živeti in umreti? Tako zanesljivo, da je v tem lahko vse drugo zasidrano? Življenje nas uči, da to niso ljudje in tudi ne znanost in ne modroslovje ali umetnost. In tudi ne narava ali usoda.

Resnično zanesljiva je samo Kristusova ljubezen.

Romano Guardini

nadaljevanje s 7. strani
žijo več kot nekaj mesecev, četudi jih za vsako uro bolj kot kraljevsko plačujejo. Če pa hoče kdo hitro dobro zaslužiti, gre v ta peklo, prebije tiste ure in odide z denarjem.

Kako je kaj takega mogoče? Skoraj gotovo gre za to, da so ti otroci premalo ali celo nič čustveno navezani na mater in isto velja tudi za mater.

Otrok se najprej dobro, zavarovano, prijetno počuti ob materi. Iz tega življenjskega prostora ocenju-

je vse na svetu in s tega stališča vse predmete čustveno doživlja. Mati je za otroka kakor resonančna omarica na violini, po njej otrok dojema dogajanje v svetu. Kaj bi rekel violinist, če bi mu kar naprej spreminjali resonančno omarico na njegovi violini? Bil bi popolnoma zmeden in ne bi mogel igrati. Tako je z otrokom, ki mu kar naprej menjajo vzgojitelje ali „matere“.

(Iz knjige: Walter Dermota, Vzgojitelj o vzgoji, Mohorjeva družba, Celje 1976.)

sodelujte tudi vi!

3. enota

prenova slovenske Cerkve

Slovenski škofje so se odločili za pokoncilsko prenovu slovenske Cerkve. Izdali so listino o zakramentih in želé, da o njej razpravljamo vsi slovenski katoličani.

NAŠA LUČ objavlja omenjeno listino po enotah. Vsi, ki vam pridejo ta besedila v roke, razmišljajte in razpravljajte v majhnih skupinah po župnijah ali zasebnih stanovanjih o njih! Kritiko, predloge, izboljšave in druga spoznanja sporočite svojemu slovenskemu župniku, nacionalnemu delegatu v svoji deželi ali pa direktorju slovenskih dušnih pastirjev v zdomstvu msgr. Kunstlju v Londonu!

Sedaj imamo priložnost, da dejansko prispevamo k prenovi slovenske Cerkve. S svojim sodelovanjem bomo dokazali, da nam je Cerkev res pri srcu.

PO ZAKRAMENTIH SE SREČUJEMO S KRISTUSOM

● Po posredovanju vidnega delilca deluje v vsakem zakramentu z močjo Svetega Duha Kristus sam. Zato je učinkovitost zakramentov, objektivno vzeto, zagotovljena, a dejanski prejem in mera milosti sta odvisna od vere, predanosti in iskrenosti človeka, ki jih prejme, deloma pa tudi od delilca in vsega sodelujočega krščanskega občestva.

Prejem zakramenta je srečanje z Gospodom. Za srečanje pa sta potrebna dva; Gospod se ne more srečati z nami brez nas.

● Božja metoda je vedno tale: Bog deluje, da bi zbudil naše sodelovanje. Naše sodelovanje je v pripravi na zakrament, v dejavni udeležbi pri delitvi in prejemu zakramenta in v življenju iz prejete zakramenta. Vsekakor se kaže pri prejetju zakramentov ne le božja, ampak tudi naša veličina: božji sodelavci smo.

● Jezus Kristus je po svoji povelečani človeški naravi v zakramentih srednik med Bogom in nami. Zakramenti so v prvi vrsti dejanje Boga, ki išče in povzroča naše zveličanje. Bogu se moramo odpreti v veri, upanju in ljubezni. Zakramenti pa niso le sredstva, po

katerih prihaja k nam Bog, ampak tudi sredstva, po katerih gremo mi k Bogu.

Zakaj rodi pogostno obhajilo tolikokrat tako malo sadov? Kakšna naj bo konkretno naša priprava na prejem obhajila, kakšno sodelovanje ob prejemu in kakšno življenje iz njega, da bodo sadovi čim večji?

ZAKRAMENTI POSVETIJO POSTAJE NAŠEGA ROMANJA

● V zakramentih se *Kristus* približa človeku in se mu osebno daje v odrešilnem srečanju v odločilnih dogodkih njegovega romarskega življenja na zemlji od rojstva do smrti. Ti dogodki človeku veliko pomenijo in jih hoče zato obhajati s posebnim obredom in slovesnostjo. Kristusovo delovanje v zakramentu pomeni izpolnitev tega pričakovanja.

● Človek vstopi v življenje s spočetjem in rojstvom, Jezus Kristus pa ga prerodi za novo, božje življenje s krstom.

Nato človek raste do polnosti telesnih moči. Božje življenje, ki ga je prejel pri krstu, utrdi in okrepi birma (sv. potrditev).

Tesno življenje potrebuje hrane. Hrana božjega življenja pa je poveljani Gospod, ki je skrivnostno navzoč in se daruje pod vidnima podobama kruha in vina v evharistiji.

Naravno telesno življenje ogrožajo bolezni in rane, ki so lahko tudi smrtne. Premaga jih ozdravljajoča moč organizma in zdravil. Novo življenje pa uspešno ozdravljata zakramenta pokore in bolniškega maziljenja. V zakramentu sprave duša duhovno ozdravi od ran greha. V zakramentu bolniškega maziljenja pa se Kristus približa oslabelemu od bolezni ali starosti in ga očisti ostankov greha ter mu v trpljenju na duši in na telesu pomaga.

Obstoj naravnega življenja je odvisen od družine in družbe; poraja se v okviru družine, razvija in neguje pa se v družbi. Za posvečeno zbujanje in širjenje novega življenja v družbi skrbita zakra-

ment duhovniškega posvečenja in zakrament sv. zakona.

Ali mi je prišlo kdaj na misel, da zakramenti posvečujejo najvažnejše dogodke mojega življenja? Ali sem zlasti obhajilo pojmoval kot potrebno hrano za božje življenje v sebi?

VSI SMO NA NEKI NAČIN DUHOVNIKI

● Kristusa, ki je izvir vseh zakramentalnih milosti, označuje sveto pismo kot edinega vélikega duhovnika nove zaveze. To svoje véliko duhovništvo pa v času do svojega prihoda v slavi in vidni način uveljavlja po svoji Cerkvi. *Kristusovega duhovništva smo deležni vsi kristjani.* To duhovništvo imenujemo skupno ali splošno ali tudi kraljévo duhovništvo.

● *Že pri krstu smo bili posvečeni za skupno duhovništvo*, ko nas je Kristus „napravil kraljestvo, duhovnike Bogu, svojemu Očetu“. Krstno duhovniško posvečenje je pogoj vsakega drugega posvečenja, tudi za tiste, ki prejmejo duhovniško posvečenje in postanejo s tem deležni tudi službenega duhovništva.

● V moči skupnega duhovništva sodelujemo pri darovanju evharistije in Bogu darujemo brezmadežno žrtev „ne le po mašnikovih rokah, ampak združeni z njim“ (2. Vatikanski koncil). Prav tako to duhovništvo uveljavljamo v prejemanju zakramentov, v molitvi in zahvaljevanju, s pričevanjem svetega življenja, z zatajevanjem samega sebe in z dejavno ljubeznijo. Tako se skupno duhovništvo ne uveljavlja le pri bogoslužju, temveč v vsem krščanskem življenju, ki je služba Bogu in bližnjemu.

Ko bi se zavedali, da smo na neki način tudi mi duhovniki, kako bi pri maši darovali Bogu Kristusa, kako bi molili za vse, kako bi sveto živeli in kako bi bili dejavno dobri!

PRAKTIČNE SMERNICE

1. Bolj ko doslej je treba upoštevati pomen vsega krščanskega občestva pri pripravi na prejemanje zakramentov, pri delitvi sami in pri

življenju iz prejetega zakramenta. To v posebni meri velja za zakramente uvajanja v krščansko življenje, krst, birmo in evharistijo. Ko gre za uvajanje otrok v te zakramente in v zakrament sprave, imajo nenadomestljivo mesto njihovi starši. Občestvo, ki globoko krščansko živi, že s tem zelo učinkovito pripravlja ljudi na prejem zakramentov.

2. Pravilno gledanje na zakramente kot na srečanje s Kristusom in življenjem iz njih bo prejemniške vodilo k apostolskemu delu.

3. S temeljitim in vztrajnim označevanjem je treba *odpravljati „magično“ in „mehanično“ pojmovanje* zakramentov med ljudmi, kakor da je z izvršitvijo nekih zunanjih obredov vse opravljeno in kakor da notranje človekovo sodelovanje ni važno. Kristjan se bo večkrat vprašal, ali je njegovo pojmovanje zakramentov pravilno.

4. Pri prizadevanju za pogostnejše in boljše prejetje zakramentov naj duhovnik upošteva vztrajnosti mase ter naj zato ne izgubi takoj poguma, če od začetka ne vidi sadov svojih prizadevanj.

kaj pa doma?

nadaljevanje s 3. strani

Film se godi v modernem mestu, kjer je otroško življenje oropano naravne sproščenosti; povsod ga utesnjujejo mestna pravila in prepovedi.

ZNANJE ZA ZAKON — V Portorožu je bil seminar za vodje in sodelavce bodočih predzakonskih svetovalnic, ki jih uvaja novi zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Več kot 60 udeležencev, največ socialnih delavcev, pa tudi psihologov, pedagogov, sociologov, pravnikov in zdravnikov, se je udeležilo tečaja. Med drugim je bil prinesen predlog, da bo po letu 1980 moral vsak, ki se bo hotel poročiti, najprej v tak svetovalni center.

VSE O GLASBI — Jugoslovanski leksikonski zavod je izdal še tretjo knjigo enciklopedije. Glasbena enciklopedija je namenjena tako strokovnjakom kot širokemu krogu bralcev, ki želijo odgovor na glasbena vprašanja iz preteklosti in sedanosti.

PREPLAH MED VINOGRADI — V toplih marčnih dneh, ko se je živo srebro povzpelo do poletne vročine, je narava bujno zaživela. Toda prve dni aprila so nastopili hladni dnevi s snegom in mrazom, s čimer je nastopila katastrofalna škoda. Posebno so prizadeti vinogradi ormoške, radgonske in še zlasti ljutomerske občine. Saj je bila najhujša pozeba prav v Pomurju, kjer je padla v kritičnem času temperatura na minus šest stopinj Celzija. Huda pozeba sicer ni prizadela rasti trte, zato pa je škoda na pridelku nepopravljiva. Pozeba prav tako ni prizanesla sadju, zlasti hruškam in češnjam kakor tudi marelicam in breskvam.

MARIBORSKI SEJEM ODPRT — Na Mariborskem razstavišču so odprli tretji specialni sejem gostinske,

iz slovenskega tiska

Z izrezki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo.

družina

»Družina« vsebuje družinski in mladinski svetovni 60 let. letna naročnina 12.000. in izposojnina

ALI VEREN ČLOVEK RES ŽIVI V PROTISLOVJU Z ZNANOSTJO?

V sobotnem *Delu* (19. marca) je bilo kratko poročilo o skoraj pet ur trajajoči razpravi na seji koordinacijskega odbora predsedstva RK SZDL Slovenije za urejanje odnosov med samoupravno družbo in Cerkvijo. Pretresali so vprašanje, kako je pri nas, če je učitelj veren. Iz kratkega poročila o obširni razpravi odseva dokajšnja širina. Zasledimo lahko vrsto misli, s katerimi se mora strinjati vsak dobronameren veren človek.

Poudarjeno je, da naša šola ne more biti idejno nevtralna. »Šola, za katero se zavzemamo, je kvalitetna socialistična in samoupravna šola, ki je v skupnem interesu vernih in neverujočih ljudi. Gre za to, da bi mladega človeka naučili samostojnega, kritičnega in ustvarjalnega mišljenja in delovanja, da se bo s pomočjo šole, znanstvenih spoznanj, ki mu jih bo dala, oblikoval v celovito osebnost samoupravljalca in soustvarjalca.« Tako idejno oblikovanje mladega človeka je najboljša podlaga za trdno osebno vero, zato je taka šola resnično tudi v interesu vernih.

Nadalje je rečeno, da je v šoli nujna tudi navzočnost marksizma kot znanosti in kritične teorije. »Smisel tega je, da bi s pomočjo marksistične znanosti spreminjali sedanje odnose v resnične socialistično samoupravne.« Tak marksizem lahko sprejemamo brez škode za svojo vero tudi verni. To resnično ni antiteizem, boj proti veri, čeprav se glede tega nekateri naši marksistični bratje »nerodno« izražajo. Ivica Račan pravi npr. v članku »Politika zveze komunistov do Cerkve in religije« (*Delo*, 25. 12. 1976): »Angažiranje in mobiliziranje teistov v graditvi socializma oziroma rušenju materialnih in duhovnih pogojev religioznosti je tudi eden izjemno pozitivnih rezultatov naše politike.« Je res graditev socializma isto kot rušenje materialnih in duhovnih pogojev vernosti? Je res socializem v svojem temelju nasproten religiji? Mislim, da je naš čas take teorije že prerastel. Kolikor toliko prebujen vernik naše Cerkve se lahko ob takih »znanstvenih« ugotovitvah samo nasmehne; nekatere verne pa lahko take trditve zbegajo, češ sami pa vendar ne bomo pomagali uničevati svoje vere.

Veseli smo lahko, da je v razpravi jasno povedano, da je omejevanje verske svobode pedagoškega delavca nedopustno. Nihče ga ne sili, da je zagovornik antiteizma, jasno pa je, da ne more in ne sme biti v šoli nekaj veroučitelj. Pri tem bi opozoril samo na preprosto dejstvo, da to velja tudi za nevernega učitelja: tudi ta mora zagotoviti mladim popolno možnost lastnega svetovnonazorskega prepričanja.

Nesprejemljiva in žaljiva pa je za nas verne misel o protislovju med znanostjo, ki naj jo posreduje šola, in religioznostjo. Rečeno je namreč: »Za učiteljski poklic se lahko odloča le tisti, ki je prepričan, da bo lahko spravil v sklad svojo religioznost in znanost.« Zastarela scientistična teza (= znanstvena trditev, op. NL) o nasprotju med znanostjo in religijo ima žal pri nas še vedno precej privržencev, največ med tistimi, ki ne poznajo ali znanosti ali religije, oziroma eno ali drugo napačno razlagajo in ugotavljajo medsebojno nasprotje.

Trditev, da veren učitelj nosi v sebi protislovje med vero in znanostjo, je nesmisel, kateremu bi se lahko verni ljudje le nasmehnil, če ne bi bila

ta teza zelo nevarna za položaj vernega človeka v naši družbi. Družba namreč, ki bi zagovarjala stališče, da je protislovje med znanostjo in religijo, in bi upravičeno hotela graditi na znanosti, bi nujno postavila vernega človeka v podrejen položaj. Nemogoča je resnična svoboda človeka, če ga družba zaradi njegovega svetovnonazorskega prepričanja podcenjuje, ker ga s tem nujno poriva na rob, v drugi razred. In ali se to v praksi pri nas marsikje ne dogaja?

France Perko

Družina, Ljubljana, 27. marca 1977, str.3.

SPOGLED Z RELIGIJO NA ZAGREBSKI TV

Zagrebska TV je 9. marca pripravila svojim gledalcem štiriurni spogled z religijo. V oddaji z naslovom *Slobodna srijeda* je namreč organizirala neke vrste okroglo mizo, ki so se je udeležili politični delavci in marksistični strokovnjaki, vprašanja pa so mogli zastavljati tudi gledalci sami.

Ožji sodelavci so najprej orisali verske pojave, razmerje družbe do religije in marksistične poglede na vero kot družbeni pojav in njeno mesto sredi družbe. Gledalci so se seznanili z nekaterimi statističnimi podatki, po katerih naj bi bila vera povsod v upadanj.

Z razliko od marksizma naj bi religija ne spreminjala sveta, temveč ga le razlagala. Tako je vera po svoji naravi konservativna, ohraniti hoče, kar je veljalo v preteklosti. Ponovljeno je bilo stališče o zgodovinskem pomenu religije, čeprav ideološkem, da pa je minil čas, ko naj bi se religija še spoprijemala z družbenimi vprašanji.

Beseda je tekla tudi o krizi religije. Sodelavci so poudarili, da je vera v krizi, kar je moč razpoznati iz njene manjše družbene vloge, iz njenega prilagajanja svetu, iz upada verske prakse. V oddaji je bilo rečeno, da se je Cerkev premalo brigala za dialog (tudi za ekumenskega) in se ni dovolj zavzemala za oblikovanje boljšega sveta.

Še enkrat smo slišali, da proti religiji ne velja nastopiti administrativno, temveč z odpravljanjem družbenih pogojev, se pravi, tistih neresenih vprašanj, iz katerih rastejo družbene oblike verovanja. Članstvo v ZK je nezdržljivo z vero, ker za partijo vera ni zasebna stvar.

Dobrodelnost po besedah predsednika hrvatske komisije za verska vprašanja Lalića ni v pristojnosti Cerkve, da pa ne gre takšne dejavnosti vernikom zabranjevati. Družba naj gre po drugi poti: odpravi naj vire za takšno delovanje, se pravi, v to dejavnost naj se bolje vključi sama.

In verni učitelji? Če njihovo religiozno prepričanje ne prerašča v spor z učenim programom in ga ni mogoče označiti za klerikalnega, potem morejo opravljati svojo službo. Sicer pa ne.

Zagrebska televizijska oddaja o religiji je bila vsekakor zanimiva. Seveda je imela pomanjkljivosti, vendar je treba poudariti, da je le pomenila neki osebni spogled televizijskih gledalcev z vprašanji tiste družbene stvarnosti, ki še vedno živi v vseh plasteh.

Žal je treba povedati, da je bil dialog enostranski. Ali drugače: odgovori so po izbiri sodelavcev za okroglo mizo nujno morali biti povsem sociološko-politični. Dokler ne bo mogel ob strani marksističnega teoretičnega religije na vprašanja o veri odgovarjati tudi verujoč človek naše družbe (ne bojte se, saj zna biti tudi ta kritičen!), ne moremo govoriti o nepristranosti.

Drugo, kar velja pripomniti, pa je: religija ni in ne more biti zgolj sociološki problem. To pomeni: v njej je nekaj več kot družbeni pojav. Zakoreninjena je v človeku kot osebnosti, zato ni zasebna stvar. Po osebnosti pa je zakoreninjena tudi v družbi kot družbi. Človek je pač družbeno bitje po vseh svojih naravnih.

Prav je, da si naša družbena stvarnost prizadeva očistiti religijo ne-religioznega, bati pa se je, da bi ob tej gorečnosti, ker se zanaša predvsem na sociološke kriterije, ukinjala tudi strogo verske razsežnosti človeka. Prav zato je dialog — tudi v takšnih oddajah — ne le koristen, temveč obvezen.

Družina, Ljubljana, 27. marca 1977, str. 2.

trgovinske in gospodinske opreme. Sejem je trajal sedem dni. Na njem je sodelovalo 35 poslovnih združenj iz vse Jugoslavije. Na sejmu so proizvajalci pokazali prvič v Sloveniji rastlinjak iz Gorenja, hladilne pulte, primerne za vinske sobe, ter številne druge predmete.

VEČINA ULOVA KONČA V KONZERVAH — Slovenski ribiči so lani ujeli 4.713 ton rib, 3,3 % več kot leto prej. Večino teh rib predelajo v konzerve v izolski tovarni „Delamaris“ kjer so leta 1975 izdelali 7048 ton ribjih konzerv.

PRESTRAŠENA PTICA — Od 17. do 20. marca je bil pod Poncami „Planiški teden smučarskih poleto“. Junak poleto je bil Kranjčan Bogdan Norčič, ki je zadnji dan poleto poletel 181 m z rahlim dotikom rok ob doskoku. Tako je Norčič prvi človek v zgodovini preletel snamko 180 m. Ob doskočišču je izjavil: „Da, bilo je kakor skok z nebotičnika.“

DRAŽJA ŽELEZNICA — Od 1. aprila dalje je blagovni promet po železnici dražji za 8,5 % v primerjavi s sedanjimi cenami. Jugoslovanske železnice so sicer predlagale 12,4 odstotkov povečanje cen, vendar je temu sekretariat za trg in cene nasprotoval.

OSEBNI DOHODKI NEGOTOVI — Skoraj 30.000 delavcem iz 112 slovenskih TOZD-ov grozi, da bodo po 15. aprilu dobivali le z zakonom zagotovljene osebne dohodke, ker so njihove delovne organizacije poslovale z izgubo.

PODRAŽITVE PO DOGOVORU — Skupščina SFRJ je sklenila, da se smejo letos cene za industrijske izdelke povečati v poprečju le za 9 %. Kako bo s podražitvijo avtomobilov? Saj so tovarne predlagale večje podražitve: „Crvena zastava“ je predlagala podražitve 20 % za fička in 126 P ter 14 % za 101. TAS iz Sarajeva je v poprečju predlagal za 15 % višje cene, CIMOS 10 % za diano in 15 % GS club, le IMV Novo mesto je predlagal 3-odstotno podražitev za renault 16 TS in 15 % za renault 12 TL.

BREZ UVOZA ELEKTRIKE — V tem času že dolgo niso bile tako ugodne razmere pri oskrbi z električno energijo. Tako ugodno stanje že traja nekaj mesecev. Januarja, februarja in marca so električno energijo celo izvažali.

DRUGI TIR V KARAVANŠKI PREDDOR — Pred nedavnim so na Hrušici v železniškem predoru pod Karavankami začeli polagati drugi tir, tako da bodo v prihodnje v tem predoru vlaki zopet vozili v obeh smereh istočasno vsak na svojem tiru. Celotna dolžina karavanškega predora je nekaj manj kot 8 km, jugoslovanska stran predora pa je dolga natanko 3602 metra.

NOVI AVTOMOBILI — „Crvena zastava“ je na letošnjem beografskem sejmu razstavila 22 osebnih in 23 gospodarskih vozil. Razstavila je nekaj novih različkov osebnih avtomobilov, med njimi zastavo 101 super, ki ima močnejši motor in doseže tudi večjo hitrost. Zastava 101 mediteran pa ima le tri vrata, spremenjeno notranjost in nekatere druge izboljšave. Prvič bo kragujevska tovarna razstavila športna različka priljubljenega fička in zastave 101.

NOVI DOMOVI — Pred kratkim so izročili ključje montažnih hiš petim slovenskim družinam iz Ažle, male vasi v občini Špeter blizu Čedad. Slovenija je tako doslej podarila rojakom v Benečiji že 13 hiš. Gradijo pa še 27 montažnih hiš za prizadete po lanskem potresu.

KELTSKI NOVCI V SLOVENIJI — V ljubljanskem razstavišču „Pod arkadami“ so odprli zanimivo numizmatično razstavo „Keltski novci v Sloveniji“. Razstavniki kovanci so prispevek Narodnega muzeja iz Ljubljane, Arheološkega muzeja iz Zagreba, Pokrajinskega muzeja iz Celja in Pokrajinskega muzeja iz Ptuja. Prikazani so začetki denarništva na našem ozemlju. Poudarek razstave je na novcih noriških Kelto, ki so začeli svoj denar kovati na območju Slovenije, najverjetneje v celjski okolici, in sicer sredi 2. stoletja pred Kr.

APOSTOLSKI PRONUNCIJ CECCHINI V LJUBLJANI — Apostolski pro-

BOGA NI MOGOČE UMORITI

Če so se v preteklosti ljudje borili, prepirali in tudi ubijali ob vprašanju, katera vera je prava, kateri Bog je resnični Bog, hočejo danes kratko in malo slehernega Boga izruvat iz človeških src. Zanimivo je, da pri tem trdijo, da delajo to iz skrbi za človeka.

Tako srečamo ljudi, ki delajo to v imenu znanosti, kakor da bi znanost mogla kaj vedeti o nadčutnem in nesnovnem Bogu in kaj ugotoviti, kako je s človekom, ko ga za znanost ni več. Trdijo namreč, da ni znanstveno verovati v Boga in posmrtno življenje.

Mnogi v tako znanost ne verujejo in ji zato ne zaupajo. Še naprej hočejo ostaniti pri veri tistega, ki je rekel Nikodemu: „Kar vemo, govorimo in kar smo videli, spričujemo.“ Tedaj se taki „znanstveniki“ zatečejo k metodam sirskega kralja Antioha. O njem priča zgodovina, da je starega Eleazarja hotel prepričati, naj je svinjsko meso. Ker starec tega ni hotel, ga je ukazal mučiti, da bi ga tako prisilili jesti svinjsko meso.

Podobno je danes v številnih državah, kjer so znanstveniki materializem sprejeli kot dogmo in novo vero. Državljanje prepričujejo na sto načinov, naj sprejmejo ta državni življenjski nazor. Ker mnogi tega nočejo, se oblast zateka k raznim oblikam prisile, podobno kot kralj Antioh. V tem oziru ti sodobni „apostoli“ znanstvenega materializma res niso prišli nič dalje od kralja Antioha izpred 2200 let.

Številnim se tako prisila zdi nekaj preživetega, zato jo odklanjajo. Ne odklanjajo pa svoje fiksne ideje, da je treba človeka osvoboditi od Boga, češ da je vera neke vrste suženjstvo.

Pred kratkim sem v nekem slovenskem časopisu bral naslednje modrovanje: „Bistvo našega odnosa do religije je boj za svobodno, neodtujeno socialistično osebnost in za takšne družbene odnose, ki bodo odpravili družbene vire kakršne koli odtujitve, se pravi, tudi tiste na podlagi religije. Torej bi lahko rekli, da je premagovanje religije sestavni del marksističnega pogleda na svet. Z drugimi besedami, tisto, kar delamo v razvoju socialistične samouprave družbe, je dejansko premagovanje odtujujočih okoliščin človekove družbene eksistence in realna zgodovinska negacija religije kot oblike odtujitve (Delo, 25. 12. 1976).“

Za bralce, ki niso doma v takem zavitem izražanju marksistov, povemo preprosto, da je za marksiste religija, to je vera v katerega koli Boga, največja ovira za človekovo svobodo in rast v polno osebnost. Zaradi tega ni dovolj, da osvobodimo človeka od suženjstva kapitalu, osvoboditi ga je treba tudi od suženjstva religiji, to je Bogu. Šele potem bo človek v resnici svoboden in srečen.

Stari svetopisemski modrec je rekel: „Nič novega ni pod soncem.“ Tudi modrovanje omenjenih modernih filozofov ni v svojem bistvu nič novega. V evangeliju najdemo podoben primer.

Poroča evangelist Janez: Veliki duhovniki in farizeji so sklicali zbor in so govorili: „Kaj naj počnemo? Kajti ta človek, namreč Kristus, dela veliko čudežev. Če ga tako pustimo, bodo vsi verovali vanj in prišli bodo Rimljani ter pokončali naš kraj in naš narod.“ Eden izmed njih, Kajfa, jim je rekel: „Vi nič ne veste in ne pomislite, da je za vas bolje, da eden umrje za ljudstvo in ne propade ves narod“ (Jan 11).

Tudi farizeji so torej menili, da naredijo uslugo narodu, če Kristusa umorijo. Toda vemo, da je Kristus tretji dan od mrtvih vstal. Dejstvo je, da Boga ni mogoče umoriti. Pa tudi sovražnika ni treba gledati v njem.

Letos poteka štirideset let, odkar je papež Pij XI. izdal znano encikliko *Divini Redemptoris*, ki pobija idejne zmote komunizma. Malo prej je isti papež v encikliki *Mit brennender Sorge* obsodil zmote nacizma.

Ob tej priložnosti je v vatikanskem dnevniku predsednik nemške škofovske konference kardinal Hoeffner napisal pomemben članek, ki povzema vodilna načela enciklike o komunizmu. Pri tem se zaustavlja predvsem ob treh glavnih ideoloških zmotah komunizma, ki so: materializem, nečloveškost (osnovno preziranje človeka kot osebe) in nasilni kolektivism. En sam odstavek naj tu citiramo:

„Zgodovina komunizma, ki razglša enakost vseh ljudi, je pravzaprav ena sama nepretrgana veriga kršitve osnovnih človeških pravic. To se je zgodilo in se še dogaja sicer v vseh diktaturah, tako v nacionalsocialistični Nemčiji kot danes v Čilu in v Ugandi. To pa ne more biti olajšava za sistem, ki se sam razglša za „naprednega“, ki pa svojim državljanom brani in na tisoč načinov zanika osnovne pravice.“

Te besede nemškega kardinala so dovolj zgovorne. Cerkev danes spet opozarja na nespremenljivost bistveno ateističnega komunizma. Tudi evrokomunizem ni tu izvzet!

Države, kjer vladajo komunistični režimi — tu ni noben izvzet — rešujejo sicer problem vere in Cerkve včasih s preganjanji in pritiski ter grožnjami, včasih s protokoli in polovičnimi konkordati. Zavedati pa se je treba, da so taktike občasne, končni cilji pa vedno isti.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 24. marca 1977, str. 1.

NAŠ TEDNIK

KOROŠKI SLOVENC SO PROTESTIRALI NA DUNAJU

Eno najuspešnejših akcij v svoji zgodovini so v borbi za svoje pravice izvedli koroški Slovenci v soboto, 2. aprila: v 152 osebnih avtomobilih in več omnibusbih so se peljali na Dunaj, da bi opozorili na svoj položaj komisijo Organizacije združenih narodov za odpravo rasne diskriminacije in le-tej sami in neposredno poročali to, kar avstrijski zastopniki po navadi zamolčijo.

V mogočni demonstraciji se je kolona valila po Koroški, Štajerski, Nižji Avstriji ter Dunaju, kjer se je na zaključni manifestaciji na Josefsplatzu zbralo okoli 900 ljudi. Več sto pa je bilo navzočih tudi policajev, ki so z raznimi šikanami skušali sprovcirati koroške demonstrante. Zaman. Slovenski demonstranti so ostali mirni, prisilili pa so policijo, da jih je pustila na kraj zaključnega zborovanja.

Obe osrednji organizaciji sta s tem ponovno pokazali, da njuni vodstvi nista „generala brez armade“, ampak stoji za njima ves slovenski živelj na Koroškem, v borbi za svoje pravice bolj odločen kot kdaj prej v drugi republiki.

Delegacija koroških Slovencev je ostala na Dunaju in predala odboru OZN za odpravo rasne diskriminacije peticijo s poročilom o položaju slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Peticija, ki je sestavljena v vseh jezikih OZN, kritizira predvsem zakon o narodnih skupnostih z dne 7. julija 1976, ki je v protislovju s črko in duhom člena 7 državne pogodbe ter v nasprotju z načeli Združenih narodov, po katerih manjšinske pravice ne smejo biti odvisne od določenega števila njenih pripadnikov.

Generalni tajnik OZN Waldheim, ki se je mudil zaradi pogajanj za Ciper na Dunaju, je prosil, naj mu peticijo skupno z dokumentacijo pošljejo na generalni sekretariat v New York. Prav tako je bila o vsebini vloge obveščena tudi komisija OZN za človekove pravice v Ženevi.

Naš tednik, Celovec, 7. aprila.

nuncij v naši državi Michele Cecchini je bil 10. marca na uradnem obisku pri predstavnikih SR Slovenije. Pronuncijsa so sprejeli predsednik predsedstva Slovenije Sergej Kraiger, predsednik republiške skupščine dr. Marjan Breclj, podpredsednik republiškega izvršnega sveta Rudi Čačinovič, predsednik komisije Slovenije za odnose z verskimi skupnostmi Stane Kolman in podpredsednik mestne skupščine Stane Vrhovec.

KOROŠKI SLOVENC PRI SLOV. ŠKOFIH — Slovenski škofje so pod vodstvom nadškofa dr. Jožeta Pogachnika sprejeli zastopnike obeh slovenskih manjšinskih organizacij na Koroškem. V dvournem pogovoru so predstavniki koroških Slovencev govorili zlasti o dogodkih zadnjih let. Slovenski škofje so obljubili, da se bodo na pristojnih mestih zavzemali za izpolnitev njihovih pravic in želja: materinski jezik pri poučevanju verouka; slovenščina pri bogoslužju tudi v župnijah, kjer so Slovenci v manjšini; omogočenje bogoslovcem vsaj enoletnega študija na ljubljanski teološki fakulteti; da bi bili v župnijskih svetih Slovenci tako zastopani, da bodo pravice narodne manjšine, ki je v podrejenem položaju, zaščitene.

VERSKI VEČERI V MARIBORU — Sredi marca se je v Mariboru končal drugi niz teoloških predavanj za izobražence. Udeleženci so pokazali veliko zanimanje za predavanja, ki pa so bila preveč obarvana s strogo teološkimi izrazi.

SPOGLED Z RELIGIJO — Zagrebška televizija je marca pripravila svojim gledalcem štiriurni spogled z religijo. V oddaji z naslovom „Slobodna srijeda“ je namreč organizirala neke vrste okroglo mizo, ki so se je udeležili politični in marksistični strokovnjaki, vprašanja pa so mogli zastavljati po telefonu gledalci. Zagrebška oddaja o religiji je bila vsekakor zanimiva, toda vsekakor zelo pomanjkljiva; saj so ob marksistih pri okrogli mizi manjkali teološki strokovnjaki.

*

CIRKOVCE — Ptujška občinska zveza kulturno-prosvetnih društev in domače prosvetno društvo sta pri-

pravila revijo tamburaških orkestrów, s katerimi želijo širiti glasbeno dejavnost in spodbuditi tamburaške skupine k še bolj zavzetemu delu. Na uspeli prireditvi so gostovali tudi člani tamburaškega orkestra „Biserka“ iz Gorenje vasi pri Škofji Loki.

KOPER — V Merezigah pri Kopru je bila razstava refoškega vina, ki je postala že tradicionalna. Vsako leto ocenjujejo pridelek, najboljše pridelovalce pa nagradijo. Za lansko letino poznavalci menijo, da je izborna, če že ne najboljša doslej. Med petdesetimi vzorci, ki so prispele na razstavo, so zavrnilo samo tri.

LENDAVA — Lendavska knjižnica je pripravila 4. aprila v obnovljenih prostorih čitalnice srečanje svojih bralcev s pisateljem Miškom Kranjcem. Za pogovor je bilo veliko zanimanje, saj je snovanje pisatelja Kranjca, ki je prekmurski rojak, tesno povezano s to pokrajino in z življenjem njenih ljudi.

LJUBLJANA — Konec marca so slovesno izročili svojemu namenu nov prizidek osnovne šole Danile Kumar v bližini Bratovševe ploščadi na Ježici. V novi stavbi je 18 učilnic, telovadnica in zračno zaklonišče.

MARIBOR — Mariborski stari most že nekaj mesecev buri duhove Mariborčanov. Mestni promet so že pred novim letom preusmerili na novi most, saj je stari že tako dotrajan, da je vožnja po njem za težke avtomobile nevarna. Kako popraviti most, je bilo vprašanje. Člani urbanistične komisije so odločili, da bodo most usposobili za normalen promet, ne da bi ga širili ali ožili.

MISLINJA — Amaterska igralska skupina Kulturno-umetniškega društva „Svoboda“ v Mislinji se je po petih letih znova pojavila na odru. Lotili so se zahtevnega dela Vozny-Jurčičeve izvedbe „Desetega brata“. Prvo predstavo so izvedli pred občinstvom v vasi Št. Ilj pri Mislinji.

NOVA GORICA — Prebivalci Šempetra in njegove okolice so nedavno dobili pomembno pridobitev;

iz tujega tiska

Z izrezki iz tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši.

ZNAMENJA VEČJE STRPNOSTI V JUGOSLAVIJI

Kot je iz Beograda neuradno slišati, bodo načrtovano večjo amnestijo političnih jetnikov v Jugoslaviji razglasili 1. maja. Glede števila pomiloščenih naj bi še tekli razgovori, a računajo, da bodo od pomilostitve izključeni le tisti politični jetniki, ki so dejavno in podtalno politično delovali proti državi in režimu. Režimski kritik Djilas je pred kratkim ocenil celotno število političnih jetnikov v Jugoslaviji na okrog 600. Kot je čuti, bodo vključili to merilo o aktivni sovražni dejavnosti proti režimu tudi v načrtovano reformo kazenskega prava: razlikovali bodo med dejanji, ki naj bodo še nadalje kaznovana, in takšnimi (kot npr. le besede), ki jih v novem zakonu ne bo več.

Vprašanje o osebnih pravicah in svoboščinah prihaja splošno v Jugoslaviji močnejše v ospredje razgovorov. To naj bi na 11. kongresu, s katerega pripravami so že začeli, igralo posebno vlogo. Skupina okrog Dolanca načrtuje preosnovati obstoječo organizacijo ljudske fronte, uradno imenovano *Socialistična zveza delovnega ljudstva*, in jo narediti za kraj razgovorov tudi z nesocialističnimi mnenji, npr. z mnenji Cerkva. To misel so že pred časom izrazili posebno v Sloveniji.

Pobude za večjo strpnost prihajajo tudi iz vojske: narekujejo jih posebne potrebe „splošne ljudske obrambe“.

Nameni vodstva pa zadevajo tudi na nasprotovanja. Nedvoumno se je postavil proti strpnosti v vprašanju človeških pravic te dni v TV bosenski predsednik partije Mikulić. Boj za svoboščine na Zahodu, je Mikulić izjavil, je na splošno usmerjen proti socializmu in Jugoslavija naj bi se ne pustila od tega „vznemirjati“. Medtem je bosansko vodstvo, ki je že dolgo znano po svojih togih stališčih, posredno kritiziral Dolanc.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 28. marca 1977.

BEOGRAD SE PRIPRAVLJA NA TRŠO NAČELNO POT

Oboroženi napad na Jugoslavijo, tako se zdi beograjskemu vrhunskemu funkcionarju in generalpodpolkovniku Ivanu Kukocu, bi moral nujno zanetiti svetovni spor. Kajti napad na neuvrščeno balkansko državo bi po mnenju tega za obrambo pristojnega člana Izvršnega sveta odločno spremenil ravnotežje sil v Evropi. Sicer je generalu njegova politična pamet zabranila, da bi naravnost imenoval tudi stran neba, iz katere se boji Jugoslavija v resnem primeru posega, a določeni sklepi so se vsiljevali sami od sebe.

Poleg rednih vojaških enot bi v skladu s partizansko zamisljivo narodne ljudske obrambe „več milijonov oboroženih“ vsakega napadalca zmleli, je nadaljeval Ivan Kukoc, potem pa značilno za odnose dodal: „Vojaški in politični dogodki v Evropi leta 1968, na primer dogodki na Češkoslovaškem, so le še okrepili naše načrte glede uresničevanja takšne obrambne zamisli.“

Beograjsko nezaupanje nasproti težnjam po vodilni vlogi vzhodne velesile na balkanskem prostoru ni nikdar popustilo. Neuvrščena Titova država se je vedno prizadevala, da bi velikemu bratu jasno pokazala neodvisnost svoje politike, ne da bi pri tem Moskvo preveč dražila. Strategija Sovjetov prav tako ni merila na odkrit spor, ampak na „stalno razširjanje prijateljskih odnosov“. Morda je bila za tem skrita namera, da bi prek objemanja, gospodarskih ugodnosti, pa tudi naraščajoče izvozne odvisnosti pridobili korak za korakom spet več političnega vpliva na Beograd.

Zadnji čas so postale sovjetsko-jugoslovanske polemike očitno ostrejšše. Občutljivo je zabeležila na pol uradna partijska *Borba* trmoglave poskuse določenih piscev „v nekaterih socialističnih deželah“, da bi uvrstili Jugoslavijo v „socialistično družino“. Beograjska *Politika* je spomnila na to, da v sovjetskem partijskem programu še vedno stoji ponižujoči odstavek o „jugoslovanskem revizionizmu“. Različne drže Moskve in Beograda v ocenjevanju neuvrščene politike in „evrokomunizma“ se očitno ostreje oblikujejo in že pred kratkim je imel partijski tajnik Dolanc za nujno, javno grajati tiste „toge kroge“ v Vzhodni Evropi, ki jugoslovanski sistem samoupravljanja sistematično votlijo.

Čisto jasno se jugoslovanska partija trenutno usmerja v mrzlejšo dobo odnosov z Moskvo, na tršo načelno pot. Pri tem se zdi, da so prišli na vrhu ZKJ do spoznanja, da mora biti ta navsezadnje neizogibni spor končan še za Titovega življenja, to pomeni, prav s pomočjo njegovega ugleda. To bo, tako priznava visoki partijski funkcionar v razgovoru, obenem najbolj gotova obramba proti kasnejšemu „pripovedovanju legend“ in proti morebitni obtožbi Moskve, da so Titovi nasledniki maršalovo politično dediščino ponaredili.

Süddeutsche Zeitung, München, 14. marca 1977.

PROŠNJA RAZUMNIKOV OBSOJENA

Jugoslovansko državno predsedstvo je obsodilo vlogo 60 jugoslovanskih razumnikov na ustavno sodišče, ki so se postavili proti odklanjanju potnih listov iz političnih razlogov. Po mnenju predsedstva je ta vloga del gonje, s katero pritiskajo „določeni krogi“ na Jugoslavijo in jo hočejo kot gostiteljico nadaljevalnega srečanja helsinške konference pripraviti ob dober glas.

Süddeutsche Zeitung, München, 16. marca 1977.

TITOV DOHODKI

Jugoslovanski državni in partijski predsednik Tito ima „skupaj z vsemi dohodki“ mesečno plačo, preračunano v nemško valuto, 2.400 mark (18.250 dinarjev). Tako je zapisal zagrebški list *Vjesnik* v poročilu o ureditvi dohodkov jugoslovanskih državnih funkcionarjev.

Poprečni dohodek zaposlenega v Jugoslaviji znaša trenutno slabih 4.000 dinarjev (525 mark). „Po mojem mnenju ni v Jugoslaviji nobene plače, s katero bi lahko postal nekdo bogat,“ je rekel Tito lani v nekem razgovoru, „začenši pri meni.“

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 15. marca 1977.

POSREDOVANJE NEMŠKE TROJKE ZA MIHAJLOVA

Spričo helsinške nadaljevalne konference se nahaja v Beogradu tričlansko odposlanstvo organizacije za človeške pravice iz Frankfurta.

V pismu Titu je delegacija izrazila prošnjo, naj bi dal on zgled svetovni javnosti in izpustil iz zapora pisatelja in kritika Mihajla Mihajlova, ki mora ostati v ječi do 1982, pa tudi 70-letnega srbskega pravoslavnega duhovnika Sava Bankovića, ki je bil sprva obsojen na smrt, potem je odsedel 15 let, zdaj mora pa odsedeti še 4 leta.

Delegacija se je obrnila z drugim pismom na jugoslovanskega pravosodnega ministra in ga prosila za dovoljenje, da bi smela oba moža, o katerih zdravstvenem stanju krožijo nasprotujoča si poročila, obiskati v osrednjem zaporu v Sremski Mitrovici.

Uradniki niso hoteli sprejeti ne članov delegacije ne pisem.

Obenem je delegacija prosila, da bi smela pravosodnemu ministru ali pa njegovemu namestniku izročiti na tisoče podpisov državljanov ZR Nemčije, zaskrbljenih za usodo Mihajlova.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 15. februarja 1977.

slovesno so odprli zdravstveni dom. Dom so preuredili iz nekdanje stavbe internega oddelka šempeterske bolnišnice, dela pa so veljala okrog osem milijonov dinarjev.

ORMOŽ — V Mariboru je bila prva skupščina ustanoviteljev nove tovarne sladkorja, ki jo nameravajo v treh letih zgraditi v Ormožu. Nova tovarna v Ormožu bo največja investicija v srednjeročnem obdobju razvoja Slovenije.

PIVKA — V skladišču postojnskega gozdnega gospodarstva v Pivki so pripravili prikaz hidravličnega nakladalnika „Javornik 7“, ki so ga izdelali v postojnskem kolektivu LIV. To so prvi domači gozdarski nakladalniki.

PTUJ — Štirje slovenski arheologi izkopavajo s sodelovanjem študentov arheologije ob Volkmurjevi cesti v Ptuj na mestu, kjer bo stal stanovanjski blok B-4. Največja zanimivost, ki so jo pri tem odkrili, je ostanek razkošne rimske stanovanjske hiše, ki jo je verjetno uničil velik požar. Po oceni arheologije dr. Korščeve izvira ta hiša iz prve polovice drugega stoletja po Kr. Na najdbišču so poleg ostalih arheoloških zanimivosti vidni tudi dobro ohranjeni ostanki centralne kurjave.

SEMIČ — Tu je bila konec letošnjega marca prva razstava belokranjskih vin. Razstavo si je ogledalo preko 3000 ljudi. Obiskovalci so si ogledali in poskusili 103 vzorce razstavljenih vin, največ pa so se zanimali za prvo nagrajeno vino Martina Pluta iz Drašičev. Prireditelj je dobro uspela in se bo v bodoče vsako leto vršila.

VELENJE — Akademski pevski zbor „Tone Tomšič“ iz Ljubljane je pod vodstvom Jožefa Fürsta priredil dva koncerta za mladino, in sicer v Šoštanju in Velenju. Mladi pevci, študenti ljubljanske univerze, so peli renesančne in narodne pesmi.

ŽALEC — V Savinovem razstavnem salonu v Žalcu je bila razstava umetnikov Franca Slane in Adija Arzenika ter Keramične industrije Ljuboje pod naslovom „Keramika v barvah“.

kako si pridobiš prijatelje?

KAKO POSTANEŠ PRIJETEN SOBESEDNIK

Na družabnem večeru pri známem newyorškem založniku sem nedavno sedel poleg odličnega botanika. Njegova pripoved je bila prav zanimiva. Učeni mož mi je govoril o hašišu, o Burbanovih bioloških odkritjih, pa tudi o vsakovrstni uporabi navadnega krompirja in o vrtičkarstvu. Ker imam doma skromen vrtiček, sem slišal marsikaj uporabnega.

Okrog polnoči je prišel čas za razhod. Ob slovesu je botanik izrekel našemu gostitelju kup laskavih besed o meni. Odkril je na meni „zanimive lastnosti“ in mu rekel, da sem „odličen sobesednik“.

Sobesednik? Kje neki! Ves večer sem komaj kdaj odprl usta. Vse moje „sobesedništvo“ je bilo v tem, da sem botanika pozorno poslušal, poslušal pa sem ga zato, ker me je njegovo pripovedovanje resnično zanimalo. To je moj sosed tudi čutil in to mu je godilo. Kdor sočloveka pozorno poslušá, mu s tem naredi enega najlepših poklonov.

Že Woodford je v nekem romanu zapisal, da vsakomur godi, če ga drugi zavzeto poslušá. Jaz pa sem šel še malo dlje: botaniku sem izrekel iskreno priznanje. Rekel sem mu, da je njegova pripoved zanimiva in poučna — in res je bila. Rekel sem mu, da bi rad vedel toliko kot on — in res sem tako mislil. In izrekel sem upanje, da ga še kdaj srečam. In ker sem tako ravnal, sem bil po njegovem „odličen sobesednik“, v resnici pa sem bil le dober poslušalec.

V najtežjih urah državljske vojne je Lincoln pisal nekemu svojemu staremu prijatelju v daljni Springfield, naj pride v Washington, ker bi se z njim rad pogovoril o važnih problemih.

Ko je prijatelj došel v Belo hišo, je imel Lincoln pred njim dolg samogovor o smotnosti osvoboditve sužnjev. Lincoln je omenil vse razloge za odpravo suženjstva, pa tudi vse pomisleke zoper tak ukrep. Svojemu prijatelju je prebiral tudi časopisne članke, ki so zahtevali takojšnjo odpravo suženjstva, enako pa tudi članke in pisma, ki so ga skušala odvrniti od takšne namere.

Po večurnem pogovarjanju s samim seboj je Lincoln stisnil roko staremu prijatelju in mu zaželel srečno vrnitev v Springfield, ne da bi ga poprej vprašal za njegovo mnenje ali za kakšen nasvet. Ves čas je govoril samo Lincoln, pravzaprav na glas mislil. „Videti je bilo, da mu je po tem samogovoru odleglo,“ je izjavil njegov stari prijatelj. Lincolnu tedaj v resnici ni bil potreben noben nasvet, marveč le naklonjen in razumevajoč poslušalec, pred katerim bi se lahko razbremenil.

In prav to si želi vsak človek, kadar je v skrbeh ali težavah. Najti si dobrega poslušalca je pogosto sploh vse, kar si želi razdraženi kupec ali nezadovoljni uslužbenec ali užaljeni prijatelj.

Če želiš, da bi se te ljudje izogibali, se ti za hrbtom rogali in te prezirali, se ravnaj po temle receptu: Nikoli nikogar ne poslušaj in kar naprej govori o sebi! Če se ti poblisne kakšna misel, medtem ko drugi govori, ne čakaj, da konča! Saj ni tako bister kakor ti, zato ne izgublaj časa in ne poslušaj njegovega čenčanja! Kar takoj mu vskoči v besedo in ga prekini sredi stavka!

Premnogi tako tudi delajo. To so tečneži, pijani od svoje važnosti in zaljubljeni v svoj jaz. Kdor govori samo o sebi, tudi misli samo nase, a kdor misli samo nase, je brezupno nevzgojen, pa najsi je še tako izobražen.

malo za šalo malo za res

MOŽ ŽENI, KO JE PREBRAL ČASOPIS: „KAKŠEN NENAVADEN DAN: NOBENE VELIKE ŽELEZNIŠKE NESREČE, NOBENE VELIKE PODRAŽITVE, CELO PONEVERBE SO BOLJ MAJHNE.“

Trije so čakali v direktorjevi predstobi na razpisano mesto. Direktor pokliče prvega in ga vpraša: „Koliko je dve in dve?“

„Štiri.“

„Dobro. Pojdite nazaj v predstobo in pokličite drugega!“

Dругemu je dal isto vprašanje.

„Pet,“ je ta odgovoril.

Poklical je še tretjega in ga vprašal isto.

Ta je rekel: „Šest.“

Potem je vprašal tajnika: „Katerega, mislite, bom sprejel?“

„Tistega, ki je rekel štiri.“

„Ne, tistega, ki je rekel šest.“

„Zakaj?“

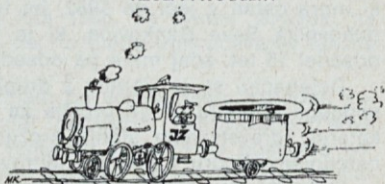
„Ker je nečak moje žene.“

„SEM ODLOČNO PROTI RAZLIKOVANJU,“ JE REKEL KOMERCIALNI, SI KUPIL NOV VOLVO IN SE TAKO IZENAČIL Z GENERALNIM.

Želite dober nasvet? Nikar ne sprejemajte nasvetov!

DAN JE VSE KRAJŠI, TOREJ JE SPET ENA SVETLA PRIHODNOST ZA NAMI.

REŠEN PROBLEM

ALI KAKO SE JE ŽELEZNICA MODERNIZIRALA IN IZNEBILA IZGUB

Po Pavlihu

„Petrček, kdo je hinavec?“

„Tisti, gospodična, ki pride zjutraj v šolo nasmejan.“

o

V letalu je nastal požar. Pilot si je pripel padalo, stopil k vratom in rekel potnikom: „Spoštovani potniki! V letalu je nastal manjši požar. Dovolite mi, da skočim po gasilce!“

o

„Ali veš, zakaj spi kokoš na eni nogi?“

„Če bi dvignila še drugo, bi padla.“

o

„Še pred nekaj dni sem bila do ušes zaljubljena v Tomaža, danes ga pa ne morem več videti.“

„Verjamem, moški so grozno nestalni.“

o

V gostilni.

Gost: „Kakšna je pa vaša juha danes? Saj je še slabša kot tista, ki sem jo pred enim tednom tu jedel.“

Natakar: „Slabša ne bo, saj je še tista.“

o

V parku se mlad moški približa klopi, na kateri sedi prikupno dekle.

„Ali smem prisesti?“

„Prosim.“

„Ali ste vi Vesna?“

„Ne.“

„Se mi je zdelo, ker ji niste čisto nič podobni.“

o

Ona: „Dragec, ali ni juhica malo pregosta?“

On: „Juhica? Jaz sem pa mislil, da jem polento.“

o

„Ljubica, veš, zakon ne bo samo zabava! Vsak dan boš morala skuhati kosilo!“

„In ti ga boš moral pojesti!“

o

„Ta papiga je posebno inteligentna,“ hvali v trgovini s pticami prodajalka določeno papigo. „Če jo

potegnete za verižico na levi nogi, reče ‚Dobro jutro!‘, če jo pa potegnete za verižico na desni nogi, vam vošči ‚Lahko noč!‘“

„In če potegnem obe verižici hkrati?“

„Potem padem na kljun!“ se oglasi papiga.

o

Žena možu: „Veš kaj, Jaka, tako ne bo šlo več naprej. Predsnočnim si prišel domov včeraj, snoči si prišel danes in, če boš nocoj prišel jutri, me ne boš dobil več doma!“

o

V gostilni nekje v Sloveniji.

„Kelnar, a b lahko dobiu en kosiu?“

„Druže Mišo, pomozu mi! Opet neki stranci ovde!“

o

Žena možu: „Hitro plavaj do vrat in odpri, inštalater že prihaja.“

o

„Nikar se ne vtikaj, lepo te prosim! Še vedno je bilo tako, da je moški boljše presojal kakor ženske,“ je bil mož hud.

„Saj bo res držalo,“ se vda žena, „navsezadnje si izbral mene ti, ne pa jaz tebe.“

o

„Ali si že kdaj gledala uš skozi mikroskop?“

„Se ne. Doma nimamo mikroskopa.“

o

„Včeraj sem ujel deset kil težko ščuko.“

„Pravi to neumnost komu drugemu!“

„Kdo drug razen tebe mi jo bo pa verjel?“

o

Potepuh: „Gospa, lačen sem.“

Gospa: „Zakaj pa ne delate?“

Potepuh: „Saj sem poskusil, a potem sem bil še bolj lačen.“

o

„Sanjalo se mi je, da se je moja zaročenka poročila z mano.“

„Nič ne obupuj: sanje se vselej ne uresničijo!“

o

„Tisti, ki hoče nekomu nekaj povedati, pa ne zna tistega tako povedati, da bi ga oni drugi razumel, je tepec. Ali si razumel?“

„Ne.“

o

Bolnik pride k zdravniku.

„Kaj vam je?“

„Trebuh me strašno boli!“

„Slecite se!“

„Zakaj? Ali mi ne verjamate?“

o

„Če samo pomislim, da se žena že čez petnajst dni vrne z dopusta...!“

„Ali je že dolgo zdoma?“

„Ne. Jutri bo odšla.“

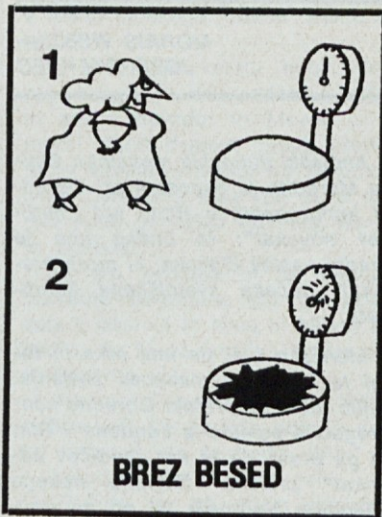
o

„Ne vem, kaj je tej uri: če leži, stoji, če visi, pa gre.“

o

Moški z že zelo dolgimi lasmi pride k frizerju in vpraša pomočnika: „Ali me niste vi zadnjikrat ostrigli?“

„Najbrž ne. Jaz sem šele osem mesecev tukaj.“

BREZ BESED

Hudičev advokat

MORRIS WEST —
JOŽE ŠKERBEC

Angleški duhovnik monsinjor Blaise Meredith je zaposlen pri Obredni kongregaciji v Rimu kot „hudičev advokat“: to čudno ime je uradni naslov človeka, ki mora preiskati napake svetniškega kandidata.

Meredith zve, da ima raka in torej le še nekaj mesecev življenja. Kljub temu ga prefekt Obredne kongregacije pokliče iz Londona v Rim in ga prosi, da bi kot „hudičev advokat“ preiskal življenje nekega Giacoma Neroneja, ki so ga italijanski komunistični gverilci zadnje leto vojne ustrelili na skrajnem jugu

Italije, v Gemelli dei Monti. V življenju Neroneja sicer ni bilo vse čisto, a ljudje so ga začeli takoj po smrti častiti kot svetnika.

Meredith je odpotoval v Kalabrijo. V Valente je bil gost tamkajšnjega škofa Avrelija, silno praktičnega in dobrega človeka.

O Neroneju je zvedel, da je imel najbrž izmišljeno ime, da je bil 30 do 35 let star in da ni nihče vedel, odkod je. V Gemelli dei Monti je prišel ranjen in bolan za malarijo. Mlada vdova Nina Sanduzzi ga je sprejela k sebi. Zapustil jo je nosečo in si zgradil hišo v bližnji dolini. Tam je potem živel v molitvi in pomaganju najbolj potrebnim. Ko so prišli v kraj Nemci, se je z njimi pogajal v prid domačinom. To so mu gverilci očitali kot kolaboracionizem in ga zato ustrelili.

Meredith je našel v spisih o Neroneju štiri čudeže na njegovo priprošnjo, ki bi jih utegnili Obredna kongregacija v Rimu sprejeti.

Hudičev advokat se je odpeljal v Gemello Minore zaslišat očitvice o Neronejevem življenju. Na tamkajšnjem dvorcu se je seznanil z angleško grofico Ano Luizo de Sanctis, s čudaškim angleškim slikarjem Nicholasom Blackom, z zdravnikom judovskega porekla Aldom Meyerjem in z zapuščanim starim župnikom Anzelmom. Meredith je začutil, da vsi o Neroneju nekaj skrivajo, zdravnik Meyer pa mu je povedal, da je to zato, ker so vsi nekako krivi Neronejeve smrti.

Meredith je izmenjal na dvorcu nekaj besed z Nino Sanduzzi, ki je pripeljala svojega sina Paola tja v službo. Več se je bila pripravljena pogovarjati doma.

Govoril je tudi z župnikom Anzelmom, ki pa ni hotel povedati o Neroneju niti besede.

Potem je odšel na pogovor k zdravniku Meyerju.

Meyer ga je prijazno pozdravil, ga odvedel na vrt in mu ponudil kozarec domačega vina, ki se je hladil v glinastem vrču. Meredith je opazil spremembo, ki se je v zdravniku izvršila: oči je imel jasne in obraz sproščen in imel je videz človeka, ki je pomirjen s seboj in

s svojim stanjem. Meredith mu je veselo dejal:

„Danes ste videti boljši, doktor.“

„Dan sem dobro začel, monsinjor. Govoril sem z dečkom, kot da bi bil njegov oče, in poslušal modre besede njegove matere. Upam, da sva oba skupaj nekaj naredila za otroka.“

„Videl sem ju v graščini in govoril sem z njima nekaj minut. Popoldne bom obiskal Nino Sanduzzi. Pripravljena je govoriti.“

„Dobro,“ je dejal zadovoljno Meyer. „Nasvet vam bom dal, prijatelj. Bodite rahločutni, pa boste pri njej veliko dosegli. Sedaj je pripravljena govoriti odkrito in hče, da bi vi pazili na sina, dokler boste v dvorcu.“

„Napravil bom, kar bom mogel. Nina je naredila name globok vtis.“

„Pa Paolo?“

„Je kot kateri koli drug fantič.“

„Ni isto,“ ga je opozoril Meyer. „Je v nevarnih letih. Do Angleža čuti privlačnost, obenem se ga pa boji. Poleg tega ga daje radovednost o njegovem očetu in materi. Vendar, ko je človek star, nikdar ne ve, koliko razume otroka in kakšne muhe mu brenčijo v ušesih. In sedaj, s čim vam lahko postrežem, monsinjor?“

„Rad bi se pogovarjal z vami, doktor.“

„O Neroneju?“

„Ja.“

Aldo Meyer je spil dolg požirek in si obrisal ustnice s hrbtom roke. S trpkim nasmehom je vprašal Mereditha:

„Ali ni navada, da si nadenete štolu, kadar poslušate izpoved?“

„Namesto tega si bom sezul čevlje,“ je dejal Meredith.

„Zgodba je dolga, monsinjor. Kadar bo suhoparna, si nalijte kozarec...“

„Bili so pasji dnevi v kraju brez moških. Topli dopoldnevi, žareči popoldnevi, noči, v katerih so se oblaki valili nad dolino in se oddaljevali, ne da bi dali dež. Telesni sokovi so se kisali in življenjska sila je usihala, ker so bile čete vojakov kot kobilice, ki so žrle vse, kar je rodila zemlja, in ni bilo moških, razen starcev, ki so bili v nadlego, in priložnostnih obiskovalcev, kot so policisti, karabinjerji, polje-

delški nadzorniki in uradni vojaški inšpektorji. Tudi ti so bil v nadlego, ker so bili ob njihovem odhodu po hišah prepri in opraskani obrazi in po polju strgana krila.

Dolina je bila kot brlog mačk, vlažna, gorka, z nenadnimi izbruhi vpitja in nasilja. Meyer je živel tam, ker je bil žid in izgnanec, in je moral vsak drugi dan prečkati dolino do Gemella Maggiore, da je potrdil na kvesturi, da ni bolan in da ni umrl. Prav malo jih je brigalo eno in drugo, a kadar je prišel, so ga preklinjali in, če je manjkal, so mu grozili. Kasneje so mu dajali vina in sira, če so njihovi sinovi zboleli ali so njihove hčere zanosile ali je nje napadla malarija. Prostaško so se norčevali iz njega, ker je bil Jud in obrezan, in vse ukrenili, da ne bi „okužil“ njihovih „čistokrvnih“ žensk, ki so imele — poleg tega, da so bile dobre Kalabrežinje — nekaj grške krvi, nekaj feničanske, nekaj francoske in španske in italijanske in arabske — kakršne koli, samo judovske ne.

Meyer je moral vse gladko pozirati, po tihem je prebavljal in budno prisluškoval govoricam, ki so se širile znotraj in zunaj doline. Zavezniki so se nahajali na Siciliji; na drugih krajih obale so bile prednje čete. V hribih so se oboroževali gverilci. Ubežniki so se zatekali v votline ali k prijateljem. Nemci so urno pošiljali na jug ojačenje. Konec bo prej ali slej prišel in on je hotel biti živ, da bi ga doživel.

Obdeloval je svojo trdo krpo zemlje, obiskoval bolnike, dremal med popoldanskim počitkom in čul dolgo v noč ob knjigi in steklenici.

Če se je držal stran od vaških žensk, je bilo to zavoljo njegove gosposke izbirljivosti in tudi zato, ker ni maral iti nasproti prihodnosti s kakšno neizobraženec zlobno žensko. Dolgo časa je že čakal, bo že še malo počakal.

Neko noč, zelo pozno, je prišla Nina Sanduzzi. Hodila je bosa, da je ne bi izdal v speči vasi ropot cokel, in preplezala zadaj vrtni zid, da je ne bi kak zarobljenec videl trkati in doktorjeva vrata. Preden se je on prebudil iz sna in jo zaslišal, je stala v svetlobnem krogu

leščerbe. Meyer se je začudil in vznemeljevoljil:

„Kaj za vraga počneš tukaj, Nina?“

Pritisnila je kazalec k ustom, da bi utihnil, in mu dejala v svojem narečju:

„V moji hiši je neki moški. Je ubežnik in ranjen. Rano ima rdečo in zateklo od krogle. Premetava se in blede se mu, kot da bi imel vročico. Bi ga šli pogledat? Prinesla sem denar.“

Izza izreza obleke pod vratom je potegnila sveženj umazanih bankovcev. Meyer jih je nepotrpežljivo potisnil stran.

„Spravi jih! Ali kdo ve, da je on tam?“

„Nihče. Prišel je prejšnjo noč. Dala sem mu zajtrk in je ostal no tri ves dan. Ko sem se vrnila z dela, sem ga našla kot prej.“

„Dobro. Bom šel.“

Zaprl je knjigo, privil svetilko, vzal kovček z instrumenti in majhno zalogo razkužil in šel za njo zadaj za hišo in čez zid do njene kočice, skrite med drevjem.

Našel je bolnika, bledečega na veliki bronasti postelji. Bil je teman in dolg in na udratih licah je imel nekajdnevne kocine. Njegove oči so zrlle srepo in iz ust so mu uhajale pretrgane besede in stavki, ki jih je on prepoznal kot angleške. Kako čudovit položaj! Že navadni ubežniki so bili zadostno zlo, za angleškega vojaka pa je pomenilo ubežništvo takojšnja smrt. Ne

Martuljek je že ves v cvetju.

da bi Nini kaj pripomnil, se je sklonil nad posteljo in začel rezati vlažne obveze z rane na rami.

Ko je videl rano, je zažvižgal. Bila je zatekla in vneta in že se je začelo počasno in rumenkasto gnjenje. Zadeva je bila kočljiva in težka. Brez omrtvilnih sredstev bi grozno bolelo in mož bi lahko umrl v nekaj dneh.

Obrnil se je k Nini Sanduzzi.

„Prižgi ogenj, zavri lonec vode in potem ga krepko primil!“

Nina se je zasmejala.

„Precej časa je že, kar nimam v rokah moškega, doktor. Zame bo užitek.“

A užitek je kmalu minil, celó njo. Krogla je bila zadela lopatico in zavila navzdol in Meyer jo je moral iskati dvajset minut, preden jo je staknil, medtem ko je bolnik skoz zamašena usta vpil in je morala Nina uporabiti vso silo, da ga je udržala.

Ko sta končala in je najhujša bolečina pojenjala, sta ga privezala k postelji in Nina in Meyer sta sedla, da bi ob koščku kruha spila kozarec vina.

„Ne moreš ga imeti tukaj, Nina, dobro veš. Če ga kdo odkrije, lahko računaš, da te bodo ubili.“

Začudeno ga je pogledala.

„Hočete, da ga vržem ven, bolnega, kot je?“

dalje na 34. strani

slovenci po evropi

anglija

Svoje nove domove so dali blagosloviti Jože Slanič v Doncastru, Roman Farkaš v Bradfordu in Rajhovi v Prestonu. Naj bi jim bili v srečo in ponos!

Veliko noč smo praznovali, kot smo vajeni: po naših udomačenih slovenskih navadah, veseli in srečni. V Bedfordu smo imeli na veliko soboto obrede zvečer.

Za maj se pripravljamo za *šmarnice* in blagoslov mladine.

Tudi „*Slovenski dan*“ je napovedan. Natančnejša obvestila in navodila bodo sledila.

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Velikonočni prazniki so za nami. Sezoni so bili doma. Vreme jim je bilo nenaklonjeno, saj je tiste dni snežilo kar naprej.

Na cvetno nedeljo je bila udeležba pri maši številna kakor že davno prej ne. Tudi naš klub je bil tisto nedeljo premajhen. *Na Veliko noč* smo se po maši zbrali v klubu k „žegnu“. Kljub temu da ni bilo sezoncev, nas je bilo nad 50 v klubu, pri maši pa še več. Nekateri so odšli naravnost domov, da pripravijo velikonočni obed.

V prijetnem vzdušju smo preživel predpoldne ob pogrnjenih mizah in použili dobrote, ki so nam jih pripravile žene: ga. Vrečarjeva je spekla dobro potico, ga. Kerečeva marmornato pogačo, ga. Grandovčeva je pripravila pirhe, g. Hrastelj nam je spekel kruha, ga. Duhaničeva pa je skuhalo veliko-nočno šunko.

V cerkvi in v klubu nam je prepeval prelepe velikonočne pesmi

naš zbor pod vodstvom našega organista g. Zoreta.

Vsem, ki so se prizadevali, da je bila Velika noč doživeta, se vsi liniški Slovenci lepo zahvaljujemo. Znova ugotavljamo, da je le ob skupnem sodelovanju možno ustvarjati prijetno vzdušje v našem življenju na tujem.

Za nami so praznovali v našem klubu Veliko noč Poljaki, ki smo jim ta dan od poldneva dalje odstopili naše prostore. Tudi oni so se zbrali okrog svojega duhovnika, da so po domače praznovali praznik vstajenja.

V maju bomo imeli vsako nedeljo po maši *šmarjnično pobožnost* s petimi litanijami Matere božje.

SALZBURŠKA

HALLEIN — Ko smo se na tiho nedeljo zbirali za mašo, smo nenkrat videli, da je cerkev zasedena. Cerkovnik je na nas pozabil in je dal cerkev na razpolago Hrvatom, ki so doslej imeli božjo službo ob sobotah. Ker so oni začeli že ob pol štirih s križevim potom in nato z mašo, smo morali v naglici drugje iskati prostor za našo mašo. Halleinske šolske sestre so nam dale na razpolago svojo kapelico v dekliškem penzionatu. Ker nas ni bilo toliko kot navadno, smo imeli dovolj prostora in smo se dobro počutili, posebej še, ker je bilo v kapeli toplo. Če smo pa polnoštevilni, je pa kapela za nas premajhna.

Po maši smo bili spet pri Röcku, kjer nas zadnje čase kar radi sprejmejo. Tam se prijateljsko pomenimo med seboj. Navzoči otroci imajo pa tudi svojo zabavo. Hvalvredno je, da starši pripeljejo s seboj v cerkev tudi svoje male otroke. Saj, kar se Janezek nauči, to Janez zna.

SALZBURG — Če se je misijonar pritoževal, da na pustno nedeljo ni bilo dosti ljudi, je bil prijetno presenečen v postu, ko je prišlo

res veliko ljudi k božji službi. Ker smo imeli med seboj bogoslovce, je bilo petje lepo ubrano.

Ko smo se pa po maši hoteli zbrati v dvorani, smo videli, da to pot ne gre, ker so dvorano prenavljali. Zato smo se na kratko kar pred zakristijo malo pogovorili. Drenj je bil in prekratko je bilo. Prišlo je tudi nekaj rojakov prvokrat k naši maši. Deset let imamo že božjo službo v Salzburgu, pa jih je še vedno precej, ki zanje ne vedo.

Nekateri so se pa od naše skupnosti oddaljili, ker jih je življenje preusmerilo; drugi spet mislijo, da je sramota biti Slovenec, zlasti če je že dobil avstrijsko državljanstvo. So pa tudi taki, ki res zvesto prihajajo med nas in njim naj bo na tem mestu izrečena prisrčna zahvala.

Več ali manj je povsod tako; tudi ameriški dnevnik „Ameriška domovina“ večkrat piše o tem perečem izseljenškem problemu, da se nekateri Slovenci tako hitro skušajo povsem amerikanizirati in pozabiti na svojo preteklost. Pa če si rojen zamorec, ne moreš postati belec. Prav isto velja, če si Slovenec, ne moreš postati v resnici Nemec. Zamenjaš lahko državljanstvo, ne pa narodnosti!

TENNECK — Aprila smo mašo predstavili za en teden in smo se zbrali na cvetno nedeljo. Dopoldne je bilo prav lepo vreme. Ko smo se zbrali, da bi v procesiji šli v cerkev, je pa že deževalo in smo imeli blagoslov zelenja kar v cerkvi. Udeležba je bila to pot res dobra. Število so povečali rojaki iz Halleina, ki so se v štirih avtomobilih pripeljali v Tenneck.

To se je poznalo tudi v dvorani, kjer nas je bilo dosti. Prav prijetno je bilo, čeprav nismo imeli zaradi resnosti praznika nobene muzike. Prijetno so tekli pomenki, dokler se nismo razšli ob dobrih željah za Veliko noč.

Težave z zaposlitvijo še niso popenjale. Sicer kaže, da se bo stanje izboljšalo in da bo prišlo spet do polne zaposlitve. Je pa nekaj rojakov odšlo za stalno domov, ker so zadnji čas premalo zaslužili, ki so delali le štiri dni v tednu in so doma dobili primerno zaposlitev. Želimo jim, da bi se doma dobro počutili.

SCHWARZACH in PONGAU — Slovensko božjo službo bomo imeli peto nedeljo v mesecu maju ob petih popoldne (29. maja). Bralci „Naše luči“ naj obvestijo tudi tiste, ki „Luči“ nimajo. Zaposleni v bolnišnici naj prosijo pri predstojništvu, da bodo tisto nedeljo prosti. Saj tako je bilo s predstojništvom domjeneno, le povedati je treba pravočasno.

belgija

LIMBURG-LIEGE

Naši starši so se na povabilo voditeljice „Vesele mladine“ ge. Anice Varzsak-Kos 26. marca 77. sestali v slovenski dvorani z namenom, da izmenjajo misli glede *slovenskega taborjenja* v Ardenah in morebitnega potovanja v slovenske planine. Taborjenje bo zadnjih deset dni v avgustu. Vsa mladina je iskreno povabljena. Glede obiska slovenskih gorā bodo pozneje sledila točnejša obvestila.

Naši bolniki: Ga. Jožefa Globelnik je nenadoma resno obolela. Zdravila se je v Genku. Njena močna narava je proti napadu bolezni presenetljivo uspešno reagirala, tako da bo bolnica za praznike že doma. To srečo ji z veseljem privoščimo tudi zato, ker je vedno najbolj pridno obiskovala naše bolnike in osamljene.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

V 77 letu starosti je umrla 31. marca t. l. ga. Danica Leopušček iz Dampremy. Bolehala je že več desetletij. V zadnjem času se je dvakrat zatekla v bolnišnico, pa zaman. Odpovedalo ji je srce. Po-

kopali so jo v Thimeon-u, kjer so jo položili v družinsko grobnico. Naj počiva v miru! Njenim sorodnikom naše iskreno sožalje! Pokojna ga. Danica se je rodila leta 1900 v Lomu pri Kanalu (Slovenija).

Kako smo se imeli na „24. slovenski prireditvi“ v Gilly-Haies v soboto, 30. aprila t. l., boste izvedeli v junijski številki „Naše luči“. Osrednja misel ali geslo je bila misel pisatelja Mauserja: „... prinesel sem v srcu domovino v tuji svet!“

Že sedaj javljamo, da bo prihodnje leto JUBILEJNA 25. SLOVENSKA PRIREDITEV v nedeljo, 30. aprila 1978!

Letošnje *šmarnice* bomo imeli pri Fatimski Mariji v Pironchamps na Vnebohod Gospodov v četrtek, 19. maja, ob 16. uri. Vsi prav iskreno vabljeni!

Še se lahko javite, da se udeležite letošnjega *slovenskega romanja* v Lurd, ki bo v dneh od 17. do 25. julija 1977.

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo in praznik *ob petih popoldne* v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Pariz 6°, métro Vanneau.

Na binkošno nedeljo bo *birma in prvo obhajilo*. Naj bo ta praznik naših mladih in njihovih družin tudi praznik vse naše skupnosti!

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, Pariz 15°, tel. 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

SLOVENSKI DOM V PARIZU

Mnogi upravičeno vprašujejo, če se je odbor odločil za dokončni nakup hiše ali terena. Odgovor na to vprašanje je kratek in jasan: odbor se bo mogel dokončno odločiti, ko bo imel določeno vsoto denarja, ki do sedaj še ni dosežena.

Zato je zaenkrat odločilna po-

moč, ki je vsak po svojih močeh lahko prispeva, t. j. da vsak delo odbora podpre s svojim prispevkom.

Na drugi strani je odbor postavljen pred daljnosežno izbiro: Pariz ali okolica. Vsi bi želeli, da bi bil Slovenski dom v Parizu samem, toda ceneje bi dobili gradbišče v okolici Pariza. Delo odbora bo olajšano, če bo vsak glede te točke povedal odbornikom svoje mnenje, da bomo tako v tej skupni zadevi res skupaj odločili.

Darove za SLOVENSKI DOM v Parizu pošiljajte na poštni čekovni račun:

C. C. P. PARIS 19285 05 F
MISSION CATHOLIQUE
SLOVENE
7, rue Gutenberg
75015 PARIS

ali bančne čke na isti naslov ali pa izročite svoj dar našim poverjenikom.

LA MACHINE (Nièvre)

K skupni maši se bomo zbrali v nedeljo, 15. maja, ob devetih popoldne v župnijski cerkvi.

V zadnji številki smo pozabili sporočiti, da smo v februarju *pokopali* rojaka Antona Učakarja, starega 48 let, upokojenega rudarja. Naj počiva v miru!

Novoporočenca Peter Drenik in Marie-Claire Estermann iz Pariza.

LYON-VIENNE

Skupna naša maša bo v nedeljo, 15. maja, ob treh popoldne v Ste. Colombe-Vienne. Ker slovenski duhovnik pride od daleč, bi bilo lepo, da bi se vsi potrudili in se udeležili našega skupnega srečanja s Kristusom.

PAS-DE-CALAIS in NORD

Velika noč nam je zopet dala milosti. Priprava na praznik kot tudi obredi so bili zelo lepo obiskani. Velika nedelja in ponedeljek sta pa potekla lepo v družinskem krogu.

Skupina rojakov je poromala na velikonočni ponedeljek v Lisieux in je bila pri Boštjančičevi družini v Emavsu. Hvala lepa za gostoljubnost!

Slovesnost prvega svetega obhajila bo na Vnebohod, 19. maja. — Prav tako se bomo zlasti v majniku radi odzvali Marijinemu klicu in bomo radi prihajali k šmarnični pobožnosti.

V veselje velikonočnega časa moremo sporočiti kar štiri poroke:

18. junija 1976 v Bruay-en-Artois Francine Kaminski in Francis Pawlaczik. — 18. decembra 1976 Michel Kaminski in Anne Guerlus prav tam. — 2. aprila 1977 v Lensu Regis Fristot in Doroteja Železnjak. — 2. aprila 1977 v Méricours-Lens Jean Guy Clée in Beatrika Zupančič.

Vsem štirim družinam želimo veliko božjega blagoslova in obilo sreče!

OB LUKSEMBURGU

„Spet kliče nas venčani maj k Mariji v nadzemeljski raj“, poje naša majniška pesem. Mesec majnik — Marijin mesec. Ne bi bilo prav, da ne bi Mariji v tem mesecu še posebej izkazovali svojo otroško ljubezen. Slovenci iz Aumetza bomo imeli vsako nedeljo ob 2. uri popoldne v Marijini kapeli v župni cerkvi našo šmarnično pobožnost razen na tretjo nedeljo, ko bo naš gospod duhovnik šel v Mulhouse mashevat k tamkajšnjim Slovincem. Gospod duhovnik sporoča tudi,

da v Algrange ne bo maše na tretjo nedeljo v mesecu maju, ampak na četrto ob navadni uri.

Tudi letos bo peljal na romanje k Mariji Pomagaj z Brezij v Habsterdicku avtobus in bo pobiral romarje kot druga leta ob (približno) istih urah. Vožnja bo stala 30.00 FF.

Gospa Nežka Hren iz Algrange je že, odkar imamo po koledarju pomlad (21. marca), v Saint Nicolas v Metz v zavetišču za stare in onemogle in bo prav vesela, če jo boste prišli rojaki obiskat. Letos ne bo mogla na romanje v Habsterdick, ko je vsa druga leta tako rada šla.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

To pot ne bo novic iz Tucquegnieux, ker sem šel pogledat, kako živijo rojaki v mestih. Čeprav razkropljeni, se obiskujejo med seboj in se o priliki kakšne družinske slavnosti (krst, poroka itd.) ali slovenske službe božje zberejo v večjem številu.

Kruh si razmeroma še dovolj hitro preskrbijo, ker so pridni in jih imajo povsod radi. Bolj pereče je zanje vprašanje stanovanja. V začetku se morajo pač zadovoljiti s premajhnimi, ne preveč higienskimi sobami. Njihova prva skrb je zato, da si postavijo lasten dom.

Pri gradnji hiš je seveda treba delavnih rok rojakov izven službe, denar pa pomagajo služiti tudi žene-matere. Vzgoja otrok vsled tega več ali manj trpi; toda imeti svoj kotiček pa še vrtiček poleg je tudi dosti vredno.

Želimo, da bi čimprej prišli do tega še tisti, ki so prisiljeni stiskati se v nezdravih temnih prostorih. Pristojne oblasti in ustanove bi pa tudi lahko poslane v taka stanovanja kak sončni žarek.

Naj omenim še — meni vsaj se zdi tako — da je danes več ljudi, ki pišejo in manj tistih, ki berejo; zlasti je naraslo število govornikov in se zmanjšalo število poslušalcev. To povzroča ne le strankarske, ampak tudi verske borbe. Pri vsem tem pa propada naša vest, da ne ločimo več dobrega od slabega; laž in prevara čim dalje bolj preplavljata resnico, zlasti pa ve-

liko in edino Resnico, ki bo končno le morala priti zopet na površje. J.

loval, vé, koliko prizadevanja je potrebno, da slovenska beseda v tej obliki zaživi pred ljudmi in jih osvoji.

Od 25. do 27. marca smo imeli *mali misijon*. Njegov namen je bil, da nas v postu duhovno prenovi in nam poživi zavest o našem krščanskem poslanstvu. Vodil ga je mariborski škofijski tajnik dr. Peter Grobelnik, pomagali pa so tudi hrvaški dušni pastirji v Berlinu. Pomembnejše misijonske prireditve so bile naslednje:

Pri srečanju zakoncev je bilo najprej misijonarjevo predavanje o zakonski duhovnosti. Pri maši, ki je sledila, so zakonci izvršili vse dejavnosti, ki jih laiki smejo (branje beril, oblikovanje prošenj itd.), celo pridigali so. Jožica Rotova je govorila o Mariji kot o zgledu zakoncev, Alojzij Flisar pa o poglavitnih zakonskih dolžnostih. Na koncu srečanja so bile agape, to je prijateljska večerja.

Doraščajoči so imeli najprej mašo s podobnim sodelovanjem kot zakonci. Namesto pridige je bil razgovor o Kristusu kot idealu mladim. Mladi so postavili veliko vprašanj. Po maši so tudi oni imeli agape (prigrizek, petje, obdarovanje s knjigami itd.).

Posebno srečanje so imeli tudi *odrasli samski*. Njim je misijonar govoril o krščanski sreči. Po maši so sledile agape.

Višek misijona je bilo obhajanje zakramenta sprave in Rešnjega Telesa v okviru mašne daritve, namenjeno vsem. Upamo, da smo s tem obhajanjem dobro uresničili navodila novega „Obrednika pokore“.

Po zahvalni pesmi smo še dolgo ostali skupaj v slovenski dvorani. Poslali smo misijonske pozdrave in velikonočno voščilo vsem župnijam v Sloveniji, iz katerih so bili udeleženci misijona. Vsak je prejel tudi spominsko podobico na misijon.

Takih udeležencev misijona, ki so bili vsaj pri enem srečanju, je bilo nekaj nad 150. Bolj kot po številčni plati je misijon uspel po zglednem sodelovanju, tako po zu-

*Zahodni Berlin:
Igralci dobro
uspele igre
„Od ena do
štiri“.*

nanjem kakor notranjem. Bil je to resen vzajemni napor za duhovno obnovo v krščanski sproščenosti.

Sv. krst sta prejela Denis Krznarič in Renata Ribič. Naj bosta dobra in srečna kristjana, v veselje svojim staršem in Cerkvi!

KÖLN

Ustavimo se tokrat pri naših *bibličnih srečanjih*! Gotovo so to skromni začetki. Dejstvo je, da življenje v tujini nima svojega normalnega, ustaljenega ritma. Zato so tudi mnogi rojaki zadržani; bodisi zavoljo družine, službe in tudi krajene razdalje.

Vendar ta skromna večerna sre-

čanja doslej potrjujejo, da bi morali imeti taka srečanja po vseh krajih, kjer imamo tudi *mašna srečanja*. Biblične večere imamo doslej v Hildnu in Krefeldu vsaj po enkrat ali dvakrat na mesec. Ta dosedanja mala praksa kaže, kako smo potrebni v sedanjí zmedeni in v življenjski naglici vedno znova bolj iskati Boga, vanj zau-pati, se zanj odločati.

S tem pa je povezana tudi nujnost iskanja novih odnosov do ljudi, do vsakega človeka. Če smo iskreni, lahko ugotovimo, da je ta želja že v nas. Naše krščanstvo po stari navadi ne zadošča več. To je vsesplošno znamenje časa. Izhajamo iz predpostavke: Bog nas ljubi in nas hoče imeti popolnoma

*Martin Bratušek
z družino
v Krefeldu
pred svojo
vinsko brajdo
pozdravlja
vse bralce
„Naše luči“.*

Binkoštno srečanje 1977

V tej mogočni dvorani „Stadthalle Neuß“ pri Düsseldorfu se bomo srečali na binkoštno nedeljo, 29. maja 1977, slovenski rojaki iz severne Nemčije. Začetek srečanja bo ob 16. uri s slovensko mašo. Po maši bo kulturni program in družabni večer.

zase. Pri tem ne moremo ostati ravnodušni in mirnih rok.

Pred sabo imamo bližnji *majski izlet* po Renu. Letos bomo zapljuli po valovih v Linz. Na ladji bomo imeli mašo. „Mariji Devici, nebeški Kraljici“ — gromko odmeva iz slovenskih grl. Popoldne se zberemo v krajevni cerkvi k šmarnicam. Ta naš majski izlet je res posrečen. Duša in telo — vsak dobi svoje.

Pripravljamo se tudi na bližnje *Binkoštno srečanje '77 v Neussu* 29. maja t. l. Tudi letos se bomo srečali v lepi, moderni Stadthalle.

Letos februarja smo krstili v Neussu Sabino Kokol, hčerko Majde in Franca.

Začetek srečanja bo ob 16 uri s slovensko mašo. Po maši bo kulturni program in družabni večer. Vsi ste prisrčno vabljeni! S seboj pripeljite tudi znance!

STUTTGART-okolica

Polne dvorane: Za poročilo o življenju Slovencev v Avstraliji vlada med našimi rojaki in Württembergem veliko zanimanje. Kjerkoli je bil v marcu napovedan tozadevni film, so bile dvorane polne. Tako je bilo 12. marca v Forchtenbergu, 13. marca v Stuttgartu in 27. marca v Esslingenu.

Iz življenja avstralskih Slovencev se lahko marsikaj lepega naučimo: Občudovali smo njihovo zavzetost in požrtvovalnost za versko stvar, navdušenje za slovenstvo, kulturno živahnost in gospodarsko podjetnost. Avstralija kaže v zadnjih letih veliko širokogrudnost do priseljenskega življa v zavesti, da vsaka skupina po svoje bogati avstralsko kulturo. Na treh gimnazijah v Melbourne poučujejo tudi slovenski jezik, ki velja za predmet tujega jezika. Slovenščino obiskuje okrog 130 slovenskih dijakov. Za ta viden napredek slovenske skupnosti v

državi Viktorija se imajo Slovenci zahvaliti tamkajšnjemu slovenskemu župniku, patru Baziliju Valentinu, ki se ne ustraši korakov do pristojnih avstralskih oblasti, in seveda zboru slovenskih učiteljev, ki so pripravljani poučevati slovenščino na avstralskih gimnazijah.

Konferenca z nadžupanom: Pod predsedstvom stuttgartskega nadžupana Rommela smo imeli 21. marca v občinski hiši v Stuttgartu konferenco o vprašanih šolanja otrok tujih delavcev.

V Stuttgartu obiskuje 6500 otrok tujih delavcev ljudske in glavne šole. Od obiskovalcev glavne šole 55 % ne pride do zaključnega spričevala, kar je posledica pomanjkljivega z

Deklice folklorne skupine bodo tudi letos nastopile na „Materinskem dnevu“ v Stuttgartu v nedeljo, 8. maja. Pa še šest drugih seveda.

h krstu sinka Leona ter Ivanu in Cvetki Mlakar h krstu hčerke Blanke. V Esslingenu Rozaliji Kovač k hčerkici Klavdiji. V Böblingenu Albinu in Marjetki Mahorič k sinku Bogdanu. V Sindelfingenu Francu in Jožici Kožar h krstu sinka Roberta.

Iskreno sožalje Planinčevim: Planinčeva družina v Esslingenu je izgubila 11-letnega sinka Jožka. Po dolgi bolezni (tumor v glavi) in dveh težkih operacijah se je lanske prvoobhajenec Jožek od nas poslovil ravno v času, ko je zemljo obiskala pomlad ter pobočje Zollberga zavila v bujno cvetje. Letošnja pomlad je prinesla Planinčevi družini le žalost, saj so imeli svojega sinka zelo radi, kar se je pokazalo v potrpežljivem prenašanju vseh težav, povezanih s sinkovo dolgo boleznijo. Jožek je odšel v večno domovino pripravljen s prejemom svetih zakramentov in tako tolaži starše in nas, ki smo Jožka dobro poznali, misel, da je s svojim odhodom iz tega sveta zaživel v novi, večni božji pomladi. — Staršem in sestrici Nataši naše iskreno sožalje!

MÜNCHEN

V prejšnji šte

Tudi drugi slovenski verniki smo bili veseli prvega obhajila gdč. Branek v Rosenheimu na Bavarskem.

Gotovo je bil med igralci najboljši stari Urh: z jasnim, odločnim govorjenjem in s tudi sicer gotovim nastopom je dejansko nosil težo večera. Tudi ob Lenčki je bilo čutiti, da je že vigrana igralka in da lahko postavi izdelano vlogo na oder, je pa prestopila nekajkrat okvir običajnega na škodo svojemu celotnemu nastopu. Najnehvaležnejša je prav gotovo vloga Martina, pa jo je igralec zelo lepo rešil: bil je zadržan, kar je vlogi pristojalo, pa obenem prepričljiv. Tudi Tona je bila prijetna, nekajkrat celó presenetljivo izvirna in pristna. Ferjan ima manjšo vlogo. Prepričal je s svojo mladostjo, prešernostjo in veselostjo. Najbolj hvaležni vlogi sta vlogi potovke Mice in pijančka Sirka: prva je dala za-

slutiti igralski talent, ki bi ga morda lahko še bolj izživel, drugi je bil pa pravi mojster. Skratka lepo zaokrožena predstava, ki nam je obenem z izvirno slovensko pokrajino in pravo kmečko sobo ter lepimi maskami nudila prelep užitek.

Pohvala gre

Žerdonar pa je na harmoniki pokazal, da ima tudi on kot že njegov oče in mati lepe darove za muziko.

Organizatorjem iskreno čestitamo k odlični organizaciji. Želimo si še tako prijetnih večerov.

Zlati jubilej Društva sv. Barbare v Heerlerheide-Brunssum: Letos, 15. maja, t. j. na tretjo nedeljo, bomo praznovali 50. obletnico slovenske povezanosti pod zavetjem rudarske zaščitnice.

Program bo naslednji: Ob 15. uri bodo šmarnice in sv. maša za žive in umrle člane Društva sv. Barbare v frančiškanski cerkvi na Sittarderweg v Heerlenu. Od 17.30 do 19.00 bo sprejem v Gemeenschap huis v Heerlerheide. Nato bo lep kulturni program, pri katerem bodo sodelovali pevski zbori in folklorne skupine iz holandskega in belgijskega Limburga. S to proslavo želimo počastiti spomin naših rajnih očetov in mater, ki so se nesebično žrtvovali za slovensko skupnost in slovensko kulturo na Nizozemskem. Ima pa tudi edinstveno priložnost, da nizozemskim povablencem pokažemo, česa smo zmožni Slovenci v izseljenstvu.

Pridite! Bo lepo.

Naši rajniki: V Heerlenu je mirno v Gospodu zaspal g. Valter Puijn, soprog ge. Marije Jožefe Povh, star 64 let. Bil je član „Zvona“ in Društva sv. Barbare. Čeprav ni bil slovenskega rodu, se je med Slovenci prav odlično počutil. „Zvon“ mu je v cerkvi in na pokopališču zapel v slovo, med drugimi tudi: „Glejte, kako umira pravični“... Ohranimo ga v lepem spominu! Naj ga Bog poplača za njegovo zvestobo! Vdovi ge. Mariji in otrokom izražamo krščansko sožalje.

Kakih deset dni pozneje je v Heerlenu po težki bolezni *zatisnila trudne oči* ga. Johana Sobalnik, vdova po Martinu Garaj, stara 63 let. Kot hčerka slovenskih staršev se je rodila v Gelsenkirchnu. Bila je poznana zaradi svoje prijaznosti. A življenje ji ni prizaneslo s hudimi udarci. Ko še ni imela 50 let, se ji je mož smrtno ponesrečil v Dalmaciji. Njeni otroci, posebno g.

Po krstu
Monike Litrop
v Zürichu.

Rudi, pridno sodelujejo v naši skupnosti. Tudi njo je „Zvon“ ob veliki udeležbi ljudstva s pesmijo spremljal na zadnji zemeljski poti. Naj uživa domovino blaženih! Žalujemo izražamo krščansko sožalje.

švedska

NA BINKOŠTNEM SREČANJU BO TUDI SLOVENSKI NADŠKOF!

Kot smo se menili po zadnjem binkoštnem srečanju in se končno odločili lansko jesen, bo naše že običajno versko-kulturno-družabno srečanje v Vadsteni na binkoštni praznik, to je 29. maja 1977.

Danes lahko vsem, ki boste k srečanju prišli, sporočim veselo vest, da se bosta srečanja udeležila tudi dva slovenska visoka cerkvena dostojanstvenika, in sicer apostolski pronuncij v Finski in v Islandiji in apostolski delegat za Skandinavijo nadškof dr. Jože Žabkar in pa ljubljanski kanonik in odgovorni urednik *Družine*, dr. Ivan Merlak. Prav gotovo bo prisotnost teh dveh osebnosti privabila še več naših rojakov k srečanju.

Pridite v čim večjem številu, da se bo slovenska družina na Švedskem zbrala kar najbolj vsa na tej naši največji prireditvi v tej deželi. Maša se bo začela ob pol 12 v Vadsteni, Myntbacken 2.

Na veselo srečanje!

Vaš p. Janez

švica

Letošnja pomlad je prinesla tudi med švicarske rojake nekaj novega. Med nas je spet prišel p. Štefan, provincial slovenskih kapucinov iz Ljubljane, ki je nam že star znanelec. Že lansko leto nas je v postnem času duhovno pripravil na praznik *vstajenja* s svojim predavanjem. Letos je bilo na temo „Družina in molitev“ še večje zanimanje in odziv, kar se je videlo pri razgovorih po maši.

Tretjo nedeljo je bilo predavanje v Zürichu, četrto soboto v Baslu, četrto nedeljo v Solothurnu in Oltenu. Povsod smo ga z zanimanjem poslušali in bi ga še, če se mu ne bi mudilo naprej. Marsikdo je vzdihnil: „Ko bi večkrat slišali kaj takega!“ Gotovo je to njemu ponovno povabilo, prošnja in zahvala.

Drugi vesel dogodek v mesecu marcu je bila *proslava materinskega dne* v Oltenu, 27. marca. Začeli smo s sveto mašo, ki jo je daroval p. Štefan in nas je že nekako s svojim govorom vpeljal v ta praznik. Po maši so vsi prisotni sledili programu, ki so ga pripravili najmlajši iz okolice Oltena in večji iz Basla. Vsi nastopajoči so se izkazali in nas razveselili z deklamacijo, pesmimi in rajanjem.

Veliko navdušenje je dosegel Tercet Humar, ki nam je zelo lepo zapel osem pesmi in še zaigral na

flavte. Pozorno smo sledili Cankarjevi črtici „Tuja učenost“, ki jo je odlično prebrala gospa Irena Fux. Kako srečni smo lahko Slovenci, ki imamo take matere in takega pisatelja!

Za konec pa so nas razvedrile še gospa Irena Fux in Anica Bevc z enodejanko „Brez zajtrka“. Igra

je bila dobro podana in smo ji z zanimanjem sledili ter se pošteno nasmejali.

Po končanem sporedu smo nadaljevali še veseli del v gostilni nasproti cerkve sv. Martina, kjer smo imeli rezervirano sobo.

Razveselil nas je tudi obisk naših rojakov iz Züricha, ki so se

kar s tremi avtomobili pripeljali v Olten in z nami preživljali lepe in vesele ure. Hvala in še na svidenje!

Krščene sta bile: v Zürichu Lavra Mežnarič, hčerka Štefana in Slave, roj. Glinšek; v Amriswilu Uršula Mateja Vehovec, hčerka Cirila in Terezije, roj. Martinčič. Čestitamo!

slovinci ob meji

KOROŠKA — V Kapli ob Dravi so neznanci ob železniški progi, ki pelje iz Celovca v Podrožico, nastavili v noči pred 8. marcem bombo, ki je poškodovala čuvajnico in zid na bližnjem mostu. — Socialistična, ljudska in svobodnjaška stranka, ki so zastopane v Koroškem deželnem zboru, so se dogovorile, da bodo dopustile postavitev krajevnih napisov in slovenščini v 8 občinah. V 14 občinah pa bodo priznali slovenščino kot drugi uradni jezik. Ta sklep zmanjšuje naselitveni prostor koroških Slovencev za pet šestin glede napisov in za dve tretjini, kar zadeva uradni jezik. Ta sklep je groba kršitev avstrijske mirovne pogodbe iz leta 1955. — Slovenska prosvetna društva iz Bilčovsa, Kotmare vasi, Sveč, Št. Janža in Št. Jakoba v Rožu so v pustu priredila „Drugi rožanski izobraževalni teden“, ki je lepo uspel. — V avli Slovenske gimnazije v Celovcu sta v skupnem prizadevanju Krščanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza priredili najprej razstavo „Cankarjevo gledališče“ in razstavo slikarskih del slovenskega impresionista Mateja Sternena. — Vsi slovenski škofje (5) pod vodstvom metropolita dr. Pogačnika so sprejeli predstavnik obeh slovenskih političnih organizacij na Koroškem. Predstavnik leve (protitovske) organizacije dr. F. Zwitter je s hvaležnostjo omenil, kako odločilno vlogo so pri ohranitvi slovenstva na Koroškem imeli in še imajo prav slovenski duhovniki. Čudno, da tega dejstva nočejo priznati isti levičarji onstran meje! — V Farnem domu v Kotmari vasi so mešani, moški

ter dekliški zbor priredili koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi. Zbore je dirigiral tamkajšnji župnik g. Maks Mihor. — Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu pri Pliberku je priredilo poizkus političnega šolanja. Predavatelj je vzel v kritično presojo koroške dnevnike, oziroma njihovo pisanje, ob določenem primeru, ko so pisali o Waraschu in Güttlerju. Prikazal je možnost pristranskega poročanja in manipuliranja in oblikovanja javnega mnenja. Takšni tečaji bi bili povsod potrebni, da bi nas naučili kritičnega presojanja. — Katoliška mladina je na Jožefovo organizirala dobro uspel otroški dan v Selah. Sodelovali so otroci iz Št. Jakoba, iz Kazaz, Šmihela, Železne Kaple, Vogrč, Slovenjega Plajberka, Št. Janža, Št. Vida in Št. Lipša. — Občani Škocijana ob Klopinskem jezeru so protestirali, ker jim ne priznajo pravice do rabe slovenskega jezika.

GORIŠKA — Slovensko kat. prosvetno društvo v Gorici je priredilo koncert, ki ga je izvedel Akademski baročni kvartet iz Ljubljane. — Dramska skupina prosvetnega društva „Štandrež“ je igrala komedijo „Beneški trojčki“ doma, v Gorici, v Desklah in v Doberdobi. — Vogrški župnik g. Vinko Zaletel je predaval v Gorici o Japonski in tamkajšnjih slovenskih misijonarjih. Isti dan je govoril tudi o lepotah Koroške v Doberdobi. Obe predavanji je olepšal s svojimi diapozitivi. — V cerkveni dvorani v Rupi je nabrežinski župnik g. Breclj ob barvnih diapozitivih govoril o pesniku Simonu Gregorčiču. — V mestnem gledališču v Krminu je priredila „Četrti slovenski večer“ briška mladina. Najprej je dramska skupina iz Sovodenj zaigrala Cankarjevega „Hlapca Jerneja“, nato pa so nastopili razni pevski zbori ter mladinska folklorna skupina „Dom“ iz Gorice. Dvorana je bila do

zadnjega kotička napolnjena. — Konzulta za slovenska vprašanja v Gorici je priredila srečanje, na katerem so se razgovarjali o načrtu, ki predvideva dva šolska centra, severnega in južnega, kjer naj bi bila zgrajena poslopja za slovenske šole.

TRŽAŠKA — Po 200 letih je zopet zadonela slovenska pesem v župni cerkvi v Miljah, ko so pokopavali krušno mater nekdanjega openskega župnika msgr. Silvanija go. Marijo Silvani. — S pestro akademijo so proslavili dvajsetletnico Finžgarjevega doma na Opčinah. — Zveza cerkvenih zborov na Tržaškem je priredila v Kulturnem domu v Trstu revijo otroških in mladinskih zborov pod naslovom „Pesem mladih“. Predstavilo se je 13 zborov. — Zadnji teden v marcu se je vršil petdnevni seminar, ki je bil namenjen izpopolnjevanju slovenskih šolnikov na Tržaškem.

SLOVENSKA BENEČIJA — V Tipani v Benečiji, ki jo je potres lani hudo prizadel, je bila na velikonočni ponedeljek maša v dveh jezikih. Pri maši je pel zbor „Fantje izpod Grmade“, ki je potem v dvorani priredil tudi koncert slov. narodnih pesmi. — Po podatkih, ki jih je poslala občina Trbiž središču za alpske raziskave v švicarsko Bellinzono, je v trbiški občini 1739 Slovencev in 1481 Nemcev. Italijanov je po enem podatku 1867, po drugem pa le 1352. Večina Slovencev živi v Žabnicah, kjer 55 % govori slovensko. — Predstavnica Socialnodemokratske stranke, učiteljica iz Ukeve Liana Broccaioli je pred sodiščem v Tolmezzo tožila župnika iz Ukeve g. Marija Gariupa zaradi žaljenja časti. Učiteljica je namreč vrgla ven iz šole župnika, ko je poučeval slovenščino. V farnem listu je župnik učiteljici odgovoril. Na predlog sodnika je prišlo do poravnave.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA — Društvo sv. Eme, ki deluje v okviru verskega središča v Melbourneu, je imelo občni zbor. Iz poročil sledi, da so bile žene v veliko pomoč župniji in izvršile veliko socialno-karitativnega dela. — V Brisbane deluje prosvetno društvo „Planinka“. Na občnem zboru so sklenili, da bodo kupili svet, kjer bodo potem zgradili društvene prostore. — Kot „Naša luč“ povezuje Slovence v Zapadni Evropi, tako veže avstralske Slovence mesečnik „Misli“. Glavni urednik je frančiškan p. Bazilij Valentin, župnik v Melbourneu-Kew. — V Sydneyju so s skupnimi močmi očistili kupljeni parceli in obnovili eno od stavb, da se je mogoče v njej zbirati. Na njih naj bi nekoč zrastel dom za ostarele in pa dvorana. — Prav tako je sydneyjska fara organizirala na velikonočni ponedeljek zabavo s plesom. Igral je ansambel „Mavrica“.

ARGENTINA — Slovensko kat. akademsko starešinstvo v Buenos Airesu pripravlja seminar o „Politični skupnosti izven Slovenije in njihov pogled na slovenstvo“. V devetih večerih bodo prebrana predavanja, ki so jih napisali Slovenci v ZDA, Kanadi, Avstraliji, Angliji, Argentini in Italiji. — 13. marca so imeli v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu začetno šolsko božjo službo in nato v dvorani pravljico igrati „Čudežne gosli“. — Mendoški Slovenci so organizirali komemoracijo za pok. pisateljem Mauserjem. Spored je obsegal tri dele: bralni večer, razstavo književnih del in spominsko akademijo. — V Hladnikovem domu je predaval o Kanadi izseljenski duhovnik g. Jože Mejač CM. — „Slomškov dom“ je priredil „Večer slovenske pesmi“. Narodne pesmi je pela vokalna skupina „Karantanija“. — 13. marca je bil ustoličen za župnika v župniji Lujan (škofija in pokrajina San Luis) g. Anton Škulj, ki je bil doslej župnik v buenosaireski okolici. Njegov prednik na župniji je bil lani v aprilu umrl Anton Ogrin.

KANADA — Za misijonarje in lačne po svetu so v župniji Brezmadežne v Torontu nabrali 1.400 dolarjev, v župniji Marije Pomagaj so v postni akciji nabrali 4.700 dolarjev za uboge. — V Argentino je začasno odšel pomagat v Slovenijo vas v Lanusu g. Jože Mejač, ker je tam obolet g. Ladislav Lenček. — V montrealški stolnici se je 24. narodnosti zbralo ob nadškofu k maši narodov. Slovenci so bili najštevilnejši. Posebno pozornost so vzbujale narodne noše, ki so jih zvečer prikazali tudi na televiziji.

ZDA — 6. marca je priredil pevski zbor „Jadran“ iz Clevelanda svoj pomladanski koncert. Zbor sestavljajo pevci in pevke, ki so bili rojeni v Ameriki in hočejo s pesmijo ohraniti slovensko zavest. — Na predlog Slovenskega radijskega kluba je otroški park nedaleč proč od slovenske cerkve sv. Štefana dobil ime „Friderik-Baraga Park“. — Društvo „Slovenija“ v Chicagu namestila, po zgledu clevelandskih Slovencev, kupiti zemljo za slovensko pristanišče. — Na Maple Heights v Clevelandu so pripravili „Slovenski dan“ z raznimi kulturnimi in družabnimi prireditvami, ki je bil namenjen predvsem mladini, da bi ji poživil narodno zavest. — Clevelandska radio-postaja WXEN, ki je bila ustanovljena za narodnostne oddaje, hoče preurediti svoj program in izločiti narodnostne oddaje. S tem bi tudi slovenski program izginil. Organizirali so protestna zborovanja in pismene pritožbe. — Pod geslom „Slovenija moja“ je pripravila folklorna skupina svoj prvi samostojni nastop v Milwaukee. Pesmi, plesi in melodije so se odvijale pred občinstvom kot na filmskem traku. — Smrt pisatelja Karla Mauserja je globoko odjeknila po vseh slovenskih središčih v ZDA, ne samo v Clevelandu. Spontano so rojaki organizirali namesto venec nabirke, ki so jih namenili dnevniku „Ameriška domovina“ in pa Mohorjevim domovom na Koroškem. V številnih člankih se spominjajo tega dobrega in preprostega človeka, ki je vse svoje literarno delo vršil zastonj iz ljubezni do naroda. Bil je odločen in dosleden katoličan; čeprav študiran, je bil le ročni delavec, ki ni poznal kompromisov, dosleden borec za resnico. Vrzal za njim se bo še dolgo poznala med ameriškimi Slovenci.

paberki

nemoč slovenske cerkve

V lanskim 4. številki smo pisali o moči današnje slovenske Cerkve. Ugotovili smo, da je njena moč v sledečem: politično in socialno je neobremenjena, ne izvaja moralnih pritiskov na nikogar, postaja vedno bolj edini prostor svobode, poziva ljudi k temu, kar je v njih najboljšega, in ima pri ljudeh silen ugled.

Kakšna pa je nemoč današnje slovenske Cerkve? Kaj jo posebno teži?

1. Najprej od režima vsiljeno načelo, da je vera zasebna zadeva. Zato ne more slovenska Cerkev danes v javnost po običajnih poteh, po katerih sme katera koli Cerkev v zares odprtih družbah. To, kar ustvarja pri sodobnih množicah vtis o družbeni pomembnosti, moči in veljavi nekoga, so predvsem družbena občila, med njimi na prvem mestu televizija. V ljudskem mišljenju dajejo nastopi na TV nekomu ugled, važnost, so neke vrste posvetitev. Slovenska Cerkev te „posvetitve“ danes po krivici nima, čeprav še vedno zajema več kot 80 % Slovencev.

2. Prvič v zgodovini je slovenska Cerkev diskriminirana. Res je, da ni več krvavega preganjanja, kot je bilo med vojno, ali nekrvavega v tisti meri, kot je bilo takoj po vojni. Danes se spravlja „edini znanstveni svetovni nazor“ nad slovensko Cerkev v rokavicah, a nič manj dosledno kot kdaj prej. Kolikokrat zaslišujejo agenti tajne policije verne ljudi in kolikokrat za čisto nedolžne „delikte“ (npr. ker je nekdo pustil objaviti svojo fotografijo v verskem listu)! Koliko ljudi v današnji slovenski družbi ne napreduje v službi, ker so verni ali ker imajo brata duhovnika! Kako se naprezajo razni režimu zvesti učeniki po šolah, da bi vsilili brezboštvo tudi otrokom vernih staršev! Koliko samo

dalje na 30. strani pod črto

pisali so nam

O SLOVENCIH V ARGENTINI

Z mojem Holandcem sva obiskala konec 1976 mojega brata in njegovo družino v Argentini. Moj brat živi v od mednarodnega letališča približno 35 km oddaljenem naselju, kjer je naseljenih okoli 120 slovenskih družin. Zato se imenuje to naselje Slovenska vas ali po argentinsko Villa Eslovena.

Ko so se Slovenci pred več kot 25 leti naselili v ta kraj, je bila tu prava argentinska pampa: ni bilo cest, elektrike, prevoznih sredstev, cerkve, šole, skratka ničesar. V teh letih so ti Slovenci ustvarili s svojim pionirskim delom zares vzgledno predmestno naselje.

Sredi vasi stoji veličastna cerkev,

ki so jo s pomočjo rojakov sezidali slovenski lazaristi; ti opravljajo tudi dušnopastirsko delo med njimi. Vsako nedeljo sta v tej cerkvi dve slovenski maši. Pri glavni maši poje močan slovenski mešani zbor, včasih pa otroški ali pa dekliški zbor. Prav ganjena sem bila, ko sem slišala ob nedeljah daleč od naše domovine, onstran morja, tako lepo slovensko petje. Slovenska mladina, ki se je rodila v Argentini, poje lepo slovensko.

Pa tudi vsi lepo po domače govorijo. To je zasluga številnih požrtvovalnih učiteljic, ki vsako soboto poučujejo po slovenskih domovih mladino slovenščino. To vrše brezplačno in brez sleherne materialne in moralne podpore iz domovine.

Tu sta zrastle tudi osnovna in srednja šola, delo slovenskih duhovnikov ob sodelovanju rojakov. Šoli sta v tem delu velikega Buenos Airesa močno dvignili ugled Slovencev.

po sebi umevnih pravic režim slovenski Cerkev krati: od dostopa do družbenih občil (dnevni tisk, radio, TV) do organiziranja socialne pomoči; od lastnih šol do apostolskih organizacij; od celotnega oznanjevanja Kristusovega nauka, torej tudi socialnega in družboslovnega, do gradnje cerkva itd.!

Marsikakšen vernik nima dovolj moči, da bi se pritiskom uprl. Odtod toliko zlomljenih hrbtenic (ko se verni zaradi ljubeča kruha in miru rajši cerkveno ne poroče, ne hodijo v cerkev in otrok ne pošiljajo k verouku); odtod tudi nevarnost dejanskega odpada od vere. Cerkvi pač ni uspelo vzgojiti močnih značajev in (po Cankarjevem mnenju za Slovence tako značilno) hlapčevstvo prav v teh časih res bujno cvetelo.

3. Osip pri verouku. Že prvi dejstvi nakazuje, da se mora njuno vzrokovanje nekje poznati. In res, pozna se pri verouku. Večkrat se zgodi, da se najboljši in najbolj redni učenci od verouka nenadoma umaknejo, bodisi iz prezira nad

„nepomembno ustanovo“, bodisi iz koristolovstva (ravnanje mladih iz obeh teh nagibov je za naš narod, brez ozira na njegovo vernost, pogubno), bodisi končno iz „spoznanja“, da je vera „opij za ljudstvo“.

(Kolikor zadeva mladince same, je ta razlog še najmanj slab, ker ravnajo iz prepričanja. Kolikor pa zadeva njegovo dejansko vrednost, je naravnost katastrofalen.)

4. Nejasnost glede lika kristjana v današnji slovenski družbi. Sicer je res, da ima Bog do vsakega človeka posebne zahteve, res je pa tudi, da mora imeti Cerkev v vsakem času in prostoru kolikor toliko jasno predstavo o liku kristjana, ki tistemu prostoru in času odgovarja in h kateremu naj vernike navaja.

V današnji slovenski Cerkev jasnosti glede tega lika ni. Nekateri zagovarjajo misel, naj bi vzgajali kristjana mučenca, ker le tak lahko ostaja v današnji slovenski družbi z nezlomljivo hrbtenico; drugi so mnenja, naj bi vzgajali kristjana

Društveno življenje v Slovenski vasi je zelo razgibano in obsega prosvetno, vzgojno, gospodarsko in družabno udejstvovanje.

Na novega leta dan smo šli v drugo slovensko naselje, v San Justo, k božični igri „Henrik, gobavi vitez“. Tudi tam so zgradili naši rojaki lep dom. Igro so igrali sami mladi, to je, vsi že tam rojeni. Kljub veliki vročini, v januarju je namreč v Argentini poletje, je prišlo k igri mnogo Slovencev.

Udeležili smo se tudi misijske tombole, ki jo vsako leto organizirajo slovenski misijski sodelavci za pomoč slovenskim misijonarjem po svetu. Tudi k tej se je zbralo veliko rojakov.

Z mojem sva bila zelo navdušena nad tolikšnim vsestranskim udejstvovanjem Slovencev. Kako delajo kulturno in kako so versko in narodno zavzeti! Pa tudi, kako so gospodarsko napredovali! Njihovi otroci obiskujejo srednje šole in univerze.

socialista, češ da le tak lahko v današnji slovenski stvarnosti živi in dela; tretji pa so za nekako vmesno rešitev.

5. Nejasnost glede ravnanja v konkretnih primerih. Spornih primerov, ko zahteva od določenega vernika njegova krščanska vest nekaj, deklarirani brezbožni sistem pa drugo, je danes doma na pretek. Da ne govorimo o dušnih pastirjih, ki morajo poleg svojih primerov pomagati reševati še primere drugih. Če eden ali drugi zaideta v dvom in ga ne moreta rešiti, se obrneta na višje mesto. A kaj, če višje mesto na vprašanje ne odgovarja ali pa odgovarja tako megleno, da so odgovori enaki molku?

6. Neenotnost v slovenski Cerkvi. Še izza vojnega časa so v miselnosti slovenskih kristjanov razlike, ki so nastale takrat. Po različnih slovenskih pokrajinah se je vojna različno razvijala. Ponekod je Cerkev veliko trpela, drugod manj. Tako je nastalo v različnih slovenskih pokrajinah različno gledanje

Argentinski Slovenci so nam tu na evropskem Zahodu lahko v marsičem zgled, zlasti kar zadeva narodno zavest.

Le zakaj o teh ljudeh Naša luč in Rodna gruda tako malo pišeta?

Prav lepo vas pozdravljam.

J. B. G., P. — H.
Nizozemska

Op. uredništva: Naša luč poroča o življenju Slovencev v Argentini vsak mesec v kratkih sintezah. Za kaj več pa skoraj ni prostora. Rodna gruda o teh ljudeh načelno ne poroča, ker so pač demokrati; rajši piše o 3 % starih Slovencev, ki ne razlikujejo med domovino in sistemom doma in torej glasilu nedemokratskega sistema niso trn v peti.

ZASLIŠEVANJA ZDOMCEV

Zadnje čase precej beremo v mednarodnem časopisu, da postajajo razmere v Jugoslaviji znosnejše, strpnije: začela naj bi se ne-

na revolucijo in kasnejšo uvedbo sedanjega družbenega sistema. In te razlike so še danes v slovenski Cerkvi prisotne in ne samo v najnižjih plasteh. Če se kdaj javlja kakšna prevelika naklonjenost nedemokratskemu sistemu, kar meji že na klerikalizem, kje višje, to moti ostale slovenske kristjane, posebno tiste, ki so morali plačati revoluciji težak davek. Po nekaterih drugih državah s socialističnim sistemom so lepi zgledi lojalnosti do krščanskih in demokratskih načel, brez slehernega klanjanja komur koli.

Za konec: Zdi se, da postaja slovenska Cerkve kljub vsemu vedno bolj verodostojna. Srca ljudi se nagibajo k Cerkvi, ker vidijo v njej možnost nečesa drugega kot samo tisto, kar jim ponuja uradna družba. Brezboštvo je v vsej človeški družini pubertetni pojav. Kjer sili čas človeka k odločitvi, človek ta nezreli pojav premaguje. V Sloveniji hočejo ljudje dihati vedno globlje in čisteje: ta sveži in čisti zrak pa se imenuje Bog.

kakšna liberalizacija, demokratizacija. Drugi glasovi sicer svarijo pred prevaro, češ da hoče Jugoslavija samó ustvariti pred konferenco, ki bo nadaljevanje helsinkiške v Beogradu letos v juniju, videz, da vlada v njej popolna demokracija; v ta namen da propagira razne „demokratske“ ukrepe.

Ker je vsako zakrivanje resnice v škodo najprej tistemu, za katerega gre, potem pa tudi vsem ostalim, menim, da je prav, da opozorim na nekaj, kar se zadnje mesece v Jugoslaviji dogaja (sicer čisto podtalno in skrito, a zato nič manj zares).

Z mnogimi našimi zdomci imam zvezo, moja služba je takšna, in brez pretiravanja lahko rečem, da ni bilo v zadnjih desetih letih še nikdar tako številnega in tako natančnega zasliševanja naših zdomcev kot v zadnjih mesecih. Nekateri vedo celó povedati, da so bile ustanovljene doma posebne komisije špijonov in denunciantov samó za zdomce. Te poizvedujejo od lokalnih obveščevalcev, kdo je prišel domov na obisk. Takoj ga obiščejo ali povabijo na zaslišanje. Potem ga sprašujejo in poročajo naprej.

O čem jih sprašujejo? Predvsem o njihovem verskem življenju. „Ali hodite v tujini k maši? Ali hodite k slovenski maši? Kdo mašuje? O čem pridiga? Kakšne prireditve organizirajo duhovniki? Kaj drugega še počenajajo?“ Itd. Nekaterim (tistim, ki se jim zdi bolj plašni) prepovedo, da bi se župnijskega življenja v zdomstvu v prihodnje kakor koli še udeleževali. (In žal se nekateri naši rojaki te prepovedi tudi držel.)

Takšno zasliševanje se mi zdi nedovoljeno. Ne le, da je proti Deklaraciji o človeških pravicah (New York 1948), marveč je celó proti jugoslovanski ustavi, ki jo je predpisala jugoslovanskim narodom KPJ. V njej je čisto jasno zagotovljena popolna verska svoboda. Sleherno zasliševanje zdomcev o verskem udejstvovanju je protustavno, ker je že neke vrste zastrahovanje.

dalje na 32. strani spodaj

slovenske radijske oddaje

RADIO TRST A (dnevno) ima poleg poročil tudi verske oddaje. Ob nedeljah prenaša mašo iz župne cerkve v Rojanu. Ob 12.15 „Vera in naš čas“ (versko predavanje in poročila).

RADIO CELOVEC prinaša poročila, predavanja, razno glasbo in plošče po željah; ob nedeljah pa ima tudi verski govor, voščila oziroma glasbo. Oddaje so: od ponedeljka do petka od 13,45 do 14,30, ob četrtek od 14,45; poleg tega ob torkih tudi od 9,30 do 10. ure; ob sobotah od 9,45 do 10,30; ob nedeljah in praznikih od 7,05 do 7,35.

ANGLEŠKI RADIO BBC:

12.00—12.15 (vsak dan na kratki valovih 16, 19 in 25 m). Poročila in pregled tiska.

16.30—17.00 (le ob nedeljah na kratkih valovih 19, 25 in 31 m). Poročila. Spored z verskega področja ali Londonski tednik itd.

19.00—19.30 (na kratkih valovih 31, 41 in 49 m):

Ponedeljek: Poročila. Londonski dnevnik. Iz gospodarstva in poljedeljstva itd.

Torek: Poročila. Londonski dnevnik. Pismo iz Londona ali Pomenki s poslušalci.

Sreda: Poročila: Londonski dnevnik. Spored s kulturnega področja.

Četrtek: Poročila. Londonski dnevnik. Iz znanosti.

Petek: Poročila. Londonski dnevnik. Spored s področja družbenega življenja ali šolstva.

Sobota: Poročila. Politični komentar. Angleščina po radiu.

Nedelja: Poročila. Šport. Spored popularne glasbe.

slovenske radijske oddaje

RADIO KÖLN: Ob torkih, četrtek in sobotah od 16,20 do 16,50 (na kratkih valovih 41 in 31 m) in ob nedeljah od 9,00 do 9,40 (na kratkih valovih 41 m in 49 m). — Na sporedu so dnevne novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja. Poleg tega imajo Slovenci v Nemčiji možnost, da pošiljajo prek Kölnskega radia domačim voščila, pozdrave in glasbo po želji. Pošipe pošljite na naslov: Deutsche Welle, 5000 Köln, Bruderstr. 1 (Süddeutsche-Redaktion).

RADIO VATIKAN: Vsak dan ob 19.00 (na kratkih valovih 48,47, 41,38 in 31.10 m in na srednjem valu 196 m).

BBC SVETOVNA SLUŽBA
(World Service):

BBC oddaja za ves svet v angleščini in drugih jezikih v svoji „Svetovni službi“ (World Service). Če želite točnejše podatke, se obrnite na naslov: BBC, P. O. Box 76, Bush House, Strand, London WC2B 4PH.

N. B.! Valovne dolžine se včasih spreminjajo, kadar to terjajo vremenski pogoji.

RADIO WASHINGTON („Glas Amerike“): Oddaje so vsak dan zjutraj ob 6. uri in 7.15 na kratkovalovnih dolžinah 31, 41 in 49 m; oddaja ob 6. uri je tudi na srednjem valu 251 m.

Zdi se mi, da ste v tem oziru tudi Vi pri „Naši luči“ preveč neodločni. Sicer si lahko mislim, da vas sili k molku želja, da bi svojih vernikov z jasno besedo ne ustrašili in si jih torej ne odbili, vendar mislim,

da je danes zasliševanje domá že tako splošno, da vsak zdomec zanj ve in da torej morate spregovoriti jasno besedo tudi o tem.

Predlagam, da začnete zbirati točne podatke o teh zaslišanih (ime, priimek, kraj, dan, ura, trajanje, natančna vprašanja) in jih začnete pošiljati v sintezi (torej brez imen) slovenskim škofom in Vatikanu. Ti naj intervenirajo pri odgovornih mestih. Če to ne bi zadostovalo, začnite obveščati o tem mednarodno javnost, da bo svet vedel, kaj se dogaja v jugoslovanski „demokraciji“. S tem boste samó nadaljevali s svojo tradicijo, ko skušate že 26. leto pričevati za resnico, pravico in ljubezen.

Verjemite mi, da Vam ne bo tega pričevanja nikdar nihče vzel. Po mojem mnenju bo Vaše pričevanje nekoč odlično spričevalo skupine slovenskih kristjanov, ki se ni uklonila ne „nemodernosti“ ne grožnjam in je jasno pričevala za resnico in pravico v slovenskem prostoru!

Prav lepo Vas pozdravljam!

Vaš zdomec, Slovenec,
demokrat, kristjan.

P. S.: Svoj naslov Vam pošiljam. Razumeli pa boste, da ne ne želim, da ga objavite, ker se mislim čez nekaj let vrniti domov!

KLERIKALIZEM NA SLOVENSKEM

Z začudenjem sem bral v letošnji 1. številki „Znamenja“ (Celje, 1977/1, str. 71 in 72) izpod peresa V. G. (ki ne more biti nihče drug kot v reviji navedeni predstavnik izdajateljice, Mohorjeve družbe v Celju, Vekoslav Grmič) besede: „... Z drugimi besedami bi se to reklo za Cerkev na Slovenskem, da bi morala jasno priznati zmotnost klerikalizma in poštastnost njegovih posledic v drugi svetovni vojni, med osvobodilnim bojem... Slovenska Cerkev bi se morala odločno in nepreklicno odpraviti na pot hoje za Kristusom... Vsi dobro misleči ljudje pri nas bi si morali prizadevati za takšno ozračje, ki bi že v kali zadušilo pojave klerikalizma in sektaštva.“

Potem sem bral še komentar bejunjskega primarija dr. Jurija Zalogarja k intervjuju ljubljanskega nadškofa dr. Pogačnika (12. marca v Delu). Primarij zahteva od nadškofa „besedico obžalovanja“ iz preteklosti. In to v imenu iskrenosti.

Oba gospoda zahtevata, da bi se današnji slovenski škofje distancirali od ravnanja slovenske Cerkve med vojno. Pri tem suponirata, da je šlo pri tako imenovani NOV res predvsem za narodno osvoboditev in ne za komunistično revolucijo in vzpostavitev oblasti KP in da smejo današnji predstavniki slovenske Cerkve povsem svobodno povedati, kaj mislijo.

Kaj imenovana gospoda res ne vesta, da je npr. takoj po vojni zbral na zahtevo ljubljanskega sodišča ljubljanski ordinariat ves olajševalni material (ki ga ni bilo malo) za proces proti škofu dr. Rožmanu, ga izročil sodišču, potem je pa material izginil bogve kam? Kaj gospoda res ne vesta, da slovenski škofje danes doma ne smejo govoriti popolno resnico? Kaj imenovana gospoda res suponirata pri svojih sogovornikih iz vrst KP iskrene sobesednike in ne stoočstotnih komunistov, katerih dogma je slej ko prej, da je vera za ljudi opij?

Ne, ob vsej iskreni volji in inteligenci (poučujem na univerzi) ne morem razumeti, da lahko obstajata verna človeka, čeprav v zatohlem nedemokratskem sistemu, ki moreta biti kljub svoji izobrazbi tako naivna!

Naj zapišem še neko misel. Po splošnem prepričanju ljudi je klerikalizem zloraba vere v politične namene. Moje vprašanje: Ali velja to le za desne politične stranke ali tudi za leve? Vprašanje se čudite? Ko bi neki slovenski kristjan danes domá napadal samo Cerkev, nedemokratski družbeni sistem pa bi pustil pri miru ali ga celó branil, kaj bi to ne bil klerikalizem? (Ne očitajte mi, da sem zapisal samo „kristjan“!)

Z odličnimi pozdravi

vedno Vaš
C. R.

priporočamo vam:

Iz ljubezni do mnogih naših bratov in sestra, ki so v vojnem in povojnem stalinizmu doma pretrpeli nečloveške muke in mnogi izmed njih tudi umirali za svoje slovensko, demokratsko in krščansko prepričanje, priporočamo sledeče knjige:

Ljubo Sirc:

SMISEL IN NESMISEL

(190 strani, broš. 70.— šil.)

Pisatelj, sam medvojni partizan in povojni jetnik stalinističnih ječ, sedaj pa profesor za ekonomijo v Glasgowu na Škotskem, popisuje strahote povojnih ječ v Sloveniji. V uvodu pravi:

„Tak naslov sem izbral, ker kaže, kakšen nesmisel je bil, da si je nekaj ljudi domišljalo, da le oni prav vedó, kako družba in gospodarstvo delujeta, in so se zato odločili preganjati vse, ki jim niso do konca pritegnili, in jih proglašali za kriminalce. Še več, domišljali so si, da smejo umejevati celó ljudi, ki niso sploh nikomur ničesar storili ...

Važno je to, da si mora naš narod začeti pisati sodbo sam, kot so partizanom obljubljali med vojno, in da mu jo neha jo pisati razni 'učitelji', ki si utvarjajo, da imajo monopol na nekakšno 'znanost'. Da ni nihče vseveden in da moramo o vsem svobodno razpravljati in ukrepati, pa je smisel skušenj preteklih petindvajsetih let.“

Matjaž Klepec:

TEHARJE SO TLAKOVANE
Z NAŠO KRVJO

Avtor v knjižici popisuje usodo slovenskih protikomunističnih vojakov, ki so bili vrnjeni po izdaji Angležev iz Vetrinja v Slovenijo po drugi poti kot oni,

ki so končali v Rogu: skozi Pliberk v Teharje. Vse ugotovitve o resničnosti dogajanj v prejšnjem delu veljajo tudi za tega.

Dr. Anton Trstenjak:

V ZNAMENJU ČLOVEKA

Knjiga, ki jo je izdal Dom prosvete v Tinjah na Koroškem (1973), vsebuje tri predavanja znamenitega pisatelja psiholoških tem, čigar vrsta knjig je izšla pri Mohorjevi v Celju.

„Namen teh predavanj,“ pravi pisatelj v uvodu, „je bil pravzaprav ta, da podam okvirne misli krščanskega svetovnega nazora.

Izhodišče našega krščanskega svetovnega nazora je danes človek: začenjamo pri sebi, pri človeku, tako rekoč 'od spodaj'.

Brezbožni humanizem obtiči tako rekoč v človeku in ne najde poti do Boga, krščanski pa najde svojo osebno bitno dopolnitev in smisel šele v Bogu.

Zato je posebnost sodobnega krščanskega humanizma njegova človeška in svetovna vesoljnost; prav nič ni ožji ko vsak drug humanizem; da, večnostni vidiki dajejo njegovi vesoljnosti še posebno barvo neskončnih razdalj.

V teh predavanjih izhajam iz psihologije, pri tem pa pritegujem s filozofskim poglavljanjem misli teološko vsebino svetopisemskih knjig, da takó pogled na človeka dopolnim z verskim smislom in razširim v verske razglede.“

Naslovi treh predavanj so: Človek kot simbolično bitje, Človek kot semantično bitje in Človek kot zakramentalno bitje.

Knjigo priporočamo, opozarjamo pa, da branje ni posebno lahko. Naročite jo lahko pri Mohorjevi založbi v Celovcu. (Cena: 20 avstr. šil., 3 marke, 5 f. frankov 1,30 am, dol., 650 lir.)

Predragi bralci!

Ko je 20. januarja prisegel Jimmy Carter pred stopnicami Kapitola kot 39. predsednik ZDA, je dejal: „Ker smo svobodni, nam ne more biti nikakor vseeno, kakšna je usoda svobode drugje. Naša zavzetost za človekove pravice mora biti popolna.“

Sedaj, trinajst tednov po njegovem vstopu v Belo hišo, so postale človekove pravice prapor in žig Carterjeve dobe in povsod po svetu občutijo tiranije in diktature ta križni ogenj iz Washingtona. Posebno Sovjetski zvezi je našel Carter že vrsto očitkov, ki jo spravila ob živce.

„Z mojim značajem ni kratko in malo vskladjivo — in mislim, da prav tako ne z značajem ameriškega ljudstva —,“ je dejal Carter, „da bi ob jasnem kršenju človekovih pravic molčal. Zame je to stvar načel. Če naši deželi uspe, da postane trdnjava poštenega ravnanja v vprašanju človekovih pravic, potem utegne to obrniti tok, ki je doslej tekel v škodo demokracijam.“

Carter je znan kot protestantski nedeljski pridigar in, ko je prisegal, je to storil na dveh izvodih svetega pisma: na tistem, na katerem je leta 1789 prisegel Washington, in na tistem, ki mu ga je dala njegova mati. Obstaja upravičeno upanje, da bo kot prepričan kristjan vztrajal v boju za človekove pravice, izhajajoč iz evangelija.

Mi pri Naši luči smo slehernega borca za pravico zelo veseli. Kako tudi ne, saj skušamo sami pisati iz istih načel!

Lepo pozdravljamo!

Uredniki

hudičev advokat

nadaljevanje s str. 19

„Kasneje,“ je dejal Meyer utrujeno. „Ko bo boljši.“

Ko jo je videl Meyer v luči svetilke v sobi, je prvič po mnogih letih začutil hudo skušnjavo. Njen obraz je bil čisto grški, njeno telo vitkejšo kot telesa drugih vaščank, prsi polne in trdne, in pod kožo je bilo čutiti kipečo življenjsko moč. Bila je tudi razumna in pogumna. Ni le čakala in vpila kot druge. Vedela je, kaj mora storiti, in je storila, mirno in uspešno. Meyer se je začudil, da jo je videl stokrat iti mimo, ne da bi postal pozoren nanjo.

Vendar je bil previden in navažen na zdržnost. Hitro je popil vino in se je pripravil na odhod.

„Eno stvar razumi, Nina! Ta človek je hudo bolan in lahko umre. Skuhaj juho in stori vse, da jo zaužije. Ko odhajaš od doma, zakleni vrata in pusti mu vina in hrane. Ne upam si priti čez dan, a vrnil se bom ponoči, ko bo v vasi vse spalo.“

„Dober človek ste,“ je dejala Nina ganjeno. „V kraju, kjer je polno prašičev, stojite pokonci kot človek.“ Prijela ga je za roko in mu jo poljubila. „Sedaj pojdite, moj doktor! Niman navade imeti moške v hiši.“

Medtem ko se je naporno vzpenjal po kamnitem klancu, da se je ognil poti, je pomislil, ali ni njegova zdržnost kot vse njegove druge žrtve nesmiselno zapravljanje in ali bi bila Nina ženska, ki bi ga lahko osrečila. Česar se je v svojem izgnanstvu najbolj bal in kar so njegovi sovražniki najbolj želeli, je bilo to, da bi se zapustil, da bi otopel, da bi se vdal pijači in vlačugam, da bi pozabljal prati srajco in nehal uporabljati pri jedi nož in vilice. Do tedaj mu je uspelo vzdržati. Z Nino Sanduzzi bi se lahko še naprej branil — vendar bi tvegala. Boljše je pozabiti in iti domov spat.

Potreboval je teden dni, da je spravil bolnika iz nevarnosti. Rana je bila globoka in pojavljala so se nova zastrupljenja; premagoval jih je s preprostimi zdravili, ki jih je imel na voljo. Več noči je z Nino prečul in nadzoroval vihanje in padanje vročine, dokler ni prva zarja ožarila vzhoda in je bil čas oditi domov, preden bi se vas prebudila.

Vračal se je vsako noč, potreboval jo je. Vsakokrat, ko jo je zapuščal, je začutil želo ljubosumnosti, ker je ostajala sama z bolnikom, in ta je že začel malo jesti in se med napadi vročice in dolgimi premori nemirnega spanja pogovarjati.

Spočetka je bil previden, ko pa je razumel položaj Meyerja kot političnega izgnanca, in nevarno-

sti, ki jo je tvegala Nina, se ni več pazil, vendar ni maral ničesar dodajati zgodbi, ki jo je v začetku povedal njej.

„Boljše je, da ne vesta več. Če bi vaju izpraševali, lahko govorita po pravici, čeprav zaupam v Boga, da se to ne bo zgodilo. Sem Giacomo Nerone, strelec iz Reggia. Skušam se vrniti v Rim, da bi se dobil s svojo družino. Kdaj, menite, doktor, da bom toliko dober, da bom lahko odšel?“

Meyer je naznačil s kretnjo, da ne more obljubljeni rokov.

„Petnajst dni, tri tedne, ne vem, razen če se pojavi nova infekcija. Vendar, kam nameravate iti? Pravijo, da so se zavezniki izkrcali severno od tega kraja in da prodirajo proti konici škornja od Reggia. Ta predel je prepletenost hribov. Z našimi, ki se umikajo, in z Nemci, ki napredujejo dol, ne boste prišli daleč. Vaša izgovorjava ni kalabrijska. Prej ali slej vas bo kdo zasliševal, razen če se spet skrijete. A kako se boste branili v tem primeru?“

Nerone se je hudomušno nasmehnil in onadva sta videla, kako ga je dobra volja spremenila v otroka.

„Kaj vesta še drugega? Tukaj ne morem ostati.“

„Zakaj ne?“ je vprašala Nina Sanduzzi. „Tu imate streho, posteljo in hrano. Ni veliko, a je še vedno boljše kot umreti v kakšnem jarku z drugo krogo v telesu.“

Oba moška sta se spogledala.

Čez čas je Meyer dejal tuhtajoče: „Nina ima nemara prav. Poleg tega...“, je namignil previdno, „ko se bodo tukaj razmere spremenile, boste morda lahko pomagali.“

Temni človek je odkimal. „Ne na tak način, kot mislite vi, doktor!“

Meyer je nagrbnčil čelo in dejal odkrito: „Vi me ne razumete. Slišal sem vas govoriti v spanju. Videti je, da imate vi druge lojalnosti. Te bi nam utegnile tedaj koristiti.“

Nina je pogledala, ne da bi kaj razumela.

„Kaj pomeni to, druge lojalnosti?“ je vprašala.

„Sem Anglež,“ je dejal Nerone. „In sedaj, ko sem povedal, pozabita na to!“

„Anglež!“ je vzkliknila Nina z razširjenimi očmi.

„Pozabil!“ je ponovil Meyer trdo.

„Je že pozabljeno,“ je dejala in se nasmehnila. Nato je predlagala nekaj, da sta umolknila od osuplosti. „Če ostanete tukaj, ne vidim razloga, zakaj ne bi delali in si služili kruh. Ne čudita se toliko! Pol ducata fantov je, ki to delajo. Odpovedali so se vojski. Dva sta tukaj, drugi pa so prišli od kdo ve kod. Moških primanjkuje, pred zimo je treba veliko postoriti in nihče se ne bo vmes vtikal. Če se pojavi kak sumljiv človek, se fantje skrijejo, vendar večinoma časa delajo na prostem in deklet jim ne manjka,“ se je veselo zasmejala. „Jaz vam lahko preskrbim delo pri Enzu Gazzoliju. On je preddelavec. Dva sinova je zgubil v vojni in fašiste sovraži. Ko se vam bo zboljšalo, bom govorila z njim. Seveda, če boste marali.“

„Bom premislil,“ je dejal Giacomo Nerone. „Zelo sem vam hvaležen, a bom moral premisliti.“

Ulegel se je in zaprl oči. Čez trenutek je zaspal.

Nina je nalila Meyerju drugi kozarec vina, ki ga je pil zamišljeno, opazujoč, kako se je sklanjala nad posteljo, urejala temno rjavo glavo na blazini, skrbno popravljala odeje okoli ranjenega ramena in nato nekaj časa molče zrla v spečega gosta.

Ko se je obrnila, je Meyer vstal, jo objel in jo skušal poljubiti. Obzirno ga je pahnila proč.

„Ne, doktor, sedaj ne.“

„Potrebujem te, Nina!“

„Ne potrebujete me zares, dragi!“ je dejala po tihem. „Če bi me, bi me zasnubili že zdavnaj prej in jaz bi bila tega vesela. Poletje je, vi ste sami in nekaj noči sva prebila skupaj. A jaz nisem za vas in vi to veste... Kasneje bi me zasoval... Bog ve, da potrebujem moškega. A hočem celega.“

Meyer se je sklonil in zgrabil za kovček. Napravil je naglo kretnjo proti postelji.

„Morda ga dobiš,“ ji je dejal neprijazno.

„Morda,“ je odvrnila Nina Sanduzzi. Odšla je k vratom in jih držala odprta, dokler ni Meyer odšel. Ko je šel po klanecu

navzgor, je slišal, kako je z njimi zaloputnila.

„In to je bil začetek?“ je vprašal Blaise Meredith.

„Ja, začetek.“ Meyer je prijel za vrč. „V treh tednih je že lahko hodil in delal za Enza Gazzolija. Zvečer se je vračal v Ninin dom in sta se rada imela.“

„Poleg tega, da je Anglež, niste o njegovih drugih podatkih nič zvedeli?“

„Ne, nič drugega.“ Meyer je spil dolg požirek in si z umazanim robcem obrisal usta. „Lahko je bil eno od trojega: pobegli ujetnik; britanski agent, poslan, da bi navezal stike s prvo skupino gverilcev; ali pa ubežnik.“

„K čemu ste se vi nagibali?“

„Preudarjal sem vse troje po vrsti in ga skušal opredeliti. Pobegli ujetnik? Ja, le da ni kazal nagnjenja storiti, kar bi takšen človek storil: da bi se pridružil svoji enoti. Agent? Tudi to je bilo mogoče. Govoril je gladko italijanščino, ne žargona pivnic ali vojaških bordelov. Bil je izobražen človek. Imel je posluh za krajevno barvitost. Vendar ko sem mu namignil, da bi se povezal z mano in bi skušala priti skupaj v stik z gverilci, je to odklonil.“

„Ali je dal kakšen razlog?“

„Ne. Odklonil je vljudno, a odločno.“

„Ubežnik torej?“

Meyer je naredil zamišljen obraz.

„Zdelo se je najbolj verjetno. Toda ubežnik je preplašen človek. Njegov pogled je nemiren. Živi v prepričanju da ga bodo nekega dne prijeli. Nerone ni imel nobene teh reči. Ko je ozdravel, je hodil, govoril in se smejal kot kateri koli svobodnjak.“

„Ali je bil častnik?“

„Tako se mi je zdelo. Kot sem vam dejal, je bil izobražen. Navašen je bil odločati, znal je prisiliti, da se je stvar izvedla. Ni pa imel nikakršnih osebnih dokumentov. Rekel sem mu, da bi ga Nemci ali Italijani ustrelili kot špijona, če bi ga našli v takšnih okoliščinah. Smejale se je in dejal, da je Giacomo Nerone dober Italijan, ki pa ne odkrije razlogov za vojno... Ali bi še malo vina, monsijor?“

Meredith je prikimal in medtem, ko mu je Meyer nalival v kozarec, ga je vprašal:

„Kakšno mnenje ste si ustvarili o njegovem značaju v tem prvem razdobju?“

„Delno sem že razložil,“ je dejal Meyer. „Pogum, dobra volja, sposobnost prisiliti, da se stvari izvedejo. O drugem nisem bil gotov. Vzbuja mi je ljubosumnost.“

„Zavoljo Nine Sanduzzi?“

„Zavoljo nje in zaradi drugih stvari. Tudi jaz sem živel med temi ljudmi, služil sem jim dolga leta, pa nisem nikdar imel vstopa v njihovo intimnost. Nerone si je pridobil njihovo zaupanje v enem ted-

dalje na 38. strani

domača šola

SONCE, LUNA IN ZVEZDE NAS OSREČUJEJO

Vilko in Milka sta ostala zvečer doma sama, brez staršev. Pokrižala sta se in mirno zaspala.

Zjutraj ju je začelo nekaj ščemeti po zaprtih očeh. Le kaj je bilo?

Tudi nas večkrat nekaj ščegeta. No, kaj? Kar poglejmo skozi okno! Kaj nas ščemi? Kaj prodre skozi okno, čeprav je okno zaprto? Sonce. Seveda, sonce.

Oglejmo si ga! Kakšno je? Veliko, lepo, toplo, močno. Niti gledati ne moremo vanj. Sonce prežene noč, prežene mraz, ogreje vodo, prikličje iz zemlje rože. Sonce je močnejše kot vse drugo.

A tisti, ki ga je naredil, je še močnejši. On je ukazal soncu, naj osrečuje otroke in vse ljudi. Tudi vanj, ki je sonce naredil, ne moremo gledati s temi očmi. Za nas je sedaj neviden.

Kdo je to? Veliki Bog. Ustvaril je tudi zvezde in luno, da se prižgejo na nebu, ko gre sonce za gore.

TRI OTROKOVE ŽELJE

Moj oče ima na roki žulje tri.
Moje srce si treh čudes želi:

Da bi prvi žulj postal cekin,
da bi vrt kupili zanj,
da moj oče vsak večer
hodil bi počivat vanj.

Da bi drugi žulj postal cvetica,
da bi v vrtu nam cvetela,
da začudil bi se oče,
kadar bi se vrnil z dela.

Da bi tretji žulj postal nasmeh,
da bi ga očetu dal.
Rad bi videl vsaj enkrat,
da bi oče se smejal.

Mile Klopčič

LEGENDA O SKOPULJI Z NOGAVICO

Takrat, ko sta še hodila po svetu sveti Peter in njegov tovariš sveti Pavel, je živela tam nekje v deveti deželi zelo zelo skopa ženica Suhólja. Za vsak krajcarček se je tresla, vsakega berača je odpodila od hiše. Kadar je krajcarjev nabrala za cekin, je šla, odvezala nogavico, ki jo je vedno imela skrito pod zglavjem, in ga trepetaje in varno spustila vanjo.

Nekoč sta prišla sveti Peter in Pavel mimo njene koče. Skopulja je bila ravno nekoliko bolna in je ležala. Silno se prestraši, ko za-

sliši trkanje, in hoče hitro skriti svojo ljubo nogavico, toda že vstopi sveti Peter in jo poprosi božjega daru.

„Kje ga bom pa vzela?“ zagodrnja starka.

„Ali tudi koščka kruha nimaš?“ povprašuje Peter. „Vedi, midva sva zelo izdelana zakaj ves božji dan sva že na potu!“

„Tudi kruha nimam,“ zavrešči staruha, „saj vesta, da bolezen vse požre.“

„Res je,“ pravi Peter žalostno, „bolezen vse požre, pa imaš morebiti vendar kaj drugega... Glej, kaj je pa v tej nogavici?“

„Eh, to so same luskinke...“

„Same luskinke? Bog ti jih blagoslovi!“ pravi Peter in gre s svojim tovarišem.

Kakor sta svetnika odšla, se je hudobna starka zvito zasmejela, češ pa sem vaju prevarila. In hitro je zopet razvezala svojo ljubo nogavico, da bi štela svetle cekinčke. Toda jo! V nogavici ni bilo več cekinov, ampak same bele luskinke. Tako je lažnica sama sebe opeharila.

Dragotin Kette

MAMICI

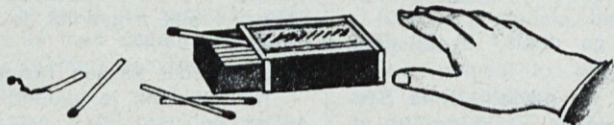
Zvončki so zate,
tudi marjetke,
vzemi še mene
v šopek med cvetke.

VŽIGALICE ZAPELJIVKE

GLEJ, NA MIZI LEŽIJO VŽIGALICE!
NE REČEJO NE BEV, NE MEV, NE MU.
IN VENDAR TI ŠE PETAJO:

„ČE SI SAM,
PRIDI K NAM,
VZEMI NAS
ZA KRATEK ČAS!“

OBIDE TE SKUŠNJAVA. VZAMEŠ JIH IN GREŠ NA SKEDENJ.
KAJ SE TEDAJ ZGODI? VŽIGALICA V ROKAH ZAGORI. SPUSTIŠ JO. PADE NA SLAMO. PLAMEN JE VEDNO VEČJI. SKEDENJ POGORI, OSTANE SAMO KAMEN. IN VSEGA TEGA SI KRIV TI.

Primi za lička me,
pa me poljubi,
jaz bom pa tebe —
ne boš, ne, na zgubi:
pet, šest poljubčkov,
petkrat in šestkrat,
še več, če zeliš.
Mamica moja,
zakaj se smejiš?

Neža Maurer

LISICA IN KRT

LISICA JE VPRAŠALA KRTA:
„ZAKAJ SO VRATA TVOJEGA
DOMA TAKO OZKA?“
„ZATO, DA NE MOREŠ K MENI
NA OBISK!“ JE ODVRNIL KRT.

ČEBELA

Alenka je nabirala na travniku
marjetice. Priletela je čebela in
zaokrožila okoli Alenke.

„Mama! Mama!“ je zaklicala
Alenka vsa trda od strahu.

Mama, ki je stala v bližini, je
svetovala Alenki:

„Stoj čisto mirno, pa bo čebela
spet odletela!“

Ampak čebela je sedla Alenki na
komolec. Alenka se je še bolj pre-
strašila in spet zakričala:

„Mama! Mama!“

Mama, ki je vse to opazovala, je
rekla:

„Bodi čisto mirna, čebela ti ne
bo storila nič žalega!“

Čebela je nekaj hipov mirno se-
dela na Alenkinem komolcu. Ko si
je odpočila, je pomigala s tipalka-
mi, razpela krilca in odletela. Alen-
ka je gledala za njo in rekla:

„Le še pridi, čebela, kadar boš
trudna!“

Cvetko Zagorski

LABOD, ŠČUKA IN RAK

NEKOČ SE ZAPREŽEJO LABOD,
ŠČUKA IN RAK PRED VOZ. NA
VSO MOČ SE ZAŽENEJO, A VOZ
NOČE Z MESTA. VOZ NI TEŽAK,
TODA LABOD BI GA RAD ZVLE-
KEL POD OBLAKE, RAK NAZAJ,
ŠČUKA PA HOČE Z VOZOM V
VODO.

Ezop

PALČEK IN OREL

Ptiči so hoteli imeti kralja, pa
so sklenili, naj bo tisti, ki zleti v
največje višave. Vsi so se vzdig-
nili in tudi palček je mislil, da ne
sme zaostati. Ali revšer je dobro
vedelo, da se v letanju ne more
meriti z drugimi ptiči. Zato je po-
skusil priti z zvijačo do najvišje
časti.

Moj palček, ne bodi len, smuk-
ne pod letečega štrka in se mu
skrije med perje. Štrk tega še za-
pazi ne. Ptiči leté in leté vse više
in više. Ali sčasoma omaga drug
za drugim. Nazadnje se samo še
orel in štrk zibljeta v zraku.

Naposled jame tudi štrk pešati.
Zdaj pa mu stržek zleti izpod per-
ja in se drzne meriti se z orlom.

In glej, orel res omahuje, stržek
ga premaga in hoče biti kralj.

Ptiči pa so zvedeli za njegovo
prevaro. Hotelo so ga ubiti in bi ga
tudi bili, da se jim ni o pravem
času skril v mišjo luknjo. V sra-
moto pa so mu vzdeli ime kralji-
ček, kakor ga sem ter tja tudi
imenujejo.

Kdor visoko leta, nizko pade.

Fran Erjavec

LISICA IN GROZDJE

LAČNA LISICA OPAZI GROZD-
JE, KI VISI Z VINSKE TRTE. PO-
ŽENE SE KVIŠKU, A GA NE DO-
SEŽE. KO VIDI, DA JO DRUGE ŽI-
VALI OPAZUJEJO, ODIDE IN RE-
ČE GLASNO:

„NE MARAM TAKEGA GROZD-
JA; PREKISLO JE ŠE.“

Ezop

Kaj dela sonce? Greje
nas, sveti nam, boža nas s
svojimi žarkmi, smeje se nam,
ko se igramo. Pa še nekaj:
kliče nas, da se radi pogo-
varjamo z velikim Bogom.

Luči na nebu je naredil
veliki Bog za nas, da nas
osrečujejo.

Sedaj poslušajte:

Anica je bila iz dneva v
dan bolj žalostna. Njene ma-
me že več dni ni bilo do-
ma. Odpeljali so jo v bol-
nico. Anica se je skrila v
najbolj temen kot in jokala.
Ni se igrala, skoraj nič ni
jedla in klicala je mamo. Po-
stajala je vedno bolj bleda.
Zbolela je.

Tedaj se je vrnila mama
zdrava domov. Takoj je po-
tegnila posteljo, v kateri je
ležala Anica, k oknu, skoz
katero je sijalo sonce. Ani-
ca je postajala vedno bolj
rdeča. Zdravje se ji je vrni-
lo. Bila je vesela in je pela:
„Hvala, sonce, za zdravje!“
Sonce je odgovorilo: „Za-
hvali se velikemu Bogu, ki
me je naredil tako, da pri-
našam zdravje in osreču-
jem!“

Anica je sklenila roke in
govorila: „Hvala ti, veliki
Bog, za sonce! Vsako jutro,
ko me bo zbudilo, se bom
pogovarjala s teboj.“

Bog je bil Anice vesel.

Igrajmo se sonce! Naši
prsti naj bodo sončni žarkmi!
Govorimo: „Bog je ustvaril
sonce. Hvala ti, veliki Bog!“

Prsti naj drsijo po obrazu
in telesu! „Sončni žarkmi gre-
jejo. Hvala ti, veliki Bog!“

Prsti božajo. „Sončni žar-
ki svetijo. Hvala ti, veliki
Bog!“

Prsti se sklonejo k molitvi.
„Sončni žarkmi kličejo k mo-
litvi. Hvala ti, veliki Bog!“

Na Velem polju v bohinjskih gorah.

hudičev advokat

nadaljevanje s str. 35

nu. Moški so zaupali vanj, ženske so ga imele rade. Zadosti je bilo, da je namrščil svoje črne obrvi, že jih je spravil v smeh. Pripovedovali so mu vse škandale, učili so ga narečja in ponujali so mu vina. Jaz sem pa bil še vedno tujec, Žid iz Rima.

„Razumem, kaj ste čutili,“ je dejal Meredith potihoma. „Jaz sem bil tak vse življenje, le da nisem služil nikomur.“

Aldo Meyer ga je spoštljivo pogledal, a Meredith je imel uprte svoje odsotne oči v črno vino v svojem kozarcu. Meyer je nadaljeval:

„Kar me je jezilo na njem, je bilo to, da je jemal vse kot nekaj naravnega in trajnega, vsaj kot se je zdelo. Kot da bi bila sedanjost edino, kar je važno. Mislim, da je bilo to zanj samo po sebi razumljivo. Vojsko je že prebil. Zadovoljen je bil z vsakim dnevom. Jaz sem toliko časa čakal, da je vse v meni kričalo po ukrepanju in spremembi.“

„Vidva se torej nista razumela?“

Meyer je odkimal.

„To je čudno. Kadar ga nisem videl, mi je bil v nadlego, če pa sva se mimogrede srečala ali ka-

sneje, ko se je navadil hoditi k meni na razgovor ali da bi mu posodil kakšno knjigo, me je očaral. V njem je bil mir in milina. Isto, kar najdete sedaj v Nini Sanduzzi.“

„O čem sta se pogovarjala?“

„O vsem, le o Neroneju ne. Ogi-bal se je vsakega predmeta, ki bi mi lahko dal ključ do tega, kdo pravzaprav je. Kar ga je najbolj zanimalo, je bil kraj sam, ljudje, njihova preteklost, njihovi običaji, njihovi medsebojni odnosi. Bilo je, ko da bi skušal pozabiti na vse, kar je bilo njegovega, in se vključiti v hribovsko življenje.“

„Ali je skrbel za ljudi?“

„Spočetka ne. Zdelo se je, da se ima za enega izmed njih. Ni imel načrtov kot jaz. Nobenega načrta za njihovo izboljšanje.“

„Kakšno je bilo njegovo razmerje do Nine Sanduzzi?“

Meyer se je skremžil in se opravičil s kretnjo.

„Srečna sta bila skupaj. To se je bralo na njunih obrazih. To je vse, kar vem. Več, kot sem želel vedeti. Kar se tiče drugega, boste morali govoriti z Nino.“

„Žal mi je, da moram vztrajati z izpraševanjem, doktor,“ je dejal Meredith. „Vendar boste razumeli dolžnost, ki jo imam.“

„Razumem. Ne gre za to, da bi se skušal izviti, ampak za to, da bi bilo moje pričevanje iz prve roke.“

„Prosim vas, nadaljujte!“

„Naslednja stopnja se začne ob

koncu oktobra, sredi jeseni. Nerone me je poklical, da bi pregledal Nino. Bila je že dva meseca noseča.“

„Kakšen je bil njegov odziv?“

„Razveselil se je. Oba sta bila zadovoljna. Mislim, da nisem nikoli občutil toliko ljubosumnosti do nje-ga kot tedaj. Prišel je od kdo ve kod, pa je dosegel, kar se mi je izvijalo vse življenje: sprejetje, ljubezen, obljuba smotrnosti in nadaljevanja zveze.“

„Kljub temu se ni skušal poročiti z Nino?“

„Ne.“

„Ali se je ona hotela poročiti?“

„Jaz sem jima predlagal,“ je dejal Meyer. „Ne zato, ker bi bil vznemirjen zaradi položaja otroka, saj v kraju brez moških ni sramotno za otroka, če je brez očeta, ampak zato, ker sem hotel videti, kakšne vrste človek je bil Nerone.“

„Kaj je dejal?“

„Nič, Nina je odgovorila. Rekla je: „Kadar bova vedela, kako se bo vse uredilo, bo čas, da pozvone poročni zvonovi, doktor!“

„Pa Nerone?“

Meyer si je ogledoval hrbtne strani rok, razprostrtih kot dva pajka na toplem namiznem prtju. Okleval je za hip, nato pa dejal:

„Prav dobro se spominjam, kar bom sedaj povedal. Ravno ko se mi je zdelo, da sem zmeril Neronejevo nravno veličino — kresnica, ki bo ugasnila pred zoro — me je znova presenetil.“

„Na kakšen način?“

„Dejal je čisto preprosto in nekako mimogrede: „Zima bo huda. Bolje je, da se vi in jaz, doktor, začneva pripravljati že od sedaj naprej...“

V preteklih časih, preden so odpeljali moške, preden smo začeli izgubljati vojno, ko je bila v deželi še oblast in so ljudje še imeli neki cilj, je bila zima še kar znosen letni čas, čeprav nikdar srečen.

Obstajale so zaloge premoga, v zelenih steklenicah je bilo vina in olja. Čebula je visela v kitah s travom, koruzni storži so bili nako-pičeni v kotu in pod slamo je bil zakopan krompir. Lahko si kupil sir, salamo, prekajeno meso in lečo in mlinarji so prodajali moko za testenine. Hrane je bilo, čeprav si

moral napraviti luknjo v hlačah, da si našel denar in jo kupil. Preden so narasli snežni zameti, se je pre-kupčevalo in zamenjavalo med na-selji in, kadar se je delo na polju zavlačevalo, je občina delila majhno pomoč za čiščenje cest in raz-bijanje zamrznjenih delov poti.

Živelo se je, čeprav težko, če povem po pravici, vendar če je člo-vek obstal, je lahko kasneje poslu-šal bučanje hudournika in vohal prve mlačne južne sape in slišal, kako se je tajal led ob prihodu po-mladi.

Toda tedaj ni bilo moških in že-tev je bila pičla in dajatve so od-nesle najboljše. Zamenjave so se končale, kajti kdo bi si upal z vo-zičkom in oslom na trg, saj bi bil v nevarnosti, da se sreča na poti s tatovi, z ubežniki in s patroljami. Varneje je bilo ostati doma in živo-tariti ob lastni zalogi, dokler bo trajala. Poleg tega so se začeli vračati fantje, razočarani in sestra-dani, in treba je bilo hraniti nova usta s pičlimi zalogami.

V Gemelli dei Monti so vohali veter, doživeli prve nalive, šteli prve zmrzali in napovedovali: „Hu-do zimo bomo imeli.“

Giacomo Nerone je tudi dejal isto, hladno in zanosno. Vendar je dodal svoje misli:

„Vi ste ob pameti!“ mu je za-talent in vpliv v tem kraju. Voditi bova morala organizacijo.“

Meyerju je zastal dih, kot da bi ga strela udarila.

„Človek božji, ne veste kaj go-vorite. Vi ste ubežnik, jaz sem po-litični izgnanec. V hipu, ko steg-neva vratove, bodo na naju spustili sekiro.“

„Kdo, doktor?“ je vprašal sme-hljaje se Nerone.

„Oblast, policija, karabinjerji, žu-pan Gemella Maggiore.“

Nerone se je iz vsega srca sme-jal, kot da bi šlo za šalo kake perice ob studencu.

„Dragi doktor! Teh gospodov je sedaj tako strah, da mislijo samo, kako rešiti svojo kožo. Nekaj ted-nov je že, odkar nisem videl nobe-nega tukaj. Poleg tega je to naša zadeva, ne njihova.“

„Kaj je naša zadeva, za božjo voljo?“

„Temeljno vprašanje, kako pre-živeti tri mesece. Poskrbeti mora-va, da bodo imeli vsi zadosti hra-

ne in kuriva, da ostanejo pri živ-ljenju prek zime. Dobiti morava več zdravil za vas in več odej. Treba je urediti osrednje skladišče in paziti, da bodo obroki razdeljevani vsem enako.“

„Vi ste ob pameti!“ mu je za-brusil Meyer. „Ne razumete teh lju-di. V najboljših časih so zelo stis-njenih pesti, v času lakote so pa kot ptice roparice. Požrli se bodo med seboj, preden bi dala ena hi-ša drugi mrvico kruha. Družina je edino, kar velja. Vse drugo lahko pogine v cestnem jarku.“

„Tedaj jih bova naučila nasled-njega koraka,“ je dejal Nerone, ne da bi se vznemiril. „Povezala jih bova v pleme.“

„Tega ne boste dosegli.“

„Sem že začel.“

„Ne morem verjeti.“

„Dosegel sem, da je deset dru-žin pristalo na to, da bo oddalo četrtno svojih zalog hrane v skup-no shrambo za zimo. Vsaka od teh družin bo skušala pridobiti drugo. Midva bi tedaj napravila obhod in prepričala četudi zgrda še tiste, ki se ne bi marali pridružiti.“

„Ne razumem, kako ste to napra-vili.“

Giacomo Nerone se je zasmejal in zmignil z rameni.

„Govoril sem jim, da bodo še morali oddajati Italijanom, Nemcem in zaveznikom. Ko bo nastopila kriza, to se bo zgodilo pozimi, bodo prisilno jemali hrano od hiše do hiše. Bolje je sodelovati in ustvari-

V bohinski vasi Jereka.

ti na kakšnem skritem kraju skup-ni sklad, dokler se da. Povedal sem jim, da bova dala z Nino prva v dokaz dobre vere in da bomo kas-neje določili upravni odbor, v ka-terem bomo vi, jaz in še trije dru-gi, dva moška in ena ženska. Po-treboval sem časa, nazadnje so pa le privolili.“

„Jaz sem živel tukaj dolga le-ta,“ je dejal mračno Meyer, „pa nisem mogel nikdar doseči kaj po-dobnega.“

„Za to je treba plačati ceno.“ Meyer ga je gledal, ne da bi ra-zumel.

„Kakšne vrste ceno?“

„Še ne vem,“ je dejal zamišlje-no Nerone, „a mislim, da bo navse-zadnje zelo visoka...“

„Ali je razložil, kaj je hotel reči?“ „Ne.“

„In vi ga niste prosili pojasnila?“ „Sem, a je spet Nina odgovori-la namesto njega. Spominjam se, da je stala za njim, se sklonila, mu poljubila lase in mu obdala obraz z rokami. Nato je dejala: ‚Rada imam tega človeka, doktor. Niko-gar se ne boji in zmeraj plača svo-je dolgove.‘“

„Ali vas je s tem zadovoljila?“

Meyer se je nakremžil in se po-maknil nazaj na stolu, da je dose-gel vrč.

drugič dalje

mali oglasi

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● PREVAJALSKA PISARNA v Münchnu uredi uradne prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč: Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstr. 21, telefon (089) - 14 13 702.

● OVERJENE PREVEDE iz slovenščine in srbohrvaščine kot tudi pravno pomoč nudi M. GRATZA, 8 München 50, Menzingerstr. 195, telefon (089) - 8 12 18 20.

● PREVAJAM iz slovenščine v nemščino in obratno. Vse prevode sodno overim. Prevode opravi hitro in poceni: MONIKA ZIBELNIK, Franz-Albert-Str. 12, 8000 München 50, tel. 812 30 59 — zvečer.

● SLOVENEK, 42 let, 165/168, preprost, pošten, nealkoholik in nekadilec, z dobro službo v Zah. Nemčiji, želi spoznati sebi primerno Slovenko s poklicem, živečo v Zah. Nemčiji, za skupno življenje. En otrok ni ovira. — Njegov naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pošto pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj. (Štev. 12)

● SLOVENEK, 30 let, 182 cm, gipsar (mavčar) z dobrim zaslužkom, prijatelj narave, značajan, delaven, nekadilec, nealkoholik, bi se rad poročil z dobro, ljubeznivo Slovenko. — Njegov naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pošto pristojbino, navedeno v barvnem stolpcu te strani spodaj. (Štev. 11)

● GOZDNEGA DELAVCA zaposlimo takoj ali pozneje v Heidelbergu. — Natančnejša pojasnila dobite telefonično: (Heidelberg) št. 06223/1831.

● DRUŽABNIKA za obrt ali trgovino koderkoli išče Slovenec, nemški državljan, pošten. — Konkretne predloge pošljite na naslov: Branko Grošek, D-807 Ingolstadt, E. Klagestr. 1, BRD.

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLEDE, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiem, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik Vinco Levstik.

● MAGNETNI IN IONSKI VALOVI ZA REGENERACIJO TELESU uspešno zdravijo srčne, sladkorne in želodčne bolezni, visoki krvni pritisk, astmo, gripo, kašelj, depresijo itd. Cena aparata DM 375.— in poština. Patentirano. Pošljemo prospekte. Naročila sprejema JODE, 8 München 2, Marsstr. 2, BR Deutschland.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. Obrnite se na naslov: Gebr. HORZEN — Möbeltransporte, Biesenstraße 30, 4010 Hilden bei Düsseldorf, telefon: 02103 - 23 62. Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● Novo DVOSOBNO STANOVANJE, 64 m², v centru Maribora, pritličje, centralno ogrevanje, klet, ugodno prodam. Štefan Oblonšek, Schillstraße 40, 8900 Augsburg.

● NOVO HIŠO v Portorožu, čudovito lepa lokacija nad hotelom „Bernardin“, ugodno prodam! — Informacije: Ljudmila Zupanc, Oljčna pot 10, YU-66330 Piran.

● NOVEJŠO ENOSTANOVANJSKO hišo s centralnim ogrevanjem in velikim vrtom, 5 minut od železniške postaje, ugodno prodam. — Informacije: Ivan Pančič, Poljčane 193, YU-62319 Poljčane.

● DVOSOBNO STANOVANJE v Ljubljani (v Šiški) v novem bloku, s centralno kurjavo, 2 minuti od trolejbusne postaje, takoj vseljivo, ugodno prodam. — Pojasnila da: Pogačar, Niddastr. 45—47/IV, D- 6000 Frankfurt a. M., BRD.

● Dobro ohranjeno HIŠO v lepem kraju pri Trojanah, kjer bo bodoči priključek na avtocesto, ugodno prodam zaradi nujne preselitve. Hiša je primerna tudi za gospodinjstvo ali obrtno dejavnost. — Ponudbe na: Drago Cukjati, Štirnova 1, YU-61000 Ljubljana (tel. 54 1 97).

pozor!

PREVEDE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmenil s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formuljev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 100 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 3 avstrijske šillinge (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštah kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

povejmo po domače!

na veliki zvon; vsako stvar nase obesi (= obleče); vse nase obesi (= ves denar za obleko potрати); obesiti komu kaj na vrat (= naložiti); obesiti se na koga (= siliti za kom, v nadlego biti komu); obesiti se komu za pod pazduho; novico komu obesiti na nos; trgovec mu je obesil star avto; o kresji se dan obesi; naj se pes obesi!

PRITI —

njegova ura je prišla; tako je moralo priti; joj, kam smo prišli!; prav mu je prišlo; navzkriž je prišlo med njima; blizu komu priti; v navado priti; priti na svet; vse pride na dan; na sled komu priti; prišel je na zeleno vejo, na nič, na boben, na kant, na beraško palico; priti na kaj (= spoznati kaj); to ji je prišlo na nos, na ušesa; priti pred sodišče; nesreča je prišla nadenj; prišel je pod voz, pod kolesa; kaj mu v glavo ne pride!; priti v vas; priti v pest komu; priti v škripce; priti v jezo; priti komu v zobe; priti v leta; prišel je stvari do dna; ni mogla priti do sape; prišli so mu do živega; prišlo je do tožbe; prišel je ob vse, ob pamet, ob čast, ob zdravje, ob oči; prišla je k pameti; prišel je k sebi (= zavedeti se, spregledati); prišlo je iz mode; prišel je z dežja pod kap; prišel je med kolesa; prišel je praznih rok.

ROKA —

v obupu je vila roke; križem rok stati; roke križem držati; dobiti kaj iz prve roke; za roko se voditi; biti odprtih rok; roka roko umiva; voditi kaj s trdo roko; imeti umazane roke; dolga roka (= mogočna); roka pravice; druga roka pri pleskanju; roke si umiti ob čem (= odkloniti odgovornost); roke si umazati s čim; pri odločanju ima proste roke, vezane roke; ima nesreč-

no roko; odtegniti komu roko; dekle je šla iz rok v roke; bila mu je desna roka; delo gre od rok; stvar je od rok (= neprikladna); priti praznih rok; biti komu na roke; dobiti koga v roke (= v oblast); to ima že sodnik v rokah; na roke si biti s kom; iti komu na roke; nosil jo je na rokah; na svojo roko je to naredil; živeti iz rok v usta (= od vsakdanjega zaslužka); na roke plačati (= takoj); to je naredil na prvo roko (= površno); vzeti kaj v roke (= začeti); pljuniti v roke; vzeti koga v roke (= na odgovor poklicati); pod roko je to naredil (= skrivaj); prositi za roko (= snubiti).

napake

(Najprej je navedena napačna raba, potem pravilna.)

Franci, Francita → Franci, Francija; ga ni dirnilo, se ga ni dojmilo → to ga ni nič ganilo; ganotje → ginjenost; gaziti moralo → teptati moralo; pokret → gibanje, delo za kaj; globoka tema → trda, gosta tema; sredi globoke zime → sredi trde zime; globoko prepričan → trdno prepričan; drenjati se → gnesti se, tretji se, prerivati se, tlačiti se; goflja → gobezdač, velika usta, širokoustnež; krof → golša; pridi brž gori! → pridi brž gor! Andrej je gor v sobi → Andrej je gori v sobi; gazda → gospodar; nobel → gosposki, imeniten; gotov sem za na pot → pripravljen sem za na pot; gotove ovire → neke, določene ovire; gotov sem z delom → končal sem delo, naredil sem.

beseda literatov

NAŠA ZVEZDA

Zvezda mila je migljala in naš rod vodila je; lepše nam ta zvezda zala nego vse svetila je.

Toda, oh, za goro utone, skrije se za temni gaj; vprašam svetle milijone: Vrne li se še kedaj?

A molče zvezdice jasne, odgovora ne vedo, dol z neba višave krasne nemo na vprašalca zro.

Pridi, zvezda naša, pridi, jasne v nas upri oči, naj moj dom te zopet vidi, zlata zvezda srečnih dni!

Simon Gregorčič

SIMON GREGORČIČ
(1844—1906)

se je rodil v kmečki hiši na Vrsnem pri Kobaridu. Postal je duhovnik. Služboval je na Primorskem, umrl v Gorici, pokopan je na domačem pokopališču v Libušnjem. Ljudje so mu vzdali ime „goriški slavček“. Njegove pesmi so izšle v štirih zvezkih Poezij.

Erscheinungsort: Klagenfurt

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S. W. 9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 03124 - 23 59).

P. Stefan Kržišnik, Zisterzienser Stift, 6422 Stams, Tirol.

Ivan Tomažič, Albertgasse 48 („Korotan“), 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04).

Socialni urad za tuje delavce, Bahnhofstraße 13, 6800 Feldkirch,

Vorarlberg. (Tel. 05522 - 21 5 85).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen.

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, B-6001 Marchinelle.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Jure Rode, Collegio Pio Latino, Via Aurelia Antica 408, 00165 Roma.

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0208 - 64 09 76 ali 64 11 72).

Ludvík Rot, Hochdahler Str. 14, 5657 Haan 1. (Tel. 02129 - 13 92).

Mirko Jereb, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 - 61 37 22).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c. (Tel. 0821 - 9 79 13).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Martin Mlakar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Dr. Stefan Steiner, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43 (Kolpinghaus), (tel. 030 - 785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030 - 784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen, Belgie.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.

(Tel. 01/50 31 32).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).